

L.DEHON~UHLANTAL

JÉZUS

PAPI

SZIVE

PÁL

K O R D A R · T · K I A D Á S A B U D A P E S T

JÉZUS PAPI SZIVE

ELMÉLKEDÉSEK PAPOK SZÁMÁRA

IRTA:

L. DEHON

FRANCIÁBÓL ÁTDOLGOZTA:

UHL ANTAL

BUDAPEST, 1941

K O R D A R. T. K I A D Á S A

Nihil obstat. P. Joannes Hemm S. J. censor dioecesanus. Nr.
2628;1941. Imprimatur. Strigonii, die 25. Aprilis 1941. Dr. Joannes
Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Bpest, VIII., Csepregy-u. 2.

Előszó a magyar kiadáshoz.

Dehon Leó.

Amikor a francia császári sas Sedannál lebukott és elpusztult, egy nagynevű pap kezdte meg magasan ívelő papi működését, amely a világháborút követő években nyerte el az örök élet koronáját. Az 1870—71-i porosz-francia háború és a világháború között lefolyt időszakban a francia papság soraiból Dehon Leó nemcsak majd két méter magas sudár termetével, hanem eredményekben gazdag munkásságával és tündöklő papi erényeivel is messze kimagaslott. Erre a korra annyira rányomta egyéniségének és munkájának bélyegét, hogy a francia katolicizmus e korának történelmét az ő neve és munkája kihagyásával nem lehet megírni. Apostoli munkája halálán túl ma is bőséges gyümölcsöket terem; azok az eszmék, amelyeket hirdetett, az általa alapított Szent Szív papi kongregációban állandóan megtestesülnek; azok a mozgalmak, amelyeket mint előfutár megindított, ma már teljes virágzásukban kibontakoztak. A magyar papságnak érdemes lesz ebbe a nagyvonalú papi életbe beletekinteni, hogy lelkesültséget, mintegy „begyújtást” kapjon papi hivatásának minél tökéletesebb betöltésére.

Dehon 1843 március 14-én született La Capelle községben (Aisne megye Észak-

Franciaország), régi nemesi családból. Ősei a Hon vidékének földesurai voltak. A kereszt-ség szentségében születése után tíz napra, Gyümölcsoltó Boldogasszony vigiliáján része-sült. Erről írta később: „Mily boldogság tudni, hogy keresztiségem Urunk Ecce venio-jával egyesült!” Valahányszor későbbi éveiben szülőfaluja templomát meglátogatta, hálás áhí-tattal vette körül az őt újjászülő kereszt-kutat. A fejlődő gyermekre mélyen vallásos édesanyja volt legnagyobb hatással. Az egész életét és működését jellemző Jézus Szíve-tiszteletet a Barat Szent Zsófia intézetében nevelkedett édesanyjától kapta. A gondos anya a saját szép lelkét valósággal beleöntötte gyermekébe. Nemcsak vallásosságra, hanem öntudatos és gyakorlati mély lelki életre nevelte. Alsófokú iskoláit a községben végezte. Később szülei a tehetséges és finomlelkű fiút a hazebrouck-i katolikus kollégiumba küld-ték. Édesanyja hatását a kollégiumi nevelés csak megerősítette. A kollégium paptanárai az ősi cambrai-i főegyházmegye legbuzgóbb papjaiból kerültek ki. Szentéletű igazgatója, abbé Dehaene, mestere volt a papi hivatás életrekeltésének. Hosszú, évtizedes nevelői munkásságának ez volt a legfőbb célja. Ő volt Dehon lelkiatyja. A gyakorlott vezető döntő hatással volt lelki gyermekének egész jövőjére. Dehon sohasem beszélt róla más-képen, mint lelkének atyjáról. Édesanyja után neki köszönhette papi hivatását. A négyéves kollégiumi életében nyert kegyelmeket élete uralkodó kegyelmeinek nevezte és azokért, amint mondogatni szokta, örökre magasztalni fogja Istent. A kollégium bensőséges életére

jellemző, hogy a növendékek jó része hetenként kétszer is áldozott, ami abban a korban nagy ritkaság volt. Dehon itt szerezte meg alapos humanisztikai ismereteit. 1859-ben, 16 éves korában a douai-i egyetem irodalmi fakultása előtt sikerrel tette le az érettségi vizsgát. Az érett ifjú világosan látta, hogy Isten őt papjai közé hívja. Hívását, amelyet eddig magában rejtett, feltárta atyja előtt. Atyja, aki a kor szellemében eléggé liberálisan gondolkodott és gyakorlati hitéletet nem élt, hallani sem akart erről. Fiának szigorúan és határozottan azt mondta: „Sohasem fogom megengedni, hogy lábadat a Saint-Sulpice szemináriumba betedd!” Tehetséges fiától nagy jövőt remélt, de nem a papi életben, hanem valami közhivatali pályán. Teljes atyai szigorával megparancsolta, hogy a párizsi egyetemen folytassa tanulmányait. Az engedelmes fiú meghajlott az atyai szó előtt, de szívében élt a biztos remény, hogy Isten szolgálói közé fogja vezetni, ha mindjárt tekervényes utakon keresztül is. 1859-től 1863-ig a párizsi Sorbonne-on a jogot hallgatta. A fiatal diák Henrik testvérével a latin negyedben lakott. Komoly tanulmányai mellett továbbra is intenzív lelki életet élt. A Saint Sulpice-templomban naponta szentmisét hallgatott és élénk tevékenységet fejtett ki az Ozanam által alapított Szent Vince-konferenciákban. Lelkének irányítói között ott találjuk az akkori francia katolikus lelkiség irányítóit: Dupanloup-t, Gratryt. Dehon a világváros forgatagában, a modern Babilon annyi veszedelme között is meg tudta őrizni lelkének hamvasságát. Jogi tanulmányainak befejezése után, 1864 április 2-án jogi

doktorátust nyert és az ügyvédeknek kijáró Maitre jelzót kapta.

Dehon hősi gesztussal beváltotta atyjának adott szavát. Elvégezte a jogot és nyitva állt előtte a nyilvános életben való érvényesülés útja. Mekkora volt azonban a boldog és önelégült atya csodálkozása és csalódása, amikor kész fia ismét azzal a határozott tervvel állott elő, hogy pap lesz. Az atya utolsó kísérletet tesz, hogy fiát eredeti tervétől eltántorítsa: hosszabb utazást ajánl neki Keleten. Annak végeztével előállhat tervével. Dehon kapva-kapott az alkalmon. Szíve hő vágyának teljesedését látta ebben az utazásban, amelyet inkább zárandoklásnak tartott, mert a fényes Kelet legvonzóbb pontját Krisztus Urunk drága véréből áztatott Szentföldön találta. Palesztina összes szent helyeit meghatódott lélekkel kereste fel. Itt érlelődött meg benne az a tudat, hogy Jézus Szívét engesztelő pap lesz. Keletről visszatérve most már végérvényesen kijelentette atyjának, hogy életét teljesen Istennek és a lelkeknek szenteli. A szülői beleegyezés nem is késett. Dehon a soissons-i egyházmegyébe vétette fel magát. Az egyházmegyei hatóság a rendkívül képzett, világlátott és több nyelvet beszélő ifjút teológiai tanulmányainak végzésére Rómába küldötte.

Az Örökváros megszentelt légkörénél nem lehetett alkalmasabb hely az Isten hívását oly hősieen elfogadó Dehon lelki nagyságának kialakítására. A római-francia szeminárium nagyszerű szellemét igazgatója, a IX. Pius pápától szentnek tartott P. Freyd irányította. Ő volt hat éven át Dehon lelkiatyja, akiről

a hűséges lelki gyermek ezeket írja: „Lelki irányítását hat éven át mindig kiegyensúlyozottnak, mindig buzgónak, mindig Istennel egyesültnek találtam, aki ezt az Istennel való egyesülést, amelyet maga is élvezett, a lelkekbe sugallta. Ez a szent pap a legbiztosabb aszkétikus tanításból táplálkozott. Minden két hétben fogadott engem lelki irányítás végett. A vele való tanácskozásból mindig komoly hasznót merítettem.” Dehon 1865 november 1-én öltötte magára a megszentelt talárt. Áradozó boldogsággal ír erről a napról, amelytől kezdve egész életén át mindennap reggel, mielőtt azt magára vette, megcsókolta és elmondotta a jellegzetes papi felajánlást: „Dominus pars haereditatis meae et calcis mei, tu es, qui restitues haereditatem meam mihi.” Tanárai között oly nagy nevek szerepeltek, mint Franzelin, a későbbi bíboros, Palmieri, Ballerini, Patrizzi, Tedeschini. Éles elméjével és tudásszomjával valósággal gyönyörűségét találta a mély bölcséleti és teológiai tanulmányokban. Lelke a vértanúk és szentek városában valósággal szárnyat kapott. Égett a vágytól, hogy szent pap legyen. Lelki naplói is erről tanúskodnak. Lelkének három alapvonása: mély összeszedettség, különös tisztelet a Szent Szív iránt, szeretetélet. A Szent Szív tisztelete ekkor már uralja és úgyszólván teljesen betölti lelki életét. Róla írja: „Benned és veled akarom, ó Jézus Szíve, a megtisztulás útjának gyakorlatait végezni, benned akarom szemlélni és siratni vétkeimet és kérni Istentől azoknak megbocsátását, benned akarom megvetni és leküzdeni hibáimat és rossz szokásaimat, benned akarom gyakorolni az ön-

megtagadást, a penitenciát és elfogadni a bajokat, szenvedéseket és kellemetlenségeket. Benned akarom a jót cselekedni és az erényt gyakorolni. Hiszek bölcseségedben és remélek szeretetedben. Veled akarom elmélkedésemet és hálaadásomat végezni. Veled akarom felebarátomat szeretni, telve szívéllyel, együttérzéssel, kedvességgel, szelídséggel, leereszkedéssel, türelemmel. Veled és benned akarom végezni minden cselekedetemet mérséklettel, szelídséggel, jósággal. Benned akarom megvalósítani az Atyáddal való egyesülést a szeretet, imádás, hálaadás, felajánlás, hódolat, önátadás, önmegsemmisülés, a teremtményektől való elszakadás aktusaival." Ugyanezen évben belép Szent Ferenc harmadrendjébe, amelynek hűséges tagja marad. Asszisi Szent Ferenc kedves szentje és pártfogója. A tonzúrát a lateráni bazilikában kapta. Erről írja oly megkapóan: „Hány ezer és ezer pap és püspök borult le Szent Szilveszter óta ezekre a kövekre! Hajammal bőséges könnyem is hullott a szentelő Patrizi bíboros tálcájára. Hiszen annyit vártam és küzdöttem, hogy hivatásomat megvalósítsam!" 1868 dec. hó 19-én ugyanebben a bazilikában szentelte őt pappá Patrizi bíboros. A szentelésen szülei is jelen voltak. Első szentmiséjét a Santa Chiarában mutatta be könnyhullatások között. Boldogságához az a nagy öröm is járult, hogy régóta gyakorlati keresztény életet nem folytató atyját is megáldoztathatta. Dehon római tartózkodására esett a vatikáni zsinat, amelynek ülésein mint hites gyorsíró állandóan résztvett. Ez alkalommal kötött szorosabb ismeretséget a francia kiküldöttekkel,

így Gay püspökkel és P. d'Alzonnal, az asszumpcionista alapítójával. Az Örökvárost háromszoros doktorátussal (bölcseleti, egyházi és teológiai), gazdag kegyelmekkel, drága emlékekkel hagyta el 1871 július 30-án.

A soissons-i püspök a négyszeres doktorátussal rendelkező fiatal papot Saint-Quentin városába küldötte káplánnak. Szent Quintinus vértanúnak városa maradandó helyet foglal el Dehon életében és művében. Úgy jelent meg a városban, mint egy alter Christus. Egyénisége, egész megjelenése valami különös jószágot árasztott ki, amely őt par excellence a szív emberévé tette és a jó Jézust juttatta az ember eszébe. Nemsokára a „nagyon jó atya” (Le très bon Père) néven szólították és ezzel a megszólítással illették őt haláláig. Mint a bazilika hét káplánjának egyike hitoktatással és az ifjúság pasztorálásával volt megbízva. A fiatal káplán tudta, hogy mások megszentelése csak az ő előzetes megszentülése által lehetséges. Azért személyes áhitatgyakorlataiból jottányit sem engedett. Inkább felkelt már $1\frac{1}{2}$ 5-kor, hogy elmélkedését a papi funkció előtt rendesen elvégezhesse. Dehon a kereszténységével a harmadik századig visszanyúló város lelki arculatán az akkori liberalizmus által ütött sebeket látta. A kiváltképen ipari város hű képét adta a kereszténytelen kizsákmányoló gazdasági rendszernek. A gyárosok az igazságosságot és a szeretetet elvetve a profitnak hódoltak. Az anyagilag mindig mélyebbre süllyedt munkásosztály nemcsak zsarnok uraitól, hanem Istentől is elfordult és a szélsőséges eszmék követője lett. Még nem jelent

meg a *Rerum novarum*, Dehon máris felismerte a nagy szociális kérdést, amelynek hosszú évtizedeken át a legnagyobb hirdetőjévé lett. Az arisztokrata származású és monarchista érzelmű fiatal káplán igazságérzetével és szívének melegével az elhanyagolt munkásság felé fordult már a hetvenes években, amikor ez a bátor kiállás oly ritka jelenség volt. A még fogékony fiatalság lelkét akarta legelőször megnyerni. Inasokat és munkásifjakat csoportosított maga köré. Először csak hatan jöttek káplánszobájába, ahol vasárnap a vecsernye után megkezdődött a patronázs. A szám hamarosan megnövekedett és a káplánszoba szűknek bizonyult. Dehon merész vállalkozásba fogott. Kertet vásárolt és azon patronáznak megfelelő házat építtetett. A patronázst a munkások védőszentjéről, Szent Józsefről nevezte el. Benne nemcsak játszó- és olvasótermek voltak, hanem kápolna is. A Don Bosco oratóriumaira emlékeztető patronázst Szent József ünnepén szenteltette fel. Mily boldog volt, mikor az első oltárt felállíthatta! A megnyitással a tagok száma rohamosan nőtt. Egy év múlva már 200 inas, illetve munkásifjú tartozott hozzá. A vasárnapi program a következő volt: hét órakor szentmise és alatta munkásifjú-prédikáció, amelyekben Dehon oly közel jutott az ifjak lelkéhez. Utána társalgás, játék következett. Délután hat óráig az újabb tagok összejövelete, majd általános gyűlés és végül esti litánia és szentségi áldás. Vacsora után az idősebbek külön eszmecserét (*cercle*) folytattak. Hogy a mű biztos anyagi alapokra támaszkodjék, Dehon a város tehetősebb és

vezető polgáraiból pártfogó bizottságot létesített, amely a patronázs fenntartását és anyagi gondjait kezébe vette.

A virágzásnak induló szociális mű annyira megnyerte a soissons-i püspök tetszését, hogy Saint-Quentinban az egyházmegyei művek központi irodáját létesítette és annak élére Dehont tette. Ezáltal a lelkes, szociális pap szociális tevékenysége a városon túl az egész egyházmegye határáig terjedt. Eszméinek terjesztésére „Le Conservateur de l'Aisne” címmel lapot alapított, amelyet ügyesen és fordulatosan szerkesztett. Az állandóan növekedő munkakör mellett megmaradt mélyen bensőséges lelki embernek. A szociális művek terjesztésére és népszerűsítésére egyházmegyei kongresszusokat rendezett. Különösen kivált az 1876-ban Saint-Quentinban megtartott kongresszus, amelyen a Val-des-Bois-i gyáros és a nagy szociális apostol: Harmel Leó is megjelent és hitvallói lelkesedéssel kijelentette: „Az Egyháznak megvan a maga szociális tanítása, minden bajra megvan az orvossága, mert őnála van minden probléma megoldása. Ha Isten nem ura a társadalomnak, egy Cézár vagy a tömeg zsarnoksága alá kerülünk. Az ég és föld Istene a munkatermeknek is az Istene. A gyáros Istent tisztelni és tiszteltetni tartozik műhelyében és a gyáron kívül szociális kötelességeit tartozik gyakorolni az Istentől reábizott családokkal szemben.” A nagy-sikerű kongresszushoz maga IX. Pius pápa szerencsekívánatait küldötte.

Soissons új püspöke, Thibaudier, aki a tíznapos kongresszuson mindvégig elnökölt, felismerve és értékelve Dehon nagyarányú mun-

kásságát és lángoló papi buzgalmát, a kongresszus színe előtt tiszteletbeli kanonokká nevezte ki. A 33 éves fiatal pap úgy vette a kitüntetést, mint az arsi plébános. A hermelines kanonoki gallér, a sok siker, a most megnyílt lille-i katolikus egyetem egyik katedrájára való meghívás nem kápráztatta el. A kanonoki gallért engedelmességből elfogadta, de a tanszékre való meghívást visszautasította. Belső elmélyülésre hajló lelkét sokkal magasabb ambíció hevítette. Aggodalommal látta, hogy a mindig több gond és munka kezd lelki életének hátrányára lenni. Eddigi munkaköre, bár valóban apostoli volt, de magasabbra törő lelkét nem elégítette ki. Ő a lelkek megmentésén felül Jézus Szívének nagy engesztelője, állandó vigasztalója kívánt lenni. Életének igazi célját e két szóban látta: szeretet és engesztelés. Ez ragadta meg ifjúkorában és kanonoki kinevezése után néhány hónapra, amikor lelkigyakorlatot tartott, ez kerítette őt végleg hatalmába. Ezeket írja: „Jézus Szíve nem kíván tőlünk sok ragyogó cselekményt. Kicsinyek és gyengék vagyunk, de jóakaratusunk, gyengédségünk, ragaszkodásunk vigasztalást szerezhet Urunknak. Ő mindenekelőtt szíveket kér, amelyek Őt mindenekfölött szeretik és e szeretetből késznek mindent feláldozni, még azt is, ami a legkedvesebb. Szíveket kér, amelyek nem ismernek többé saját vágyat, személyes érdeket, hanem csak egy lebeg szemük előtt: Mesterük Szívét szeretni, vigasztalni, engesztelni, neki minden szívet megnyerni és szeretetére felgyullasztani.” Csak ez az egy ambíció lelkesíti Dehont, és hogy ezt teljesen

megvalósítsa, alig egy év múlva leteszi a kanonoki gallért, és püspöke engedélyével és buzdításával 1877 július 17-én Saint-Quentinban megalapítja a Jézus Szíve papjainak kongregációját. A következő év Jézus Szíve-ünnepén mint e kongregáció legelső tagja Jézus Szívéről nevezett János (evangélista) szerzetesi név alatt fogadalmat tesz püspökének meghatalmazottja előtt.

Ezzel új élet nyílt meg Dehon előtt, amelyet mindvégig be fog aranyozni Jézus Szívének lángsugara. Szent Ignác mintájára megírja a szerzet szabályait. Címerében e két szó kerül: *a m o u r e t r é p a r a t i o n*, szeretet és engesztelés. Ez képezi ma is a szerzet programját. Buzgalma most egyenesen szárnyakat kap. Saint-Quentinban egymásután megnyílik a Szent János-kollégium a jövő generáció kialakítására, a Jézus Szíve-háza az első jelentkező papok részére. Dehon virágzó műveit intézményére bizza, és maga mint Jézus Szívének lángadozó trubadúrja, megindítja a Jézus Szíve-tisztelet és engesztelés diadalútját. Felhívó szavára az ország különböző részéből jönnek a Jézus Szívéért lelkesedő papok, akiket mint noviciusmester ő vezet be az engesztelő szeretet titkaiba. Fayelben apostoli iskolát nyit, amelyet a fiatal római vértanúról, Szent Kelemenről nevez el, akinek ereklyéit ő maga hozta el Rómából. A Szentszék az új kongregációt 1884-ben hagyta jóvá először, majd négy év múlva dicsérő dekrétumot adott ki, amelyben az alakulást korunk tövisei között illatozó virágnak nevezi. Az ország négy egyházmegyéjében letelepedett kongregáció hama-

rosan átkerjed más országokba is, így Hollandiába, Belgiumba, Luxemburgba. Az új kongregáció tagjai a világi papok talárlát hordják és cingulum helyett fekete kordát viselnek, amelyen a hármas fogadalmat jelképező csomók vannak. Már a nyolcvanas években Dehon atya, a szerzetnek mindhalálíg általános főnöke elküldi fiait az óceánon túl Ecuadorba, majd Brazíliába, a kilencvenes években fiai a belgakongói négerék hittérítői. Majd később missziós telepeket nyitnak Camerunban, Dél-Afrikában, Szumátra szigetén felkeresik a skandináv országokat. Még ma is ez a kongregáció gondozza északi rokonaink, a finnek között élő katolikusokat, akiknek egyetlen püspöke, Mgr. Cobben szintén a kongregációból került ki. A rend az említett országokon kívül gyökeret vert Németországban, Olaszországban, Spanyol- és Lengyelországban, Ausztriában, Angliában, az Egyesült Államokban, Kanadában és Dél-Amerikában. Tagjainak száma 1800. A rendnek Hollandiában van legvirágzóbb provinciája. A jelenlegi általános főnök, P. Goovart szintén hollandiai származású.

A gyorsan fejlődő és izmosodó kongregációnak lelke és irányítója az alapító Dehon volt. A szerzetesi élet szellemét gyönyörűen írja le fiainak a *Directoire Spirituel* című könyvében, amely a Jézus Szíve-tisztelet gyöngyeit foglalja magában. Rendkívüli finom és mély lelke szólal meg e könyvben. A Jézus Szíve-tisztelettről több maradandó értékű könyvet írt. Az év minden napjára Jézus Szívéről szóló elmélkedéseket dolgozott ki. Haláláig fáradhatatlanul bejárta a különböző

országokban letelepedett liait, és konferencia-előadásaival erősítette bennük a Jézus Szíveszellemet. Hatalmas családjának óriási gondja mellett továbbra is kedvenc szívügye maradt a szociális kérdés, a munkásság helyzete. Harmel Leóval a kilencvenes és kilencszázas években sűrűn rendez Val-des-Bois-ban szociális kurzusokat a papság és a világiak részére. A Rerum novarumnak nem volt nála nál lelkesebb hirdetője. Nagyszerűen mutatja be az egész szociális kérdést és megoldását az 1894-ben kiadott Manuel social chrétien (Keresztény szociális kézikönyv) című könyvében és a Catéchisme social (Szociális katekizmus), valamint a Renovation sociale chrétienne (Keresztény szociális megújulás) című füzetében. Az évenként megrendezett és kitűnően bevált szociális heteknek ő volt egyik megindítója. Bátor kiállásáért igen sok támadás érte nemcsak a tőkésék, hanem a kor szükségleteivel nem számoló és struccpolitikát folytató katolikus rétegek részéről is. Dehon azonban tudta, hogy az Egyház szándéka szerint cselekszik. A támadásokat határozottan és fölényesen visszaverte. A későbbi évtizedek őt igazolták.

Dehon korának egyik legjobb egyházzónoka, igen keresett konferenciaelőadója volt. Apologétikai előadásai, amelyeket Franciaországban, Belgiumban, Rómában és Amerikában tartott, nagy eseményszámba mentek. Ezek később nyomtatásban is megjelentek. Római konferenciáin bíborosok is megjelentek. XIII. Leó pápa személyesen buzdította, hogy legyen enciklikáinak buzgó hirdetője. A tudományokban otthonos, alapos felkészültségű,

a szentek buzgalmával lángoló és külső megjelenésével is imponáló szónok rendkívül nagy hatást gyakorolt hallgatóságára. A Szentszék Dehon sokoldalú munkásságát és kivételes tudását nagyra értékelte. A Szent Officium konzultorává nevezte ki s a fontosabb francia katolikus kérdésekben nem egyszer kérte ki a véleményét. Különösen meleg volt Dehon viszonya XV. Benedek pápához, akivel még mint római teológus szívélyes barátságot kötött. Fáradhatatlan apostoli munkájának legszebb földi jutalmát akkor kapta, amikor élete nyolcvanadik évének betöltésekor XI. Pius pápa sajátkezűleg írt levelében üdvözölte és hosszú életének nagy műveiről elismerő szavakkal nyilatkozott.

Dehon nagyarányú elfoglaltsága és hatalmas sikerei között mindenkor az maradt, aminek elindult: Jézus Szívét engesztelő pap. A szerető engesztelés volt minden cselekvésének igazi és egyetlen indítója. Nemcsak áldozópapnak tekintette magát, hanem áldozatpapnak. Művének megindítása sok áldozatot, lemondást kívánt tőle; fiainak letelepedése több egyházi fórumnál ellenkezésre talált, erősen szociális érzülete sok ellenséget szerzett magának, a sok áskálódás már-már alapítását is pusztulással fenyegette. A nagy engesztelő ezeknek lelkes és hősieles felajánlásával a Szent Szív vigasztalására kívánt lenni. Írásos szerződést kötött Krisztussal, amelynek megindító szövege így hangzik: „Jézusom, fogadalmat teszek előtted és mennyei Atyád előtt, Szepőlötelen Szűz Anyám és Szent József pártfogóm jelenlétében, hogy tiszta szeretetből szent Szívednek szentelem magamat, élete-

met és erőmet Szíved papjainak művére fordítom, és előre elfogadok minden megpróbáltatást és áldozatot, amelyeket tőlem kérni kegyeskedsz. Igérem, hogy minden cselekedetem szándéka szent Szíved iránt való tiszta szeretetem lesz. Kérlek, érintsd meg szívemet és gyullaszd fel szeretetteddel, hogy ne csupán kíváncsalak szeretni, hanem szent kegyelmed erejével érezzem is azt a boldogságot, hogy szívem minden érzelme csak feléd összpontosul." Szerződését mindennap megújította. Szerződésének borítékára ezeket a mély értelmű szavakat írta: „Amicitiam tuam pretiosam pauperculo discipulo reddere non dedigneris, Domine. Fiat! Fiat!"

A Jézus Szíve engesztelésére felajánlott élet az Úr színe előtt értékes halállal fejeződött be. Dehon 1925 augusztus 12-én halt meg a szentek halálával Bruxellesben. Utolsó szavai ezek voltak: „Pour Lui je vis, et pour Lui je meurs. Érte élek és Érte halok." Halálával az isteni Szívnek meghozta az utolsó földi engesztelést. Fiainak hátrahagyott végrendeletében ezeket írta: „Nektek hagyom a legcsodálatosabb kincset: Jézus Szívét. Ő mindenkié, de különös gyöngédséggel van azon papok iránt, akik neki vannak szentelve, és tiszteletében, szeretetében és engesztelésében buzgólkodnak. Amennyire csak tehetem, valamennyiteket Jézus Szívének ajánlom, és az Ő irgalmasságára bízom. Ezt a kérést intézem hozzá, amelyet Ő mennyei Atyjához intézett: „Atyám, tartsd meg azokat, akiket nekem adtál!" Életemet és halálomat még egyszer felajánlom Jézus szent Szívének, az Ő szeretetéért és minden szándékotokra. Min-

dent irántad való szeretetből, ó Jézus Szíve!"

Dehon földi maradványait első apostoli működésének színhelye, Saint-Quentin városa fogadta magába. Diadalmenetnek beillő temetésén Binet, az akkori goisson-i püspök, aki később Besançon bíborosérseke lett, gyászbeszédét a következő szavakkal vezette be: „Az egyháztörténelem egy nagy lapja fejeződött be. Kihullott a toll annak a kihűlt kezéből, aki azt hatvan év óta forgatta, de bizton reméljük, hogy az angyalok felvették a tollat, és az élet könyve követi ezt a földi történelmet, amelyet Dehon Leó, a soissons-i székesegyház t. b. kanonokja, volt saint-quentin-i káplán, a Jézus Szíve-papok kongregációjának alapító általános főnöke megírt.”

Párizs, 1941 február 24.

UHL ANTAL

BEVEZETÉS.

A Bölcsesség könyvének az Oltáriszentségre alkalmazott szavait: „*Panem de coelo praestisti eis omne delectamentum in se habentem*”, Jézus szentséges Szívére is alkalmazhatjuk. Égi kenyér ez is, mely telve van minden édességgel. Miként a puszta mannája és az oltáriszentségi manna, úgy a Jézus Szíve-tisztelet is mennyei eledelt nyújt, amely minden lelket csodálatosan táplál, bármi legyen a lélek szükséglete, helyzete és sajátos vonzalma.

A Jézus Szíve-tisztelet kapcsolatban van Urunk minden titkával és állapotával. Mindennek a magyarázatát ebben az egy szóban adja: Szeretet.

Amint a hívek ebben a tiszteletben a bizalom és az erényre való felbuzdulás minden indítékát találják, úgy a papok a papi élet eszményét és kegyelmi forrását fedezik fel benne.

*

Ennek a tiszteletnek első alakjában a Jézus Szíve képe még nem szerepelt, és a hívek Urunk gondolatairól, érzelmeiről, belső cselekedeteiről elmélkedtek. Az egyházatyák iratai és a liturgia elmélkedéseinket Krisztus belső élete felé irányították. Jézus Szívében Isten iránt tartozó legfőbb kötelességeink szervét, a Közbenjárónk és Főpapunk Szívét, a Szentháromság iránt kifejezett tiszteletünk eszkö-

zét látták. A vele való szoros kapcsolatot már akkor a legjobb eszköz volt kötelességeink tökéletes teljesítésére, amit a szentmise kánonjának következő szavai oly híven fejeznek ki: „*Per Ipsum, cum Ipso et in Ipso est tibi . . . omnis honor et gloria.*”

Per Ipsum. Az Úr Jézus a mi Közbenjárónk és Főpapunk, elsősorban szent Szíve által, amelynek egész élete abban merül ki, hogy nevünkben az Atya iránt tartozó kötelességeket teljesíti. Mivel összes cselekedetei Szívéből származnak és szeretetétől nyernek indítást, azért van minden üdvözítő művének oly nagy értéke Atyja előtt.

Cum Ipso. Az Úr Jézus a mi Testvérünk, Oltalmazónk. Amikor Istenhez imádságokat küldünk (és minden jócselekedet imádság), szavunkat, sóhajunkat és panaszunkat Testvérünk ezerszer szerető Szívének szavával, sóhajával és panaszával egyesítjük. Vele ejtjük ki ezt a szeretetkiáltást: Mi Atyánk! Szívünknek tehát el kell veszni Testvérünk oly édes Szívében, hogy Istennek minden köteleességünket és tiszteletünket lerójuk.

Et in Ipso. Benne felajánljuk imáinkat és cselekedeteinket, és e tekintetben nemcsak nekünk, hanem minden hívőnek része van az ő papságában: *gens sancta, genus sacerdotale . . .* A menny, a föld és a tisztítóhely összes szentjeinek és az összes keresztényeknek csak egy szívük van az Úrban, egy papi szívük, amely Istennek dicséretet, szeretetet és áldozatot ajánl fel. „*Hoc sentite in vobis, quod et in Christo Jesu.*” (Filipp. 2, 5.)

Omnis honor et gloria. Minden tisztelet és dicsőség, amelyet Isten tőlünk kaphat, csak

Közbenjárónk és Főpapunk, Jézus Szíve által juthat hozzá. Minden más semmi Isten előtt.

Ezt a tanítást a két nagy szeráfi lélek, Szent Gertrud és Szent Mechtild foglalta egybe. Nagy lendületet adtak neki a francia oratoriánusok. Olier, a szulpiciánusok alapítója irataiban, főképen Urunk papságáról és benső életéről szóló officiumaiban, részletesen megfogalmazta. Eudes Szent János (de Bérulle bíboros és P. de Condren tanítványa) egy lépéssel tovább ment, világosabban felfedezte a forrást és látta, hogy minden Jézus Szívéből jött. Ő kezdte ajánlani a Szent Szív képének a tiszteletét.

*

A Paray-les-Monial-i jelenések óta Jézus szent Szíve nem csupán eszköz az Isten iránt tartozó kötelességeink teljesítésére, hanem tiszteletünk és szeretetünk tárgya, és ő maga fogadja hódolatunkat. Ezt kérte Urunk Alacoque Szent Margittól. Ő mintegy lefátyolozza istenségének fényességét az emberek előtt széttárt Szívének kedvességével. A megváltás művét ezekben a szavakban adja: „Ime a Szív, mely az embereket annyira szerette.” És azt kéri, hogy szeretetét szeretettel viszonzozzuk. De mindeddig nem került előtérbe Jézus Szívének papi jellege.

Mennyire szeretett minket ez a Szív, amikor feláldozta magát érettünk! A jó Mester tehát az ő papi és áldozati Szívét mutatja be az Atyának, amely Szív bebizonyította szeretetét, amikor a kereszttől oltárán feláldozta magát. Elénk állítja testi szívét, mint az ő szeretetének jelképét. Kéri, hogy tiszteljük ezt a jelképet, de főképen magát az ő szere-

tetét, azt az áldozatos szeretetet, amelyet a lándzsa és a tövisek jelképeznek.

Urunk az ő szeretetét és áldozatát egyszerre előtérbe helyezi, amikor azt mondja: „Ime a Szív, mely annyira szerette az embereket, hogy semmit sem kímélt, csakhogy megváltsa őket.”

Szeretetének nagy megnyilatkozásai: a megtestesülés, a kínszenvedés és az Oltáriszentség hatalmas papi cselekmények, és ugyanazon áldozat különböző fázisai. Egész élete, megalázó megtestesülésétől kereszthaláláig, imádás és szeretet volt. Megtaláljuk életében a szenvedés által való külső feláldoztatást, a szegénységet, a külső és belső megaláztatást, amelyeket a szeretet és imádás fűz egybe. Az imádás pedig az áldozat első célja. Ez oltáriszentségi életének is az első felvonása.

Jézus Szívének minden dobbanásával hálát adott Atyjának. Az evangéliumok gyakran emlegetik, hogy hálát adott, *gratias agens*. A hálaadás az áldozat másik célja. Az oltár-áldozat, a szentmise különösen hálaáldozat, amelyet neve is (Eucharistia) kifejez.

Az Üdvözítő életét papi imája is lelkesítette. Éjjel-nappal könyörgött érettünk. Azért élt, hogy imádkozzék és állandóan azt folytatja most is. „*Semper vivens ad interpellandum pro nobis.*” (Zsid. 5, 25.) Ez az áldozat harmadik célja.

Jézus Szívét ezenkívül egész élete alatt és az Oltáriszentségben is az engesztelés érzelme hatotta és hatja át. Erre tér gyakran vissza Alacoque Szent Margitnak adott kinyilatkoztatásaiban. Egyébként az engesztelés a szeretetből és a hálából fakad, mint a gyümölcs

a virágból. Jézus Szíve engesztelésünk példaképe. Az engesztelés az áldozat negyedik célja.

Jézus Szíve tehát mindenekfölött papi Szív, és illő, hogy a papok ebben a tekintetben tiszteljék.

*

Nekünk, papoknak, legyen Jézus Szíve-tiszteletének a tárgya Jézusnak, a papnak és áldozatnak a Szíve, amelyet a húsvéti időszak himnusza oly hűen lefest:

*Almique membra corporis
Amor sacerdos immolat.*

Igen, Jézus szeretetének, szent Szívének kiváltképen papi jellege van. Feláldozza magát és feláldozza azt a testet, amelyet éltet. *Amor sacerdos immolat.* Ez a papi és áldozati élet, Urunk egész életének, összes belső és külső cselekedeteinek az össz foglalata. A megtestesülés, kínszenvedés és Oltáriszentség három hatalmas szeretetfolyama ebből az óceánból indul ki és ide tér vissza, miután a világot éltető és üdvözítő áldásával keresztül-szelte. Jézusnak, a papnak és szeretetáldozatnak a Szíve magába zárja az üdvösség minden titkát, Isten minden jótéteményét, a kegyelem és irgalom minden gazdagságát.

Mi, az Úr papjai nem tartozunk-e Jézus Szívét ebből a szemszögből szemlélni? Ebben áll a pap igazi Jézus Szíve-tisztelete. Jézus papi Szívének az iskolájában tanuljuk meg az igazi és szent papi élet tudományát.

Szemléljük hát ezt a papi Szívet. Tanulmányozzuk gondolatait, hallgassuk dobogását,

elmélkedjünk szeretetéről. Ő megmondja majd nekünk a pap összes erényeit, kötelességeit, egész életét és tökéletességét.

Biztosak vagyunk benne, hogy Jézus papi Szívével kapcsolatban minden pap jobb pappá lesz, mint amilyen előbb volt.

1. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPSÁGÁNAK EREDETE AZ ATYA KEBLÉBEN.

Jézus Krisztus papságáról szóló könyvünk elején alázattal és szeretettel emeljük fel elménket és szívünket az Atya keblének fel-séges magasságába és imádandó titkaiba.

Az Ige az Atya örök dicsősége. Amikor dicsőséget és szeretetet nyújt Atyjának, nem gyakorol-e vele szemben bizonyos papi cse-lekményt?

Mondhatjuk, hogy az Ige a Szentháromság benső és folytonos életében az Atya örök papja. Ő a papság legmagasztosabb típusa.

I. Az Ige az Atya örök papja.

A Fiú az Atya örök dicsősége. „*Splendor gloriae et figura substantiae eius.*” (Zsid. 1, 3.) Amidőn a Fiú az Atyának dicsőséget sze-rez, ebben örömét találja és az Atya iránt szeretetcselekvést fejt ki, az örök papság ténykedését végzi. Mi más a pap, ha nem Isten dicsőségének szolgája? „*Omnis pontifex . . . constituitur in iis quae sunt ad Deum.*” (Zsid. 5, 1.) Igaz, hogy ezeket a szavakat az apostol az emberiség bukása után megalapí-tott papságról, a közvetítő és engesztelő pap-ságról mondja, amely feltételezi, hogy hordo-

zója, szükségszerűen alantasabb helyzetben legyen Istennel szemben, aki hódolatát fogadja. De ha már ebben az alantasabb szolgálatban az Istennek adott lényegtelen dicséret papi cselekmény, mennyivel inkább papi működés — mégpedig legfelségesebb papi működés — a Fiú szeretetéléte, amellyel Atyjának lényeges és örök dicsőségére van?

Jeruzsálemi Szent Cirill mondja: „Krisztus szuverén pap, változhatatlan papságot birtokol, amely nem kezdődött az idővel. Nem kapta azt test szerint való utódlással; nem kenték fel jelképes olajjal, de pappá tette őt maga az Atya öröktől fogva.”

Mégis megismételjük, hogy az Igében nincs az a sajátos értelemben vett papság, amely valóságos alárendeltséget feltételez. De az egyházatyákkal mondhatjuk, hogy az Atyának a Fiú által történő dicsőítése a papság legfőbb jelképe.

II. Az Ige papságát isteni Szívével gyakorolja.

Az Ige ezt a folytonos dicsőítést, ezt a végtelen dicséretet, az Atyához egyedül méltó szeretetet Szívével gyakorolja. A Szentírás sokhelyütt beszél Isten Szívéről. A Királyok könyvében Isten kijelenti Salamonnak, hogy Szíve mindig szeretettel övezi Jeruzsálem templomát. „Erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus.” Gyakran beszél az Úr a Szíve szerint való emberről.

Eudes Szent János, Mária csodálatos szívről szóló gyönyörű könyvében többek között így ír Jézus isteni Szívéről: „Udvözítőnk öröktől fogva bírja isteni Szívét Atyja imálandó

keblében. Ő csak egy szív és egy szeretet Atyja szívével és szeretetével, és ezzel a szívvel és szeretettel a Szentlélek származtatója." (Coeur admirable. XII.)

Istenben tehát a három isteni személy lényegi közös szeretetét és az Atya és a Fiú személyes szeretetét különböztetjük meg, amely a Szentlélek eredője.

Több egyházatya, így különösen csodatévő Szent Gergely, Alexandriai Szent Cirill és Szent Ambrus a Fiúnak Atyja iránt kifejezett dicséretét és szeretetét papi ténykedéshez hasonlítják.

Thomassin ezt a következtetést vonja le: „Kétféle papságot kell megkülönböztetni: az elsőt csak alázatosságban és szolgaságban gyakorolják, míg a másik felséges és felette van minden megalázásnak. A Fiú ez utóbbit gyakorolhatta öröktől fogva Atyjával szemben . . . Itt Isten ad tiszteletet Istennek, a Mindenható nyujt hódolatot a Mindenhatónak. Természetesen ez a nagyszerű, dicsőséges papság, amely csak nagyság és felség, nincs ellentétben az Ige méltóságával, és ezért a szentatyák nem riadnak vissza attól, hogy ezt neki tulajdonítsák." (De l'incarnation X.)

III. Az Ige papsága az Üdvözítőtől és az Egyház szolgáitól gyakorolt papság példaképe.

Imádom az Atyát, az első Főpapot felmerhetetlen titkában, amelyben a hozzá egyedül méltó dicsőséget adja önmagának Fia által. Imádom a Fiút, ki boldog, hogy ő lehet ez a dicséret, dicsőség, és azt mint papi felajánlást mutathatja be Atyjának.

Igen, ezekben a magasságokban kell keresnünk papságunk eszményét és példaképét. Maga a Szentírás ad erre felhatalmazást. A Bölcsesség, aki maga az Ige, az Ecclesiasticusban ékes nyelvezettel nyilvánítja ki előttünk örök eredetét: „Én a Fölségesnek szájából származtam, elsőszülött vagyok mindenteremtény előtt . . . és mind az örökkévalóságig meg nem szűnök és a szent lakhelyen szolgáltam előtte.” (Eccl. 24, 5. 14.)

Cornelius a Lapide mondja: „A Bölcsesség papnak és Isten szolgájának nevezetik, ő őrzi szent titkait és szent áldozatot mutat be neki.”

Ó Krisztus papja, borulj le eszményed és mintaképed, az Ige Szíve előtt, aki Atyjának öröktől fogva végtelen dicséret- és szeretet-áldozatát ajánlja fel.

2. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI HIVATÁSA. AZ ATYA ELKÜLDI FIÁT E FOLDRE, HOGY PAPJA LEGYEN.

A teológiai iskolák véleményei megoszlanak a megtestesülés indítóokának magyarázatában. Vajjon Isten azért akarta-e Fiát nekünk adni, hogy főnk, királyunk, főpapunk legyen vagy csak Ádám vétkének engesztelésül akarta-e a megtestesülést? Ez az ő titka.

Bármily indítóokból is történt, mihelyt egy isteni személy megtestesül, az mindenekelőtt Isten papja lesz. A megtestesülés célja ugyanis Isten nevének, tulajdonságainak és jogainak dicsőítése, minthogy általánosságban is Isten valamennyi művének ez a célja. Márpedig ez a dicsőítés a papság küldetése, műve, sőt léte. Ezenkívül kell, hogy az emberré lett Isten minden teremtménynek vallási feje legyen, vagyis főpapja.

1. A megtestesült Isten valóban pap.

Az lesz először önmagáért, mert mint teremtménynek áldozatot kell Isten előtt bemutatnia. De ezenfelül általános Főpap lesz, aki mint Fő és közvetítő, megadja Istennek azt a tiszteletet, amelyet az egész teremtés tartozik Teremtőjének adni.

Az isteni személyek között a Fiút illeti az, hogy megtestesüljön és a teremtés legfőbb papja legyen. Erre van előkészítve fiúságának sajátos jellege által, amellyel ő Atyjának dicsősége. Bossuet mondja: „Erre a papságra nem születhetik más, csak Isten. — Ó Jézus, tied ez a hivatás örök születésed által.” (Elevations sur les mystères. XIII.)

Szent Pál kifejti ugyanezt a tanítást: „Krisztus sem önmagát dicsőítette meg azzal, hogy főpappá legyen, hanem az, ki mondotta neki: Fiam vagy te, én ma szültelek téged.” (Zsid. 5, 5.)

Ez az egyházatyák és Aquinói Szent Tamás gondolata: „Illett a Fiúnak megtestesülnie, hogy Isten papja legyen és dicsőséget szerezzen Atyjának.”

II. Az Atyaisten megtestesült Fiának papi szívét ad.

A mennyei Atya, ki elküldi Fiát, hogy főpapi hatalmat gyakoroljon, mindazt megadja neki, ami a papot megilleti.

Mindenekelőtt papi szívét ad neki. Valóban a szívből származik minden dicséret, minden szeretet, minden áldozat. Maga Urunk mondja ezt: „Amik pedig a szájból jönnek, a szívből származnak.” (Mt. 15, 18.)

Isten a szív áldozatát kéri legelőször. „Szeresd Istent teljes szívedből — szolgálj Istennek teljes szívedből.” (Deuteron.)

Urunk az ő áldozatát az ószövetség áldozatával összehasonlítva kijelenti, hogy Atyja testet adott neki, amelyet a bakok és tulkok helyében feláldozzon, de mindjárt hozzáfűzi, hogy ennek az áldozatnak lelke vagy vezető

törvénye szívében van. „Áldozatot és ajándékot nem akartál, — mondá Atyjának — testet pedig alkottál nekem, hogy feláldozzam neked.” (Zsid. 10, 5.) „Füleimet elkészítetted. Akkor mondtam: ime jövök . . . Istenem, én akartam és a te törvényed szívem közepett van.” (39. zs. 7, 9.)

Krisztus megtestesülésekor Szívében ujjong papi küldetésének. „*Legem tuam in medio cordis mei.*” (39. zs.) Örvend szíve mélyén, hogy az időben is Atyja dicsőségének papjává van szentelve, amiképen öröktől fogva papja.

III. Jézus mindenkor és mindenekfelett pap.

A megtestesült Ige ezt a papságot a megtestesülés pillanatától kezdve azonnal, fenntartás nélkül, szent és imádandó Atyja iránt való végtelen tisztelettel gyakorolja. „*Tunc dixi: Ecce venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam.*” (Zsid. 5, 7.) Isteni Atyja akarja áldozatát, de Ő is az Atya áldozata kíván lenni. Nagy szívvel vagy amint Izaiás mondja: „teljes akarattal” felajánlja magát. „*Oblatus est, quia ipse voluit.*” (53. zs.) Szíve a pap szíve. Az áldozat önmaga feláldozása és Atyja megdicsőítése lesz az ő főműve, életének uralkodó gondolata, szívének állandó hajlama. Isteni és emberi szíve most már mindenkorra papi szív. „*Tu es sacerdos in aeternum. Te pap vagy mindörökké.*” A te Szívednek mindenkoron papi szívnek kell lennie.

Jézus papi Szíve sohasem fogy ki Atyjának állandó dicsőítéséből, terveinek leghívebb beteljesítéséből, érdekeinek, ügyének diadalra juttatásából.

Kétségtelenül a megtestesült Ige áldozatát a Szentháromságnak ajánlotta fel, de mint-hogy az Atya a Háromságban a Fő és az Atya küldötte el a Fiát, a teológiai és hagyományos szokás szerint az Atyának tulajdonítjuk az áldozatból folyó tiszteletet. Urunk az evangéliumban értésünkre adja, hogy ez volt Szívének érzülete. Életéről azt mondja: „*Ego vivo propter Patrem.*” (Ján. 6.) Cselekedeteiről így nyilatkozik: „*Opera enim, quae dedit mihi Pater ut perficiam ea, ipsa opera, quae ego facio, testimonium perhibent de me.*” (Ján. 5.) Saját dicsőségét nem keresi. „*Ego autem non quaero gloriam meam.*” (Ján. 8.) Ha dicsérik, az elméket és szíveket Atyjához emeli: „*Quid me dicitis bonum? Nemo bonus, nisi solus Deus.*” (Lk. 18, 19.)

Ó felséges és tökéletes lemondás! Számára nincs semmi, hanem minden az Atyáé, akinek dicsőségét szolgálja, akinek papja és áldozata.

Ó Krisztus papja, milyen e tekintetben szíved? Vajjon meg tud-e feledkezni önmagáról? Vajjon teljesen áldozattá lett-e és buzgólkodik-e Isten dicsőségéért? Egész életedet ennek kellene jellemeznie: „*Ego vivo propter Patrem.*” Istenemért és Atyámért élek.

3. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPPÁSZENTELÉSE: A SZENTLÉLEKTŐL VALÓ FELKENETÉSE.

Pappá lettünk a kézfeltétel és a megkenés által, amely a Szentlélek megszentelő munkáját jelképezi.

Krisztus nem jelképes felkenésben részesült, hanem valóságos felkenést kapott a Szentlélektől. „*Unxit eum Deus Spiritu Sancto.*” (Ap. Csel. 10, 38.) Ezért neveztetik Krisztusnak, azaz felkentnek.

Tiszteljük magunkban a jelképes felkenést, amely bizonyos tekintetben az Üdvözítő papi kegyelmeiben részesít és az Úr felkentjeivé tesz minket.

I. Krisztus pap a Szentlélek felkenése által.

A szentatyákkal és Thomassinnal mondtuk, hogy a Szentháromság belső életében az Igének bizonyos papságot tulajdoníthatunk. *Sacerdotii nomen aliquod.* Ez isteni papság felkenése maga a Szentlélek, a lényegi és végtelen szeretet, aki az Atyától a Fiúhoz megy és a Fiútól az Atyához visszatér.

Bármilyen is legyen a fölséges Háromság benső és titokzatos élete, bizonyos, hogy az idő rendjében minden isteni megszentelő és természetfeletti felemelő cselekedet a Szent-

léleknek tulajdonítandó, ki maga a szeretet és szentség. Amikor az Atya elküldi Fiát a földre, hogy pappá és áldozattá legyen, a Szentlélek ez isteni papság felkenése. „Amikor Krisztust, az Úr felkentjét szólítjuk, mondja Szent Irén, a Szentháromságra emlékezünk: az Atya a felkenés szerzője, a Fiú a felkenést kapja, a Szentlélek maga a felkenés. *Unxit quidem Pater, unctus est vero Filius in Spiritu, qui est unctio.*” (Contra haereses. 3. XVIII.)

Szent Ambrus írja: „Többen úgy gondolják, hogy Krisztus felkenése a Szentlélek. Igazuk van. Valóban az öröm ezen olajából származik annyi kegyelem jó illata, amellyel a mindenható Atya a papok Fejedelmét felkenete.” (De Spiritu S. 1. IX.)

II. Krisztus kiváltképen Szívében kapta a Szentlélek felkenését.

A Szentlélek Jézus egész szent emberségének a szerzője. Ő szentelte fel Jézust, Ő tette Őt teljesen pappá és áldozattá. A Szentlélek munkásságának kiválasztott területe a szív. A kegyelem hozzánk is eljön és egészen eláraszt minket, ha nem állunk útjába. De nem kevésbbé igaz, hogy kiváltképen szívünkben működik. „*Caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis.*” (Róm. 5, 5.)

Jézus pap az ő egész lényében, de papi életének központja a Szíve. Szívében fogadja el küldetését és az áldozatot. Atyjához így szól: „Ime, jövök! A könyvben főleg felőlem van írva, hogy a te akaratodat cselekedjem.

Istenem, én akartam, és a te törvényed szívem közepett van." (39. zs. 8—9.)

A Szentlélek az ő egész feláldoztatásának a sugallója. „*Per Spiritum Sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo.*” (Zsid. 9, 14.) A Szentlélek vezeti a templomba, hogy ott nyilvános felajánlását végezze, majd Egyiptomba is viszi, ahová erőszakosan űzetett, miként a pusztába kiűzött bűnbak, engesztelő áldozatának előképe. Názáretbe vezeti, amelynek csendjében és magányában, elrejtett zugában papi Szívének a tisztelet legmagasabb cselekedeteit sugallja. Nyilvános életének kezdetén a pusztába viszi, ahol a mi imálandó Áldozatunk vétkeink engeszteléséül penitenciát gyakorol. Amidőn eljön a fájdalmas kínszenvedés ideje, papi Szívét arra hajtja, hogy az Atyának alávesse magát. A Szentlélek volt a kálváriai áldozat elemésztő tüze, aki ezáltal közreműködött abban, hogy a világ az isteni áldozat halálával újra életre támadjon.

Ma az égben, ahol a szeretet- és dicséret-áldozat örökké folytatódik, a Szentlélek ugyancsak emésztő tűz. De tüze Ő az eucharisztikus áldozatnak is, ahol a Jézus Szívéből jött szavak ereje által a kenyér Jézus Krisztus testévé és a bor az Ő vérévé változik.

A Szentlélek annyira Jézus Szívének a mestere és sugalmazója, hogy Eudes Szent János Őt egyenesen Jézus lelki Szívének nevezi.

„Bármely állapotban is szemléljük Jézus Krisztus áldozatát, mondja P. de Condren, a Szűz méhében vagy a kereszten, az Oltáriszentségben vagy az égben, mindig a Szent-

lélek szenteli fel vagy emésztí fel az áldozatot." Jézus Krisztus papságának főszerve tehát a Szentlélektől különösképen felszentelt Szív.

III. Jézus papi Szíve legyen szemlélődésünk tárgya.

Mennyire szükséges, hogy ez a papi Szív, minden papság forrása és szerve a papok szemlélődésének, dicséretének és hálaadásának tárgya legyen!

Ez isteni Szív a Szentlélek szerve, az isteni szeretet szerve az Atya dicsőségére és a lelkek üdvére. Egyszerre pap és áldozat vétkeink kiengesztelésére és minden kegyelem kiérdemlésére. A szeretet Lelkének ösztönzésére Ő maga határozta el, hogy isteni vérét a keresztfán kiönti. Most az általa alapított szentségek által érdemeit kiosztja közöttünk.

Ez a papi Szív alapította az újszövetség papságát, mint küldetésének folytatását. „Amint engem küldött az Atya, én is küldelek titeket.” (Ján. 20, 21.) Pappá tett minket, és szívünk a Szentlélek felkenésében részesült, mialatt kezünket olajjal és balzsammal jelképesen megkenték.

Ó, mily nagy és szent a mi papságunk! A Szentlélek a lelke és sugalmazója, aki nem adhat nekünk más állapotot, mint amit Jézusnak adott. Miként az Udvözítő, mi is legyünk papok és áldozatok, áldozópapok és áldozatpapok. Fel kell áldoznunk magunkat a lelkek üdvéért. Tanulmányozni, követni és mintázni kell Jézust. „*Fac secundum exemplar.*” Az

Evangelium a mi törvényünk. Jézus papi Szíve a mi mintánk, eszményünk, a mi mindenünk. Amennyire gyarlóságunk engedi, az Ő szentségét, tisztaságát, buzgalmát, nagylelkűségét kell mintáznunk.

4. ELMÉLKEDÉS.

A MI URUNK JÉZUS KRISZTUS MEGTESTESÜLÉSÉTŐL KEZDVE MINDOROKKÉ AZ ATYA EGYETLEN PAPJA.

Ha Urunk az egyetlen örökkévaló pap, akit az ószövetség papsága és áldozata jelképezett, megtestesülése óta még inkább Ő az egyetlen igazi pap. A többi papok csak az Ő képviselői.

Ő az egyetlen pap, mert az az áldozat, amelyet egész életén át bemutatott, a kereszten bevégzett és az égben és az eucharisztikus oltáron megújít, mindenben megfelel a megtestesülés céljainak, vagyis az Atya dicsőítésének és a mi megváltásunknak.

1. Urunk áldozata megadja az Atyának az Őt illető dicséretet.

Az Isten dicsősége nem más, mint az Ő fölségéhez, szentségéhez, jóságához, szuverén igazságosságához méltó imádás, dicséret, szeretet, hálaadás,érés, engesztelés. Isten ezt a tiszteletet és engesztelést isteni Fia papi Szívétől teljesen megkapja. „Per Ipsum, et cum Ipso, et in Ipso omnis honor et gloria.”

Az Úr maga jelentette ki Malakiás prófétaival, hogy Fia egyetlen áldozata teljes tetzésére és örömére van. „Nem kedvellek tite-

ket, úgymond a seregek Ura, és az ajándékot nem veszem el kezeitekből. Mert napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen áldozni fognak és tiszta áldozatot bemutatni az én nevemnek.” (Mal. 1, 10—11.)

„Mindazt, amit Isten a teremtménytől akar, követel, kíván: a tiszteletet, hódolatot, hálát, engedelmességet, szeretetet, mindazt először és mindentől függetlenül egyetlen Jézusában találja meg.” (Mgr. Gay.)

Tehát a Kálvária isteni és imádatos áldozata tökéletesen és véglegesen eléri a megtestesülés első célját, Isten dicsőségét. Jézus áldozata után már nincs semmi más, ami Isten dicsőségéhez, tiszteletéhez és tetszéséhez valamit hozzáadna. A megváltott teremtmény kétségtelenül köteles magát Isten dicsőségének szentelni, de csak annyiban szerezhet Istennek örömet, amennyiben a Kálvária áldozatának végtelen értékét kölcsönkéri. E nélkül bármit tesz, értéktelen marad.

Egyedül Jézusnak, a papnak és áldozatnak a Szíve ad Istennek megfelelő dicsőséget.

II. Urunk áldozata a mi üdvösségünk.

A lelkek üdve a megtestesülés második célja. Isten dicsőségével egyesíteni akarta a megváltást, a kiengesztelődést.

A Szentírásból könnyű kimutatni, hogy Urunk áldozata, papi Szívének felajánlása szerezte meg üdvösségünket. „Nem veszendő aranyon vagy ezüstön váltattatok meg... hanem Krisztusnak, mint hiba nélkül való, szeplőtelen Báránynak drágalátos vérén.”

(I Pét. 1, 18—19.) „Megmosott bűneinktől az Ő vére által.” (Apoc. 1, 5.) „Az ellenünk szóló végzés kéziratát fölszegezé a keresztre.” (Kol. 2, 14.) „Krisztus vére megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy az élő Istennek szolgáljunk.” (Zsid. 9, 14.) „Váltáságunk vagyon az ő vére által.” (Efez. 1, 7.) Mindez az ő szeretetének, az ő Szívének a gyümölcse. „*Dilexit nos et lavit nos in sanguine suo.*” (Apoc. 1, 5.)

Megváltásunk tökéletes és végleges Jézus Krisztus papi Szívének vére és áldozata által. „Egy áldozattal mindörökre tökéletesekké tette a megszentelteket.” (Zsid. 10, 14.) Rajtunk múlik, hogy ennek az áldozatnak gyümölcseit és érdemeit magunkra alkalmazzuk az eucharisztikus áldozat által.

Amiképen nincs üdvösség másban, mint Jézus Krisztusban, — „Non est in alio aliquo salus” (Ap. Csel. 4, 12.) — úgy Ő az egyetlen pap, az egyetlen feláldozó, az egyetlen áldozat az égben és a földön. Egyetlen az égben, mert a feltámadott Krisztus többé nem hal meg (Róm. 6, 9.) és nincs szüksége utódra, sem helyettesre. Szent Pál úgy mutatja be Őt, mint aki vérével fölment az égbe, és aki egyetlen papja az Istentől felállított igazi sáternak. (Zsid. 8.)

Ő a földön is az egyetlen igazi pap a mindennapi eucharisztikus áldozatban. Egyedül neki van joga és hatalma ez áldozat bemutatására. Minthogy a szentmise ugyanaz, mint a keresztáldozat, csak Ő bír azzal a hatalommal, hogy azt bemutassa. Minthogy az áldozat isteni, melyik pap lenne méltó annak

bemutatására? A trienti zsinat is kijelenti, hogy Krisztus az egyedüli, aki a pap keze által az eucharisztikus áldozatot bemutatja.

*III. A mi papságunk nem más,
mint részesedés Krisztus papságában.*

Úr papjai, ti az oltárnál Krisztus szolgál és eszközei, imádandó Szívének szervei vagytok. Azért kívánt titeket igénybe venni, mert az Egyház látható társaság. Illő, hogy látható áldozata legyen, mint egykor az ószövetségnek. Tetszett tehát az isteni bölcseségnek, hogy a papságot felállítsa, amelynek része van Jézus Krisztus papságában, amikor vele egyesülve az Egyház áldozatát felajánlja.

Jézus a tökéletes pap, aki teljesen megdicsőítette Atyját, és aki hűségesen megtette mindazt, amit Atyja meghagyott neki. (Ján. 17, 4.) Mi magunk ennek az örök papnak vagyunk az árnyéka.

Jézus a legszentebb és legméltóbb pap, Atyjának dicsősége és öröme. (Mt. 17, 5.)

Ó Jézus, mekkora ellentét van a te tökéletességed és az én nyomorúságom között! A te áldozatod végtelenül kedvesebb Atyádnak, mint Ábel, Melkizedek és Ábrahám áldozata, nem csupán a felajánlott áldozat értéke miatt, hanem papi Szíved tökéletessége miatt is.

Mily szent, mily tiszta ez a Szív! Mily buzgó, mily engedelmes, mily szeretetreméltó! És az enyém...? Hogyan merek megjelenni az oltárnál, hogy ily szent áldozatot mutassak be, hogy ily fölséges szolgálatot végezzek?

Egészen megszégyenülök és zavarba jövök. Szent Péterrel azt kell mondanom: „Uram, menj ki tőlem, mert bűnös ember vagyok.”

Ó szívem, szemléld mintaképedet! Ó szeret, imád, könyörög, engesztel. Irtózik minden tökéletlenségtől. Ó ugyanakkor a dicséret, szeretet, engesztelés, hála áldozata és papja. Szemléld Őt szüntelenül és kövesd, amennyire gyarlóságod megengedi.

5. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS KRISZTUS EGÉSZ ÉLETÉBEN ÉS MINDEN CSELEKEDETÉBEN PAP ÉS ÁLDOZAT.

Amint már láttuk, Jézus azért jött e világra, hogy *pap* és *áldozat* legyen. „Azért e világra bejövén, így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkottál nekem. Az égő és bűnáldozatokat nem kedvelted. Akkor mondtam: Ime, jövök.” (Zsid. 10, 5—7.)

Ecce venio! Urunk a Kálvárián nemcsak *pap*, hanem *áldozat* is. Már megtestesülése napján úgy jön hozzánk, mint *pap* és *áldozat*, és mindenkor az is marad.

1. Urunk az Ő megtestesülése pillanatától kezdve pap.

A megtestesülés maga végtelen értékű *áldozat*. De az Atya és isteni Fia ezt az *áldozat*ot harminchárom év alatt különböző változatokban széttárta, majd a Kálvárián megváltó vérének kiöntésével befejezte. Ezáltal jobban kifejezte Isten mérhetetlen gyűlöletét a bűn iránt és végtelen szeretetét mi irántunk.

Ez az Egyház tanítása és érzülete.

Nagy Szent Gergely mondja: „A Megváltó megszakítás nélkül bemutatja *áldozatát* éretünk. Megtestesülését folytonosan felajánlja

Atyjának érettünk... és emberségének létezése örökös áldozat."

Könnyű ezt megérteni. Az Isten megtestesülése felajánlási cselekedet és áldozat. Áldozati állapotban vette magára emberi természetünket. „Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkottál nekem.” Ezt a testet és ezt az emberi életet Krisztus szüntelenül arra a célra ajánlja fel, amely célból vette: Atyja dicsőségére és a lelkek üdvösségére.

II. Krisztus szüntelenül folytatja és megújítja felajánlását és áldozatát.

Jézus életének minden pillanatában ezt cselekedte. Ez volt papi Szívének állandó gondja. „Amióta e nagy cselekedetét megkezdte, mondja Bossuet, sohasem szakította azt félbe. Gyermekségétől, sőt Anyja méhében levő életétől fogva mindig áldozat állapotában van.” (Éiev. sur les mystères. 13, 7.)

„Jézus azon titokzatos idő alatt, amelyet Szűz Mária méhének csendjében és homályában töltött, Atyja dicsősége iránt való felfoghatatlan szeretetből és lelkünk iránt való végtelen szeretetből nem szűnik meg *Ecce venio*-t mondani.” (Nagy Szent Gergely: Moral. libr. 17, 30.)

„Amikor mint szegény kis ismeretlen gyermek megjelent az emberek között, szent Szívének mélyén ezt mondotta: Ime, itt vagyok, mint Atyám papja és áldozata a bűnös világnak. — *In ipsa Deipara Rex noster factus est Pontifex et manet in Perpetuum.*” (Alexandriai Szent Dénes. Epist. ad. Paul. Samos.)

Gyermeki Szívének gondolata nem távozott el sohasem Atyja szépségétől, igazságosságától, szentségétől, akaratától. Felismerte mindazt, ami tiszteletére, dicséretére, imáadására, hálájára, szeretetére és engesztelésére szolgált, amit a vétkes teremtményekért Atyja engesztelésére fel kellett ajánlania. Megszakítás nélkül vitte véghez azokat a cselekedeteket, amelyek kielégítették Isten tiszteletét és jogait, és segítséget vittek a bűnös világnak. Az isteni Felségnek mindig ezt a felajánlást, ezt az általános áldozatot mutatta be: Ime, itt vagyok, Istenem, hogy akaratodat teljesítsem... Ime, itt vagyok a megaláztatásra, a szenvedésre, a halálra!

Szükséges volt azonban, hogy ennek a nagy áldozatnak bemutatása nyilvános legyen, és azzá lett a templomban való bemutatás napján.

Ezután jön az egyiptomi menekülés, majd a názáreti élet csendje, munkája és imája. Az áldozat nem szűnik meg. A szent evangéliumban ennek az elrejtett életnek csendjét a jó Mester csak egy szavával szakítja meg, az is teljesen papi szózat: „Nem tudjátok-e, hogy abban kell lennem, ami Atyámé? — *In his, quae Patris mei sunt.*” Amikor Szent Pál a főpap tisztjét meghatározza, ezeket mondja: „*In his, quae sunt ad Deum.*”

*III. Krisztus papi cselekedetei
még világosabban tárulnak elénk nyilvános
életében és kínszenvedése alatt.*

Isteni mintaképünk papi Szívének megnyilatkozásait főképen nyilvános életében és

kínszenvedésében szemlélhetjük. A kereszt-ség az Ő megaláztatásával, a pusztában való bőjt az Ő kiengesztelő szigorúságával az isteni áldozat sajátos cselekedetei. Aquinói Szent Tamás megmagyarázza, hogy a kísértés után szolgáló angyalok papságának ministránsai.

Jézus ezután rögtön kapcsolatba lép az emberekkel. Az Isten országát hirdeti, betegeket gyógyít, tömeget táplál, vigasztal, áld, tanítványokat és apostolokat választ. Az isteni cselekedeteknek ez a csodálatos sokfélesége, az istentiszteletnek, szeretetnek és lemondásnak ez a sokasága: mindez a Megváltó áldozata és ennek az áldozatnak oltára az Ő szent Szíve. Jézus mindig pap és áldozat. „Ő önmagának az ostyája, áldozata és oltára!” mondja Szent Epifánusz. (Contra haer. 2, 51.)

De még ünnepélyesebben és nyilvánosabban lett áldozattá, amikor elfogadta a farizeusok halálos ítéletét és kiszolgáltatta magát a passió gyötrelmeinek. „*Oblatus est quia ipse voluit.*” (53. zs.) Ez az Ő Szívének változhatatlan állapota. Szíve mindig papi Szív.

Jézus Krisztus papjai, legyetek mindenkor papok! Áldozzatok fel szíveteket Jézus isteni Szívével egyesülve minden cselekedetben az Atya dicsőségére és a lelkek üdvére.

6. ELMÉLKEDÉS.

URUNK PAPI HIVATÁSÁBAN FÖKÉPEN SZIVÉT SZEMLÉLJUK.

Jézus az Ő szeretetével, isteni Szívével gyakorolja papságát. Ez a Szív áldozza fel magát Isten dicsőségére és a lelkek üdvére.

Az Egyház erre emlékeztet minket szeretéseiben. A húsvéti időszak himnuszában (Ad regias Agni dapes) bemutatja nekünk a Szeretet-papot, Jézus papi Szívét, ki felajánlja megváltói áldozatát.

Divina cuius Caritas
Sacrum propinat sanguinem
Almique membra corporis
Amor sacerdos immolat.

A Szeretet, a Szeretet-pap ontotta ki és áldozta fel a kereszten az isteni Bárány vérének és áldozta fel testét.

I. Jézus áldozata szeretetáldozat.

Jézus élete teljes egészében szeretetáldozat volt. „Mivel szerette övét... mindvégig szerette őket.” (Ján. 13, 1.) Ellenségei elé megy, és kiszolgáltatja magát üldözőinek és hóhérainak. „Hogy megismerje a világ, hogy szeretem az Atyát.” (Ján. 14, 31.)

Szent Pál szintén Krisztus Szívében, az Ő szeretetében látja a megváltói áldozat for-

rását. „Dilexit me et tradidit semetipsum pro me.” (Gal. 2, 20.)

Urunk maga mondja: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki az ő életét adja barátaiért.” (Ján. 15, 13.)

„Az Isten pedig, mondja ismét Szent Pál, ki gazdag az irgalmasságban, az ő igen nagy szeretetéért, — *propter nimiam caritatem suam* — mellyel szeretett minket, mikor halva voltunk a vétkekben, együtt elevenített fel minket Krisztusban.” (Efez. 2, 4—5.)

II. Jézus papi Szíve tökéletes áldozatot ajánl fel Atyjának.

Jézus papi Szíve az Atya iránt kifejezett tökéletes szeretet, imádás, hála, engesztelés és kérés végrehajtója.

Azt a végtelen dicséretet, amelyet az Ige az örökkévalóságon át személyében kifejez, áthozta a világba. Ehhez az örökös dicséret-hez kapcsolódik istenségével lényegileg egyesült emberségének imádása, hálája, könyörgése. A megtestesült Ige Isten papja a földön.

De szereteted még ennél is többet akart, ó Jézus! Te önmagad feláldozásával akartad Atyádat dicsérni, imádni és neki köszönetet mondani. A világ áldozata Isten tökéletességeinek megvallása és ékes dicsérete lett volna, de te tudtad, hogy mindez semmi. Bölcseségedben és végtelen szeretettedben azt mondtad magadnak: Kell, hogy az Isten imádjá és szeresse Istent, mégpedig azáltal, hogy magát feláldozza, vérét kiontja és meghal. A szeretetnek nincs kifejezőbb bizonyágtétele, mint az áldozat.

És az isteni Pap nem csupán Atyja iránt való szeretetből, hanem az emberek iránt való szeretetből is feláldozta magát.

Ő Jézus, merészeljem-e gondolataidat kifejteni? Te öröktől fogva mondtad magadnak:

Ha én, az örök Igazság, az Ige a bűnös embereknek azt állítanám, hogy mérhetetlen szeretettel szeretem őket, ha kifejteném nekik, hogy isteni és örök öröme hivatott lelkük felbecsülhetetlen értéket képvisel, ha elmondanám nekik, mennyire elragadó az ég és mily borzalmas a pokol, nem hinnének nekem, sem szeretetemnek.

Ha ezeket a dolgokat azáltal mutatnám meg, hogy testet ölténék, hatalomban, gazdagságban, örömben és dicsőségben közöttük élnek, és ezeket az igazságokat az ő nyelvükön mondanám el, nem indulnának meg. Hiába bizonyítanám szeretetemet a teremtéssel, megtestesüléssel, az evangéliummal. Nem hinnének.

Azon a nyelven fogom hát megmondani nekik, hogy szeretem őket, amelyet majd biztonnal megértenek, amely megérinti és felemeli szívüket. Miután elrejtettségben, munkában és imádságban éltem, szenvedni fogok és végül meghalok a keresztfán érettük — én, az Isten Fia. Érettük az egész földön meg sokasítom és állandósítom áldozatomat. Akkor elhiszik, hogy szeretem őket.

Ezért nem akart Jézus Szíve nyugodalmas, kényelmes pap lenni, hanem teljes önfeláldozással a szeretet és engesztelés áldozatává lett.

III. Ez a szeretetáldozat folytonos és örökös.

Még jobban megértjük Jézus papi Szívének irántunk való szeretetét, ha arra gondolkunk, hogy áldozata mily önkéntes, folytonos és általános.

Felesleges kutatni, vajjon az Atyaisten parancsa megelőzte-e a Fiú részéről a parancs elfogadását. A Szentháromság személyei egyformán kívánták a megváltás célját elérni. Az Atya áldozatot kért Fiától és a Fiú felajánlotta magát az Atyának. Jézus emberi szíve azonnal átvette az Ige állapotát, beletnyugodott minden megaláztatásba, minden szenvedésbe, a kereszthalálba. E szenvedéseknek retteneteseeknek kell lenniök, de lángoló szeretete oly nagy volt, hogy messze túlszárnyalta azokat.

Jézusnak első pillanatban tett felajánlása, az Atyja dicsőségéért és a mi üdvünkért hozott áldozat kívánása, ez a papi és áldozati magatartás egy pillanatra sem szűnt meg. Mint kiszemelt áldozat, csak azért élt, hogy meghaljon. A jászolban várja a Kálváriát. Szűz Anyja karjaiban égő vággyal kívánja azt a napot, amelyen a kereszt karjaira lesz szegezve.

Áldozatának gondolata nem hagyja el sem a munkájában, sem álmában. A Tábor hegyén Mózes-szel és Illésszel erről társalog. Szívének ez az állandó hangulata, és annyira ragaszkodik ehhez a papi és áldozati jelleghez, hogy azt megőrzi az Eucharishtiában és az égben, ahol a szentek imádják mint a feláldoztatott Bárányt.

Ó Próféta, Pásztor, Mester, Csodatevő, de

mindenekfelett Pap és Áldozat. Ez az *Ecce venio* értelme. Szükséges, hogy az újszövetség minden papjának is ez legyen a lelkülete.

Ó paptestvéreim, ébresszünk szívünkben Jézus iránt lángoló szeretetet, hogy készek legyünk feláldozni magunkat érte és a lelkekért.

7. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS KRISZTUS ELŐKÉSZÜLETE A PAPSÁGRA. AZ UDVOZITÓ CSALÁDJA ÉS GYERMEKSÉGE.

„Jézus növekedék vala bölcsességben és időben és kedvességben.” (Lk. 2, 52.) Ő maga akarta ezt a növekedést a gyakorlati ismeretekben. A vétket kivéve mindenben hozzánk hasonló akart lenni, hogy az élet minden szakában és állapotában példát adjon nekünk.

Ugyanebből az okból akarta, hogy legyen bizonyos előkészülete a papságra. E tekintetben értékes tanításokat és buzdításokat találunk életében.

I. Jézus akarta, hogy papságának látszólagos előkészülete legyen.

Jézus mindenkor pap. *Tu es sacerdos in aeternum.* Fogantatása óta pap. Szívében megadja mennyei Atyjának az imádás, szeretet, hála, engesztelés és könyörgés minden hódolatát és adóját.

Emberi életéből egy pillanat, megtestesülésének megaláztatása elég lenne Atyja kiengesztelésére. De Ő nemcsak Atyja miatt pap, hanem mi miattunk, papok és hívek miatt is pap és papságát szemünk előtt kívánja harminchárom éven át bemutatni, hogy

megértsük annak minden jellegét és vonását. Keresztülmegy a papi élet minden szakán, mint amelyek az előkészület, a nyilvános működés és az áldozatban való fölemésztődés.

Főképen nekünk, papoknak kívánt a papi életről mintaképet adni. Az isteni Szív minden embert szeretett, de kiváltképen apostolait, evangéliumának hírnökeit, kikhez így szól: „Már nem mondalak titeket szolgálknak, mert a szolga nem tudja, mit mível az ő ura, hanem barátimnak mondottalak titeket, mert mindent, amit hallottam Atyámtól, megjelentettem nektek.” (Ján. 15, 15.)

II. Családja.

A papi hivatást gyakran jámbor ősök készítik elő. Hivatásunk döntő okai között szerepelhet valamelyik szülő, nagyszülő vagy rokon példája, imája, érdeme. Ha jól visszatekintünk, mi is megtaláljuk az *Ecce venio* előtt az *Ecce Ancillá-t*, a Szeplőtelen Szűz és Szent József szent és tiszta életének, Szent Anna és Szent Joáchim jámbor életének utánzatát.

Jézus óhajtja, hogy megőrizzük e szent előkészületek emlékét. Szent Pál inti Timóteuszt, hogy emlékezzék anyja és nagyanyja hitére. (II Tim. 1, 5.) Az is előfordul, hogy a pap távoli elhalt rokonai között papi vagy szerzetesi hivatások voltak. Jézus Szűz Mária által Lévi törzséből származott.

A pap jámbor elődei igen gyakran nagy megpróbáltatásokon mentek keresztül. A kegyelmek ezáltal megvásárolhatók. Anna és

Joáchim megvetettségben, Mária és József szegénységben éltek.

Ha hivatásunk eredőjében isteni érintést fedezünk fel, fejezzük ki érette hálánkat Jézus isteni Szívének.

III. Gyermeksége.

A papságot rendesen jámbor gyermekkor előzi meg. Jézus szent gyermekése a kis-papok mintaképe. Jézus a kegyelemben és erényben láthatóan növekedett, hogy például szolgáljon nekünk. Az emberi törékenységhez alkalmazkodva először mint gyermek, majd mint ifjú, végül mint felnőtt ember imádkozott és gyakorolta az erényeket.

Főképen engedelmeskedett. Ez harminc évének pecsétje.

Szüleinek segítségére volt a házimunkában.

Elment velük a zsinagógába és a templomba. Ott bizonyosan azokat az apró szolgálatokat teljesítette, amelyekkel a gyermekeket megbízták. Megtartotta a liturgikus szabályokat.

Emlékezetünkben térjünk vissza gyermekkorunkba. Köszönjük meg Istennek az akkor vett kegyelmeket és kérjünk tőle bocsánatot akkori vétkeinkért.

Milyen volt a szent Szív Jézus gyermekkorában és ifjúságában? Már akkor papi szív volt. Szüntelenül tökéletes áldozatot mutatott be Atyjának. De gondolhatjuk azt is, hogy azon életsík szerint, amelyet elfogadott, magát csak mint előkészületben levő papot szemlélte. Meg-megújította kívánságát és tö-

rekvését, hogy a templomban nyilvános hivatalát gyakorolhassa, a Cénákulumban az Ol-táriszentséget kiszolgáltassa, a Kálvária áldozatát bemutassa. „Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum. (Lk. 22, 15.)

Mennyi tanulság a kispapok és azon papok számára, akiknek hivatása, hogy a gyermekeket és ifjakat a papságra előkészítsék.

Engedelmesség, tanulmány, jámborság, ez a hosszú előkészület programja.

Jézus názáreti hosszú évei alatt minden idők kispapjaira gondolt, megáldotta őket, imádkozott és megszentelte magát értük.

Micsoda érdeklődést tanúsítunk a kispapok iránt, milyen gondot fordítunk rájuk? Milyen áldozatot hozunk értük?

Ó Jézus, te érettem éltél, és előkészítetted gyermekségem és ifjúságom minden kegyelmét. Irgalom mindazokért a visszaélésekért, amelyeket ajándékaiddal elkövettem. Hála mindazokért a lelki javakért, amelyeket belőlük merítettem.

8. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS A TEMPLOMBAN.

Jézus tekintettel volt ifjúságunk elfoglaltságaira, papi előkészületünkre, tanulmányainkra. Meghallgatta a rabbik tanításait, hogy tanulmányainkra kegyelmet érdemeljen ki és hogy megmutassa, mily gonddal kell azokat folytatnunk.

1. Az ifjú Jézus lelkesíteni akart minket tanulmányainkban.

Jézus templomi tartózkodásának titkában kinyilvánítja Szíve buzgalmát a tudomány kincsei iránt.

A gyermek Jézus Názáretben bizonyára látogatta a zsinagóga mellett levő iskolát, ahol olvasást, a zsidó nép történetét, a bibliát tanulták. Jézus növekedett bölcsességben az emberek előtt, mondja a Szentírás. Velük együtt tanult, tudását mindennap mindinkább széttárta, és titokzatos értelmességével csodálatba ejtette tanulótársait és tanítóit.

Tizenkét éves korában, amikor először kereste fel a jeruzsálemi templomot, feltűnő vizsgát tett törvényismeretéről. Megjelent a tanítók előtt, hallgatta, kérdezte és csodálatba ejtette őket, hogy ezáltal kegyelmet szerezzen tanulmányaikra.

II. Hallgatott és kérdezett.

Audientem et interrogantem. Hallgatta az előadásokat és magyarázatokat kért. Valóban az isteni tanuló áll előttünk. Előkészül prófétai és messiási küldetésére.

Igy készültünk mi is a szemináriumok és egyetemek padjain. Jézus a mi elsőszülöttünk és példaképünk.

Az ifjú Jézus Szíve túláradt a szeretettől minden papnövendék iránt. Ő formálta a Gonzága Szent Alajosok és Berchmans Szent Jánosok szívét. Mindnyájunk számára választott kegyelmeket készített.

Audientem et interrogantem. Hallgatni és keresni, ez az egész program. Jézus alázatosan meghallgatja a tanítók sokszor tökéletlen előadásait.

Mekkora példa az alázatosságra, tanulmányosságra, szabályszerűsége!

Kérdezi mestereit, hogy a hallott dolgokat jól megértse. Nem lett volna rá szüksége, de ebben is példát akart nekünk adni, akik erre rászorulunk. Mekkora példa a munkásságra, buzgalomra és szorgalomra!

A papi hivatásra készült e két szó jellemezze: *audientem et interrogantem*. Alázatosan és buzgón tanulni, mégpedig a tempóban, azaz imádkozva tanulni.

III. Tanulmányaink.

Nézzük csak, milyeneknek kívánja Jézus tanulmányainkat.

Legyenek azok *folytonosak*.

Jézus tudása gyarapszik, nem ugyan is-

teni és természetfeletti tudása, hanem természetes képességeivel megszerzett tapasztalati tudása.

„Az értelem fokozatosan működik, mondja Aquinói Szent Tamás. Jézus ebben a (fokozatos és tapasztalati) ismeretben nem tudott mindent azonnal, hanem lassan-lassan növekedve. Ezért mondja az evangélium, hogy növekedett bölcseségben és korban.” (III. Summa 12, 2.)

Jézus olvasott, gondolkozott, elmélkedett és növekedett a tudományban. Ezáltal megmutatta nekünk az utat.

Mindig több ismeretet nyilatkoztat ki.

„És tanítá őket zsinagógáikban úgy, hogy csodálkoznak és mondák: Honnét van ennek ez a bölcsesége? Nemde, ez az ács fia?” (Mt. 13, 54—55.)

„És szombat lévén, a zsinagógákban kezde tanítani. És sokan hallván őt, csodálkoznak tudományán, mondván: Honnan vette ez mindezeket? Micsoda bölcsesség ez, mely neki adatott?” (Márk. 2, 2.)

Ő akarja, hogy papjai mindig tanuljanak. Apostolait különös oktatásban részesítette, és megadta nekik a tanulmányok szeretetét. Szent Pál, kit külön és a többi után képzett, ugyanezt az eszményt kívánja a paptól. Timóteusz tanítványának írja: „Míg odamegyek, folytasd az olvasást, intést és tanítást.” (I Tim. 4, 13.)

Jézus nemcsak a tudásban való folytonos előrehaladásra ad példát, hanem arra is, hogy tudásunkat vezesse az okosság és alkalmosság. A templom tanítói csodálták a 12 éves gyermek okosságát. Ami az alkalm-

szerűséget illeti, tekintsük Jézus példáját a názáreti zsinagógában. Kezébe adják Izaiás könyvét. Ő felnyitja és megkeresi azt a részt, amely küldetését hirdeti. (Lk. 4, 16.)

Hogy tudásunk mindig okos legyen, kerüljük a vakmerő elméleteket és merész újításokat. Hogy tudásunk telve legyen alkalomszerűséggel, tanulmányozzuk mindazt, ami az időt és helyet tekintve küldetésünkhöz hasznos lehet.

9. ELMÉLKEDÉS.

A PAPI LELKIGYAKORLATOK.

Jézus érdemeket szerzett és példát hagyott hátra papjainak és kispapjainak a lelkigyakorlatok és a papszentelés értékes napjaira.

Ő előkészült nyilvános működésére, amiként mi előkészültünk papi méltóságunkra és apostoli munkálkodásunkra. Nagy öröm és kegyelem számunkra, hogy ebben is feltaláljuk példáját és szeretetének jelét.

1. A papi előkészület.

Papi életünk folyamán nagy szerepet játszanak a lelkigyakorlatok. Ezek előzik meg a pappászentelést, ezek szerzik meg az időközi megújulást. Udvözítőnk a papságot megtestesülése pillanatában a Szentlélek felkenése által nyerte. A mennyei Atya megerősítette és kinyilvánította a felszentelést, midőn az Udvözítő nyilvános működését megkezdte. Midőn Urunk a Jordán folyóban Szent János kereszttségében részesül, a Szentlélek megjelenik feje fölött, megerősíti messiási és papi kegyelmét, és az Atya kinyilvánítja küldetését a hozzánk intézett szavakkal: „Ez az én igen kedves Fiam.”

Szent Péter visszatér erre a titokra, amikor első szentbeszédeiben Jézus küldetését

állítja hallgatósága elé. „Ígét küldött az Isten Izrael fiainak, békességet hirdetvén Jézus Krisztus által (ki mindenek Ura). Ti tudjátok, mely ige lett az egész Judeában; mert Galileában kezdődött az a keresztség után, melyet János hirdetett, hogy őt, a názáreti Jézust *miképen kente föl Isten Szentlélekkel és erővel.*” (Ap. Csel. 10, 36—38.)

Hasonlóságot találunk itt Jézus és a mi pappászentelésünk között. Az Udvözítő hosszú elvonultsága után vette a Szentlélek különös felkenését.

Jézus élete olyan, mint a manna, amely kielégít minden ízlést és szükségletet. A pap az evangéliumban megtalálja a papi élet mintaképét. A pap szívének Jézus papi Szíve mintájára kell alakulnia. Mily szép elmélkedési anyagot ad a felszentelendőknek és a papoknak a jordáni jelenet: a Jézus papi felkenését megerősítő isteni galamb és azt kihirdető atyai szózat.

II. A nagy lelkigyakorlat.

Mi többszörös lelkigyakorlattal készülünk a szentelésre, Jézus egyetlen, de mily hosszú, szigorú és emberfeletti lelkigyakorlattal készült nyilvános működésére! Elvonult a pusztába, majd ott egy sziklabarlangban negyven nap és negyven éjjel imádkozott, virrasztott és böjtölt.

Jerikó szikláit választotta. Szeme előtt folydogált a Jordán-folyó, amely tiszta forrásból indul ki és a Holt-tenger átkozott halott vizébe ömlik. Jézus szemlélte a bűnös emberiségnek ezt a nagy szimbolumát, amely

oly erőteljesen kifejezi bűnbe, romlásba omlását.

Az emberek engedetlenségének és mennyei Atyja megbántásának fájdalmas gondolata reá nehezedett, és elvette étvágyát. Ó kemény napok! Ó keserű könnyek! Lelkigyakorlataink lanyhasága, szívünk érzéketlensége okozta azokat.

E hosszú agónia után Krisztus megéhezett. Bizonnyal testi étel után éhezett, de meny-nyivel jobban a lelkek után! Ezért kezdi meg szentbeszédeit és választja ki apostolait.

A lelkigyakorlatok végeztével éhezünk-e mi is a lelkek után?

III. Az összeszedettség szelleme.

Jézus továbbra is az összeszedettség em- bere marad. A világban él, munkálkodik, beszél, gyógyít, vigasztal, mindenkinek mindenévé lesz, de miután mindezeket meg- cselekedte, félrevonul s a magányba tér. Visszavonult egyedül a hegyekbe, mondják többször az evangélisták. Napokon át ke- resik, de nem találják. A pusztaság, a hegyek vonzzák Őt. Ott az árnyas csendben, a százados platán vagy a termékeny olajfa lábánál vagy a sziklaüreg homályában, me- lyet lépten-nyomon találunk ma is Paleszti- nában, mennyei Atyjával társalog.

Természetesen, istenségével egyesült lelke mindenütt magával vitte a magányt, még a munka és a zaj közepette is, azonban Jézus a mi tanulságunkra látható magányt keresett.

A pap számára az összeszedettség, a ma- gány nélkülözhetetlen. Bármilyen és bármek-

kora is legyen elfoglaltságunk, benső, összeszedett életet kell élnünk, amelybe az ügyek zaja nem hatol be. Csakis ez termeli ki a nagy műveket. Helyes, ha a külső művek létrejöttén dolgozunk, de csak egy feltétel alatt: ha azok lelkünk mélyéből indulnak el.

Mik a művek önmagukban, ha azok nem Isten művei?

Lelkünket isteni étellel kell táplálni, ezért fontos a magány és összeszedettség.

A magány Istent hívja. Kitárja a szív ajtaját a nagy gondolatoknak.

Árasszuk el benső életünket Krisztus szellemével, azaz sugározzunk be fényt és békét, szerezzünk neki isteni nyugalmat, adjuk meg neki az útjában biztos ember derűjét, ki az út végén megpillantja a jutalmat.

10. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS AZ IGEHIRDETÉS.

Názáret hosszú előkészülete letelt. Eljött a pillanat, amelyben Jézus megkezdhetette az emberiség megújításának művét.

Az elméket fel kellett világosítani az igazságról, azaz: tanítani. A bűn hatalma ellen küzdeni kellett, azaz: lelkesíteni. A szíveket meg kellett nyerni és a szeretet kötelékével Istenhez fűzni, azaz: a mennyei Atyát és küldöttét megismertetni, és az isteni jószág iránt bizalmat ébreszteni.

1. Az elméket meggyőzni.

Urunknak először tanítania kellett. Mindenekelőtt isteni küldetését hirdette és bizonyította. Alig hagyta el hosszú magányát, körüljárja egész Galileát, és minden zsinagógában a jövőndölések beteljesedését és Isten országának eljövételét hirdeti. „Circuibat Jesus totam Galileam, docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni.” Szent Máté evangéliumának negyedik részében írja ezt és a kilencedik részben megismétli: „Circuibat Jesus omnes civitates et castella, docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni.”

Ez a mi igehirdetésünk első célja: az el-

méket meggyőzni és megnyerni az igazságnak azáltal, hogy Krisztus isteni küldetését csodáival, feltámadásával és Egyháza szentségével bebizonyítjuk.

Jézus a tömegekhez beszélve mireánk, papjaira gondolt. Látva a tömegek pásztortalan elhagyatottságát és nagy számát, felkiáltott: „Messis quidem multa, operari autem pauci, rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam.” (Mt. 9, 37—38.) És a mi hivatásunkért, a mi munkánkért imádkozott.

II. Az akaratot elhatározásra bírni.

Az elmét meggyőzni nem elégséges. Az akaratot is elhatározásra kell bírni, hogy isteni életet éljen.

Jézus az isteni életet, a keresztény tökéletességet a Hegyi beszédben mutatja be. Fel sorakoztatja a nyolc boldogságot. A felebaráti szeretetet, a buzgó imaéletet, a világ szellemétől való menekülést, az áldozatok szűk útján való előhaladást és többi isteni elveit hirdeti. Nagy áldozatba fog kerülni. A mennyek országa erőszakot szenved. Majd fellelkesít a jutalom nagyságával. A mennyek országa kincs, melyet meg kell hódítani, gyöngy, melyet mindenáron meg kell vásárolni. Majd a büntetéstől való félelmet ébreszti fel. A konkolyt az aratás idején megégetik, a hálóba került rossz halakat visszadobják a tengerbe, a menyegzős ruha nélkül belépő vendéget kirekesztik a lakomából, a balga szűzek zárt ajtókra találhatnak, a talentumát nem gyümölcsöztető szolgát a

külső sötétségbe dobják. Majd részletesen leírja az utolsó ítéletet, amelynek csupán előjátéka Jeruzsálem elpusztulása.

Ime, a komoly és tartalmas igehirdetés.

Urunk tanításainak legyőzhetetlen erőt és tekintélyt adott életszentségével, szavainak vonzó jellegével és a belőle kiáradó kenettel.

Vizsgáljuk szentbeszédeinket. Van-e komoly alapjuk? Értékesítik-e a reménység és a félelem nagy indítóókait? Alátámasztja-e azokat életszentségünk? A lelki élet által eléggé egyesülve vagyunk-e Istennel? Megnyilatkozik-e ez az egyesülés egész lényünkben és minden szavunkban?

III. A szívet megnyerni.

A tanítás és lelkesítés mellett a szívet meg kell nyerni és az embert a szeretet kötelékével Istenhez kell fűzni. Ez volt Jézus papi Szívének sajátos feladata.

Bizonyos, hogy Jézus magában bírta személyiségének és isteni szépségének varázsát. Csodákat hintett és jótéteményeket szórt. De beszédeiben is gyakran emlegette hallgatói előtt Isten jóságát, mely kiváltképpen a megváltás titkában nyilvánul meg. Ebben követhetjük Őt. Jézus egész tanítása e szóba torkollik: evangélium, jó hír. Országának evangéliumát prédikálja, vagyis a megváltással szerzett üdvösségnek, az isteni irgalmaság minden jótéteményének jó hírét.

Szent János a többi evangélistáknál jobban összegyűjtötte Jézus papi Szívének ezeket a tanításait. Többszörösen megismétli azokat.

„Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő

egyszülött fiát adá, hogy minden, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Ján. 3, 16.)

„Amint engem szeretett az Atya, én is szeretlek titeket. Maradjatok az én szeretetemben.” (Ján. 15, 9.)

Amint Urunk maga mondotta, az ő Szíve szájából beszélt. „Ex abundantia cordis os loquitur.” (Mt. 12, 34.) És Szíve megnyerte a szíveket.

Mutassuk meg mi is, miként ragyog az isteni jószág megtestesülése és a megváltás titkaiban. Prédikáljuk Jézus Szívét.

Ez volt Szent Pál ereje. Hányszor ismételte: „Krisztus szeretett engem és átadta magát érettem.”

Állítsuk hallgatóink elé a Szent Szívet — és megnyerjük a lelkeket Jézus Krisztusnak.

11. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS A TÖKÉLETESSEG.

A jó Mester nemcsak megmutatja az ég felé vezető utat, Ő vezetni is akarja a választott lelkeket a szeretet tökéletességéhez. Kiváltképen papjaival cselekszi ezt.

„Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem. (Mt. 16, 24.)

„Ha tökéletes akarsz lenni, akkor menj, add el amid vagyon és oszd a szegényeknek, és kincsed leszen a mennyben, azután jöjj és kövess engem!” (Mt. 19, 21.)

„Mindenekfölött szeretettel legyetek, mely a tökéletesség köteléke.” (Kol. 3, 14.)

1. A tökéletesség Istennek teljes szívből való szeretetében áll.

A tökéletesség abban áll, hogy önmagunkról megfeledkezünk és egészen Istennek, az Ő szeretetének és szolgálatának élünk.

A tökéletességre mindenki törekedhetik. Ez főképen a papokra vonatkozik, az Oltáriszentséggel és a lelkekkel való magasztos kapcsolataik miatt. Aquinói Szent Tamás szerint a püspököknek legyen megszerzett tökéletessége, mert ő maga tartozik alakítani a tökéletes lelkeket. (2. 2. 185. art. 8.)

A papnak legalább is illő, hogy tökéletes legyen a szent cselekmények miatt, amelyeket úgyszólván állandóan végez. Hogy azokat méltóan végezze, szükséges, hogy belső tökéletesség birtokában legyen. (Szent Dénes: De hierarchia Eccl. 8.)

Első az Isten, a mindennekelőtt szeretett és szolgált Isten. Ime, a tökéletesség. Mindent Istenért, amiképen akarja, amikor akarja.

„Amit cselekesztek szóval vagy tettel, mindent a mi Urunk Jézus Krisztus nevében tegyetek, hálát adván Istennek és az Atyának őáltala.” (Kol. 3, 17.)

„Akár esztek, akár isztok, akár valami mást míveltek, mindent az Isten dicsőségére cselekedjete.” (I Kor. 10, 31.)

A megszerzett tökéletesség állapotában vagyunk, amikor lelkünknek azt a képességet szereztük, hogy először és minden dologban Istent keresse.

Szalézi Szent Ferenc mondja: „Részemről nem ismerek más tökéletességet, mint azt, hogy Istent egész szívvel szeressük. Ha Istent valóban szeretjük, igyekszünk neki dicsőséget szerezni azáltal, hogy egész lényünket és minden cselekedetünket feléje visszük, és minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy felebarátunkat szolgálatára és szeretetére vezessük.” (Szal. Sz. Ferenc szelleme. I. k. 25. 27. f.)

II. A pap és a tökéletesség.

Jézus papi Szíve tökéletes hódolatot és áldozatot nyújtott Atyjának. Elvárja, hogy az

új törvény papjai hasonlóképen cselekedjenek.

Az igazán buzgó pap nagy örömét találja abban, hogy a tökéletesség szabályait megismerje, tanulmányozza és bennük elmélyedjen. Jól tudja, hogy Jézus Szíve őt a lehetőséghez képest tökéletesnek kívánja látni.

A liturgikus szabályok és áhítatgyakorlatai megtanítják a papot arra, hogy Istent tökéletesen dicsérje.

Az egyházmegyei szabályrendeletek, a kódex kánonjai arra vezetik, hogy a lelkekért buzgólkodjék és feláldozza magát.

A jól elmondott officium, az áhítattal bemutatott szentmise az a tökéletes dicséretáldozat, amelyet az Úr papjaitól vár.

A jámbor és hű pap a tökéletességet nagy mértékben gyakorolja, a nélkül, hogy szerzetesi fogadalmakkal arra kötelezve lenne.

Egyes korszakokban szent püspökök, mint Szent Ágoston, Szent Ambrus, Vercellei Szent Ozséb papjaiknak közös életet és szabályzatot írtak elő. Vagy pedig egyházi testületek közös életet és a szerzetesi szabályok egy részét fogadták el.

III. A szerzetes és a tökéletesség.

Urunk tervei között volt az, hogy tökéletességi tanácsai az Egyházban pozitív és határozott megvalósulást nyerjenek, jelesen a különböző szerzetesi intézményekben csoportosult papok között.

Urunk szereti a papi élet mindkét alakját, a világi és a szerzetesi életet. Mindkettő számára saját hivatást sugall.

Az igazi és szentéletű szerzetes a rend szabályai szerint gyakorolja a tökéletességet. Tudja, hogy számára a szabály a tökéletesség alakja és egyben a segítség, amellyel arra eljut. A szabály a kötelesség leghívebb és legteljesebb kifejezése.

Szerzetesi szabálya a fogadalmakkal, a közös étellel, a szokásos penitenciával elszakítja a teremtményektől és Istenhez kapcsolja az előírt gyakorlatokkal.

Szabályzata magában foglalja Isten minden akaratát. Aki megtartja, tökéletessé lesz általa.

Amidőn szabályzatát követi, Urunkat követi.

Urunk társul szegődik hozzá és elkíséri őt. Elmélkedésében, az officium és egyéb gyakorlat végzésében, a cellájában és a kóruson a szerzetes Övele foglalkozik.

Szabályzata tökéletességének eszménye. Benne szól hozzá Jézus: Jöjj és kövess engem!

Úr papja, nem fogadott-e téged a Mester barátjává, míg mások csak szolgálai maradtak?

Nem szeretett-e eléggé tégedet, hogy egész szívedből szeresd Őt?

Isten Izaiás prófétának mondja: „Mit kellett volna még cselekednem az én szőlőmmel, és nem cselekedtem vele?” (Iz. 5, 4.)

Jézus elmondhatja papjainak: „Mit kellett volna még cselekednem papjaimmal, akiket minden reggel meghitt közelembre engedek, és akiknek oly csodálatos hatalmat adtam?”

12. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE ÉS A BŰNÖSÖK. A PÉLDABESZÉDEK.

A pap a szószéken és a gyóntatószékben egyaránt bűnös emberekhez szól. Jézus papi Szíve példát ad mindkét működési területen.

Hogyan beszélt Jézus a bűnösökhöz a szószéken?

Udvös félelmet keltett bennük az utolsó ítélet és a pokol leírásával, majd a jó Pásztor, a tékozló fiú, az elveszett drachma megható példabeszédeivel bizalomra hangolta és megnyerte őket.

1. A jó Pásztor és az elveszett bárány.

Idézzük e példabeszédet, elmélkedjünk róla, mélyedjünk a szellemébe. Jézus papi Szíve beszél itt. „Mít gondoltok, ha valakinek száz juha vagyon és azok közül egy eltévelyedik, nem hagyja-e el a kilencvenkilencet a hegyeken és elmegy keresni azt, mely eltévelyedett?

És ha történik, hogy megtalálja azt, bizony mondom nektek, hogy inkább örül azon, mint a kilencvenkilencen, melyek nem tévelyedtek el.” (Mt. 18, 12—13.)

„Mondom nektek, hogy szintúgy öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, mint ki-

lencvenkilenc igazon, kiknek nincs szükségük bűnbánatra." (Lk. 15, 7.) Ez a példabeszéd egyenesen Jézus Szívéből jött. Mennyire szereti, mennyire fellelkesíti a bűnösöket!

Micsoda példa a papok számára! Mennyire kell nekik is az eltévelyedett bárányt keresni, vele jóságosan bánni és kedvességgel megnyerni!

II. Az elvesztett garas.

Az elvesztett garas példabeszéde az előzőnek mintegy változata. Urunk nagyon lelkünk elé akarta állítani a bűnösök iránt való jó-ságát, ezért azt több alakban mutatta be.

„Amely asszonynak tíz garasa lévén, ha elveszt egy garast, nem gyújt-e gyertyát és kisöpri házát és keresi szorgalmasan, míg nem megtalálja. És midőn megtalálja, egybe-híja barátait és szomszédait, mondván: Ör-vendjeteK velem, mert megtaláltam a garast, melyet elvesztettem vala.

Igy mondom nektek, öröm lesz az Isten angyalai előtt egy megtérő bűnösön."

Mekkora egyszerűség és jóság áramlik ki az isteni Mester szavaiból! Ehhez a szegény asszonyhoz hasonlítja magát és kijelenti, hogy angyalaival örvend és boldog, amikor meg-térünk.

Mennyi tanulság rejlik e példabeszédek-ben! A jó Mester szentbeszédeiben nem ke-mény a bűnösökkel szemben. Nem akarja őket felizgatni, sem elkedvetleníteni. Nem akarja kioltani a füstölő mécset.

Izaiás az Üdvözítőnek ezt a jellemző tu-lajdonságát így írja le: „Ime, az én szolgám,

fölemelem őt, az én választottam, lelkemnek kedve telik benne, az én lelkemet adtam rája, s ítéletet fog hirdetni a nemzeteknek.

Nem fog kiáltani, nem válogat személyt, s nem hallják odakinn az ő szavát. A repe-dezett nádat nem töri össze, és a füstölgő mécsbelet nem oltja ki." (Iz. 42, 1—3.)

III. A tékozló fiú.

Jézus Szívének diadala, beszédeinek gyöngye a tékozló fiú példabeszéde. Az evangéliumnak ez a részlete mennyi lelket vezetett vissza Istenhez! Lelkigyakorlatos beszédeinknek ez a parabola biztosít legnagyobb hatást.

Az örökségét elpazarló ifjú áll előttünk. Annyira jutott, hogy az akkori idők megvetett állatait, a sertéseket őrzi, csakhogy valamiképen fenntartsa magát. Ekkor kezdi sajnálni az atyai házat. De hogyan térjen vissza, milyen fogadtatás vár rá? Nem kapja-e a szemrehányások özönét? Nem zárják-e be előtte az ajtót? Micsoda aggodalmak gyötrik a bűnös fekélyes lelkét, akinek részvétre, megbocsátásra, szerető gondozásra van szüksége, és aki visszautasítástól és szemrehányástól fél!

Jézus papi Szíve önmagát festi le az együttérző atya szívében, aki annyi jósággal fogadja vissza tékozló fiát.

„Hamar hozzátok elé a legjobb ruhát, mondja az atya szolgálóinak, és öltöztessétek fel őt, adjatok gyűrűt kezeire és sarut lábaira, és hozzátok elé a hizlalt borjút, öljétek le, együnk és vigadjunk." (Lk. 15, 22—24.)

Látjuk, amint a gyengéd atya szívében

különböző érzelmek egész skálája fut végig. Először szomorú ez a szerető atya, gyakran sír és vár és remél. Végre visszajön a fia, és az örömtől magán kívül van. Fél, hogy még egyszer elvesztheti. Kedveskedéseivel akarja elhalmozni, hogy magához láncolja. Több jóságot mutat iránta, mint idősebbik fia iránt, aki mindig hú maradt hozzá.

Ó jó Mester, valóban így szereted a bűnösöket? Hát akkor miért habozunk hozzád visszatérni és mit félünk?

Mennyire különbözel Te a földi bíraktól! A Te ítélőszéked az irgalmasság ítélőszéke.

Úr papjai, ismerjétek meg ebből, hogy milyen lelkületűek vagytok. Ne hívjátok le a villámot a bűnösökre. „Az ember fia nem jött lelkeket veszteni, hanem üdvözíteni.” (Lk. 9, 56.)

13. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE ÉS A BŰNÖSÖK. A MUNKÁBAN.

A bűnösökkel érintkező Jézus papi Szíve a gyóntatószékben működő pap mintaképe. A pap atya, orvos, tanító és bíró. A pap vigasztalja, gyógyítja és buzdítja a lelkeket. Urunk mindezekre példát ad.

1. Az inaszakadt meggyógyítása és Lázár feltámasztása a gyóntatás példaképei.

Szegény inaszakadtat visznek Jézushoz. Az Úr látja ennek az embernek hitét, és azt mondja neki: „Bízzál fiam, megbocsáttatnak neked a te bűneid.” És amint a farizeusok csodálkoznak ezen, hozzáfűzi: „Kelj föl, vedd ágadat és menj házádba.” (Mt. 9.) A beteg egyszerre bocsánatot és gyógyulást nyert. A gyógyulás a bocsánat bizonyítéka és jelképe volt.

Gyógyítsuk meg ugyanezzel a jósággal a lelkeket, amelyek hittel és bánattal jönnek hozzánk.

Lázár feltámasztása is híven szemlélteti a gyónás lefolyását. Jézus felkiált: „Lázár, jöjj ki!” Majd azt mondja apostolainak: „Oldjátok meg őt és bocsássátok el!” (Ján. 11.) Isten bocsátja meg a bűnöket, — a papok oldják meg a kötelékeket a bűnbánat szentségében.

*II. Jézus jósága a vámosok és bűnösök iránt
megmutatja azt a szeretetet, amelyet a lel-
kekkel szemben éreznünk kell.*

A farizeusok csodálattal látják, mily jó-
ságos az Udvözítő a bűnösökhöz. Kérdik
apostolait: „Miért eszik a vámosokkal és
bűnösökkel a ti Mesteretek?”

Jézus meghallja ezt és így szól hozzájuk:
„Nem szükséges az orvos az egészségesek-
nek, hanem a betegeknek. Elmenvén pedig,
tanuljátok meg, mit tesz az: Irgalmasságot
akarok és nem áldozatot. Mert nem jöttem
hívni az igazakat, hanem a bűnösöket.” (Mt. 9.)

A vámosok sorába tartozott Szent Máté
apostol és evangélista. Éppen a vámhivatal-
ban ült, amikor Jézus meghívta: „Kövess en-
gem!” Ez elhagyván mindent, és fölkelvén,
követé őt. És Lévi nagy lakomát szerze neki
maga házában, s a vámosok és egyebek nagy
serege vala ott, kik velük letelepedtek.” (Lk.
5.) Az Udvözítő jósága a bűnösöket örömmel
és hálával tölti el, egyben pedig fellelkesíti
őket, hogy nagylelkű elhatározást tegyenek.

A vámosok egyik főnöke volt Zakeus, aki
igazságtalanságokat követett el, de azokat
később jóvá tette. Megtérése után Jézus egyik
legbuzgóbb tanítványa lett. Szent Kelemen
tanúsága szerint Szent Péter a palesztinai
Cézarea püspökévé szentelte. A hagyomány
szerint Dél-Franciaország egyik apostola volt.
Hamvai a rocamadour-i kegyhelyen pihennek.

Sokan zúgolódtak a miatt, hogy Jézus a
bűnösökhöz leereszkedett, de Ő szembefor-
dult velük és azt válaszolta nekik: „Az Em-

berfia azt jött keresni és üdvözíteni, ami elveszett vala." (Lk. 19.)

Tekintsük továbbá a jó Pásztort munkájában. Utánafut az elvesztett báránynak. Ez alkalommal a samariai asszony elvesztett lelkét keresi. Fáradságos utat tesz meg érte. Napkeltekor elindul és a déli órákban érkezik meg, amikor a nap heve a legerősebb. Fáradtan leül arra a helyre, ahová az elvesztett bárány nemsokára eljön.

A zsidók gyűlölték a szamaritánusokat. Az asszirusok egyik törzsét alkották, akiket Salmanassar telepített le abban az időben, amikor az izraelitákat fogságba vitte. Ez a nép a zsidó szertartásokba pogány babonákat fűzött.

Jézus ez alkalommal főképen abban mutatja meg jóságát, hogy nemzete előtt gyűlöletes idegent, nyilvánosan bűnös asszonyt keres. Buzgólkodva fáradozik és mindent megtesz, hogy megtérítse. „Aki a samariai asszonynak mondotta, hogy igyék, maga is szomjazott ennek az asszonynak hite után”, mondja Szent Ágoston.

Fölösleges e társalgás minden részletét előadni. Úgyis ismerjük. Az asszony hitt Jézusban és tanítványokat vezetett hozzá. Visszafutott a városba, ahol a lakosokat felhármázta: „Megmondotta nekem mind, amiket cselekedtem.” Sokan megtértek és kérték Jézust, hogy maradjon ott. Ő két napig ott maradt. Jóságával igen sok tanítványt szerzett.

A hagyomány szerint az asszony neve Photina. Később is hirdette a Messiást és fiaival Karthágóban vértanúságot szenvedett.

A martirológium mácius 20-án tesz említést róla.

III. Más példák.

Jézus papi Szíve megindító irgalmasságot mutatott a házasságtörő asszony iránt. A törvény szerint bevádolják. Jézus ügyesen eltávolítja vádlóit, majd hozzáfordul: „Asszony, hol vannak, akik vádoltak? Senki sem ítélte el téged? Én sem ítéllek el. Eredj és többé ne vétkezzél.” (Ján. 8.)

És Magdolna! Nagy bűnös volt, akit jól ismertek botrányairól. Jézus jóságával megnyerte őt. Hét ördögöt űzött ki belőle. És ő minden emberi tekintet mellőzésével nyilvános alázatossági gyakorlatot végez a farizeus Simon házában. Átöleli és megcsókolja Jézus lábait. Az isteni orvos szánakozó tekintettel lehajlik a beteg lélekhez és megbocsát a bűnbánónak, aki örök példája lesz a tökéletes bánatnak és hálának.

Úr papjai! A bűnösök között végzett munkánk életbevágóan fontos, legyen tehát körültekintő, gyöngéd és jóságos. Mennyire buzgóknak és jóságosoknak kell lennünk, hogy visszavezessük őket Jézushoz!

14. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE ÉS A SZENVEDŐK.

Jézus Szívében túlrad a gyöngédség és együttérzés mindazok iránt, akik szenvednek. Az Ő Szíve atyai szív, anyai szív, lelkipásztori szív.

Jézus a mi szerető atyánk. Ő a mi pásztorunk: a jó Pásztor. Az Ő papi szíve szenved akkor, amikor mi szenvedünk. Ő Szent Pálnál inkább mondhatja: „Kicsoda szenved, hogy én ne szenvednék?” (II Kor. 11, 29.)

I. A Megváltó hivatása, hogy együttérezzen a szenvedőkkel.

Izaiás így rajzolja le a Messiást: „Az Úr lelke énrajtam, mivelhogy felkent engem az Úr, a szelídeknek hírt vinni küldött engemet, hogy megorvosoljam a töredelmes szívűeket, és a foglyoknak szabadulást hirdessek, és a bezártaknak megnyitást... hogy a kesergőket mind megvigasztaljam, hogy Sion kesergőinek szerezzek és adjak nekik koronát a hamuért, örömnék olaját a keservért, dicsőség palástját a lélek kesergéséért.” (Iz. 61, 1—3.) Urunk Szíve telve van küldetésének érzelmeivel. Magához hívja mindazokat, akik szenvednek. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok, és megnyugtatlak titeket.” (Mt. 11, 28.)

Tudja mi a szenvedés. Megismerte a számkivetést, az üldözést, az éhséget. Állandóan szeme előtt vannak az élete végén reá várakozó nagy szenvedések. Ilyennek kell lennie a papnak is. Keresse fel, látogassa meg és vigasztalja a szenvedőket. Ha nem is tudja őket meggyógyítani, legalább vigasztalhatja, és türelemre buzdíthatja őket. Adhat egészségügyi tanácsokat, orvosságot. Inkább legyen a betegeké, mint az egészségeseké.

II. Jézus a munkában.

A naimi özvegyel találkozik. Az asszony sír, Jézus is megindul. „Misericordia motus.” Az ifjút visszaadja anyjának. (Lk. 7.)

Egyik nap Márta és Mária Magdolna sírva adják neki hírül testvérük halálát. Ő is sír. „Et lacrimatus est Jesus.” (Ján. 11.)

A kananei asszony feléje kiált: „Könyörülj rajtam, Uram, Dávidnak fia, az én leányom gonoszul gyötörtetik az ördögtől.” Az Úr eleinte látszólagos érzéketlenséget mutat, majd enged szíve hajlamának és meggyógyítja a szegény asszony leányát.

Az egész evangélium telve van csodás gyógyításokkal. Szent Péter nyilvánosan megvallja: „Körüljárt jót tévén és meggyógyítván mindazokat, kiken az ördög hatalmat vett.” (Ap. Csel. 10.)

Szent Máté leírja: „És körüljárá Jézus egész Galileát, tanítván zsinagógáikban, és hirdetvén az ország evangéliumát, és meggyógyítván minden nyavalyát és minden betegséget a nép között.” (4, 23.)

„És amint hazamentek, írja Szent Márk,

ismét egybegyüle a sereg úgy, hogy csak kenyeret sem ehettek. És mikor övéi ezt hallották, kimenének, hogy megfogják őt, mert azt mondták: megháborodott. Quoniam in furorem versatus est." (3, 20—21.) Ó, Jézus Szívének szent örülete!

Jézus papjai, menjünk a betegekhez, ha mindjárt az étkezés vagy a pihenés óráját kell is megrövidítenünk. Az isteni Mester mennyi jószágot, leereszkedést, figyelmes gyengédséget tanúsít a betegek és szenvedők iránt! Nem látjuk azt, hogy valaha is visszautasított volna egy kérést. Ezt szokta mondani: Mit akarsz hogy cselekedjem? Hogy lássak, hogy halljak, hogy járjak... És ott helyben meggyógyította az illetőt. A gyógyítást azzal kezdte, hogy bizalmat ébresztett a betegben, amidőn e gyöngéd néven szólította meg: fiam, leányom! Bízzál! Buzgóságát nem hátráltatta a farizeusok aggálya, sem a szombatnapi pihenés. A farizeusok hamis aggályaira úgy megfelel, hogy egy szót sem szólhatnak utána: „Ha valakinek közületek számára vagy ökre kútba esik, nem húzza-e ki mindjárt azt szombatnapon?” (Lk. 14, 5.)

III. Jézus az irgalmas szamaritánus képében önmagát rajzolja le.

Egy embert kirabolnak, megütnek, megsebesítenek. A zsidó pap és levita elhalad mellette a nélkül, hogy vele törődne. Egy szamaritánus megy arra, az igazi pap, az Údvözítő képe, az új törvény papja. Megsajnálja a sebesültet, gondjaiba veszi, bekötözi sebeit, olajat és bort öntvén rájuk. Elszál-

lítja a vendégfogadóba, és ott fizet gondozásáért.

Az igazi főpap itt megmutatja teljes szívét.

Legyünk plébániánk betegeinek irgalmas szamaritánusai!

Jézus korában sok volt az ördögtől megszállott. A gonoszlelkek harcra keltek, midőn látták, hogy a megváltás hatalmukat porba sujtja.

Ma az ördög másképpen működik. Az embereket a szekták, a titkos szervezetek, az elvilágiasodás által vezeti félre. Mit tegyünk ellene? Jézus kiűzte az ördögöket, de nagy könnyörülettel volt a megszállottak iránt. Amikor elítéljük az istentelen szervezeteket, ugyanakkor legyünk jóságosak a bennük levő személyek iránt.

15. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS A PAPI HIVATÁSOK ÁPOLÁSA.

A pap egyik kötelessége, hogy papi hivatásokat keressen, támogasson és előkészítsen. Ebben is példát mutat Jézus papi Szíve.

1. Jézus kívánta és elősegítette a papi hivatásokat.

Mennyire kívánta, hogy minél több papi hivatás legyen! Bejárta a városokat és falvakat, tanított a zsinagógákban, betegeket gyógyított. Láta a nevelés és vezetés nélkül sínylődő tömegeket, és szánakozott rajtuk. „Sicut oves non habentes pastorem.” Erkölcsi és fizikai nyomorúságban tengődtek. Ezért tanítványaihoz fordult és minden idők papjaihoz szóló felhívást tett: „Az aratás ugyan sok, de a munkás kevés. Kérjétek ezért az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.” (Mt. 9, 36—38.)

Szereti a gyermekeket, megáldja őket, és áldása hivatásokat fakaszt. Magához hívja a gyermekeket. Barátságát nyújtja nekik. „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket” — mondja apostolainak.

Egy jó családból való ifjú jön hozzá. Jézus apostolt akar belőle alakítani. „Menj, mondja

neki, amid vagyon, mind add el és oszd a szegényeknek, és kincsed leszen mennyekben, azután jöjj, kövess engem." Az ifjú ellenáll a kegyelemnek és Jézus elszomorodik. (Márk 10.)

Az Udvözítőt és apostolait egy gyermek követte, aki csekély élelmüket vitte. A hagyomány szerint neve Martialis, Languedoc apostola. (Ján. 6.)

Egyik napon az Úr magához hívott egy kisdedet. Örömet lelte egyszerűségében és bájában, és tanítványai elé állította példaképül. „Ha nem lesztek, mint a kisdedek, nem mentek be mennyeknek országába. Aki tehát megalázza magát, mint e kisded, az nagyobb mennyeknek országában. És aki befogad egy ilyen kisdedet az én nevemben, engem fogad be." (Mt. 18, 2—5.)

Mennyi buzdítást találunk e kiragadott képekben, hogy a gyermekkel foglalkozzunk, nekik szenteljük magunkat és közöttük hivatásokat elősegítsünk.

Van-e igazi apostoli lelkülete annak a papnak, aki a papi hivatások ébresztésével nem törődik?

II. Hogyan hívta az Úr apostolait és tanítványait?

Mielőtt az Úr tizenkét apostolát és hetvenkét tanítványát, az egyházi hierarchia első alapjait meghívta, hosszasan imádkozott. Elvonult a hegyekbe és ott a magány csendjében egész éjszakákat imádságban töltött. (Lk. 6.) Nekünk is imádsággal kell megszerez-nünk és termékenyítenünk a hivatásokat. Az

Úr csak e virrasztásos imádság után választja ki tanítványait és apostolait.

A pusztaban végzett hosszú böjt és a kísértés megpróbáltatása után hívja magához az apostolok elitjét, Pétert, Andrást, Jakabot és Jánost. Azonnal szemük elé állítja az apostolkodás eszményét: „Jöjjetek utánam és emberek halászaivá teszlek titeket.” (Mt. 4, 19.) Nem mondja nekik, hogy gazdagok, tiszteltek és megbecsültek lesznek, hanem, hogy embereket szereznek Istennek.

Sugalljunk a gyermekeknek minden anyagiás íztől mentes, egészen tiszta és természetfeletti hivatást.

Jézus magával viszi tanítványait, hogy alakítsa őket. „Et veniunt ad domum.” Példát ad nekik, tanítja őket. A buzgóság és szeretet annyira kiárad belőle, hogy egyesek esztelennek tartják. „Exierunt tenere eum, dicebant enim quoniam in furorem versatus est.”

III. Miképen alakítja az Úr tanítványait?

Első beszélgetése Andrással és Jánossal elhúzódik az éjszakába. (Ján. 1.) Jézus nem nézi a fáradságot.

Időről-időre lelki magányba viszi őket. „Venite seorsum in desertum locum et requiescite.” (Márk 6, 31.) Néha félbe kell szakítani a túlhalmozott munkát és a lelkigyakorlatok magányába kell visszavonulni, hogy új erővel töltekezzünk.

Jézus egészen tanítványainak szenteli magát. Három évig tanítja, alakítja őket. Külön oktatást szán nekik és az egybegyűlt

sokaságnak. A hegyen apostolaihoz szól, majd leszáll onnét és a néphez beszél. Ezzel is kifejezésre juttatja, hogy papjainak magasabb és nehezebb tanulmányokkal kell foglalkozniuk.

A néphez példabeszédekben szól, apostolai előtt részletesen kifejti és megmagyarázza azokat. „*Vobis datum est nosse mysteria regni Dei.*” (Mt. 13, 11.)

„*Seorsum autem discipulis disserebat omnia.*” (Márk 4, 34.) E néhány szó kifejezi az Úr teológiai tanítását.

A tanítást feltámadása után is folytatja. Megjelenései alkalmával az Isten országáról, azaz az Egyházzól, annak szervezetéről, kultuszáról, szentségeiről ad részletes tanítást. „*Per dies quadraginta apparens eis, et loquens de regno Dei.*” (Ap. Csel. 1, 4.)

Gondolunk-e arra, hogy papságunkat folytatólagossá tegyük azáltal, hogy másokat is e hivatásra nevelünk? Közreműködtünk-e abban, hogy egyik-másik ifjú lelkében a papi hivatás kialakuljon?

16. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS AZ UDVOZITÓ KAPCSOLATA AZ APOSTOLOKKAL.

A pap életében fontos szerepet játszik pap-testvéreivel való kapcsolata. Urunk e tekintetben is szent és felséges példával szolgál.

I. Jézus úgy kezeli apostolait, mint testvéreit.

Egyik napon valaki hírül viszi Jézusnak, hogy anyja és atyjafiai keresik őt. „Ő pedig felelvén a vele szólónak, mondá: Ki az én anyám és kik az én atyámfiai? És kinyujtván kezét tanítványaira, mondá: Ime, az én anyám és atyámfiai.” (Mt. 12, 47—49.) Szeressük a papokat, mint testvéreinket.

Kafarnaumban adót szednek, személyenként két drachmát. Jézus a maga számára nem tarthatta volna kötelezőnek az adófizetést, de nem akar a botrányra okot adni, és magát Szent Péterrel azonosítva felszólítja őt: „Menj a tengerhez, vedd meg a horgot, és az első beleakadó halat fogd ki, és fölnyitván száját, találsz egy statert, vedd azt és add nekik értem és éretted.” (Mt. 17, 26.) Ő tehát testvéreinek tart minket.

Apostolaival közös életet él, közös kis vagyonuk van. Előfordul, hogy Ő kér tőlük eledelt: „*Pueri, numquid pulmentarium habe-*

tis?" (Ján. 21, 5.) Máskor meg Ő készíti el az eledelet apostolainak. (Ján. 21, 9.) Egyszerűség és szeretet jellemzi az Úr Jézusnak apostolaihoz való viszonyát.

II. Jézus védelmébe veszi apostolait.

A farizeusok és írástudók szemrehányást tesznek neki: „Miért bőjtölnek gyakorta és imádkoznak János tanítványai, hasonlóképen a farizeusokéi, a tieid pedig esznek és isznak? Kiknek Ő mondá: Vajjon bőjtölhet-e a vőlegény násznépe, míg velük van a vőlegény? Eljönnek pedig a napok, mikor elvétetik tőlük a vőlegény, akkor majd fognak bőjtölni ama napokban.” (Lk. 5, 33—35.) Máskor meg tanítványai szombati napon éhezvén, búzafejeket szaggatnak a mezőn. „A farizeusok pedig látván ezt, mondák neki: Ime, tanítványaid azt cselekszik, mit szombaton nem szabad cselekedni. Ő pedig mondá nekik: Nem olvastátok-e, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett ő és akik vele voltak? Mikép ment az Isten házába s a kitett kenyereket megette, melyeket nem volt szabad megenni neki, sem azoknak, akik vele voltak, hanem csak a papoknak?” (Mt. 12. 1—4.)

Védelmünkbe vesszük-e megtámadott paptestvéreinket? Vagy talán mi is vádoljuk őket?

Amikor Jézust elfogják, Ő akkor is tanítványait védi: „*Sinite eos abire.*” (Ján. 18, 8.) Nem mulasztja el az alkalmat, hogy jót tegyen velük. Részük van a kenyérszaporítás, a csodálatos halfogás jótéteményeiben. Meggyógyítja Szent Péter napáját. Vannak kö-

zöttük meghittebb barátai: Péter, András, Jakab és János. Gyakran külön veszi őket maga mellé, így Jairus leányának feltámasztásánál, vérizzadásánál, színeváltozásánál. Nekünk is lehetnek meghitt barátaink, akik segítségünkre és vigasztalásunkra vannak.

Jézus figyelmezteti tanítványait, hogy egymást testvérileg intsek és bocsássanak meg egymásnak. „Ha pedig vétkezik ellened atyád-fia, menj el és intsd meg őt kettőtök között.” (Mt. 18, 15.) Legyen egy figyelmeztető jó barátunk. A nézeteltéréseket és apró viszályokat zaj és késedelem nélkül intézzük el.

III. Az utolsó vacsora, a vérizzadás és a Kálvária titkai.

Mily alázatos az Úr az utolsó vacsoránál! Megmossa apostolainak lábait és szolgál nekik. És ugyanezt kívánja apostolaitól. „Példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedjetek.” (Ján. 13, 15.)

A cénákulumban valamennyien közreműködnek abban, hogy az istentisztelet megillető fényben és méltóságban menjen végbe. Hasonló szellemmel buzgólkodjunk abban, hogy templomunk tisztaságával és ragyogásával Isten dicsőségére és a lelkek épülésére legyen.

Mily csodálatosan szép és természetfeletti az Úr társalgása az utolsó vacsora után. Isteni Szívéből kitörő lángsugarak borítják azt be. Csak el kell olvasni Szent János evangéliumának 14., 15., 16. és 17. fejezetét. Ezek-

után kérdezzük, hogy milyen a mi társalgásunk egymás között?

A Getszemáni-kertben szemléljük a közös imádságot és virrasztást. „Sic non potuistis una hora vigilare mecum? Vigilate et orate ut non intretis in tentationem.” (Mt. 26, 40—41.)

Szent János kiváltsága, hogy az Urat a Kálváriáig követi. Ha Jézus Szíve szeretetében buzgólkodunk, könnyű és édes lesz vele és érette szenvedni.

Az Úr papjai legyenek valóban a testvéreink. Jézus ezt annyira a szívünkre kötötte! „Arról ismernek meg mindnyájan, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel lesztek egymáshoz.” „Hogy mindnyájan eggyé legyenek, amint te Atyám énbennem és én tebenned, úgy ők is mibennünk eggyé legyenek.” (Ján. 13.)

17. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE PÉLDAKÉPUNK AZ OKOSSÁG ÉS A MÉRTÉKLETESSÉG GYAKORLÁSÁBAN.

Jézus szerény, egyszerű és önmegtagadó.
Ő mindenki számára, de főképen a papok
számára minden erény példaképe.

1. Jézus maga a szerénység.

Figyelmeztet minket, hogy tartsuk féken
szemünket és kívánságainkat. „Tested világa
a szemed; ha szemed tiszta, egész tested vilá-
gos lesz, ha pedig szemed álnok, egész tes-
ted sötét lesz.” (Mt. 6, 22—23.)

„Ha szemed megbotránkoztat téged, vájd
ki azt és vedd el magadtól; jobb neked egy
szemmel az életre bemenned, mint két szemed
lévén, a gehenna tűzére vettetned.” (Mt.
18, 9.)

„Mindaz, aki asszonyra néz, őt megkíván-
ván, már paráználkodott vele szívében.”
(Mt. 5, 28.)

Mily vigyázatos az Üdvözítő az emberek-
kel való kapcsolataiban! Tanítványai annyira
megszokott szerénységének hatása alatt vol-
tak, hogy elcsodálkoztak, amikor a szamariai
asszonnyal beszélgetni látták.

Mária Magdolna merész, mert oly hálás

és annyira szeret, de Jézus bizonyos távolságban tartja magától: „Noli me tangere.” (Ján. 20, 17.)

II. A mértékletesség.

Jézus tanácsával és példájával gyakran hív fel a mértékletességre.

„Elmenvén hirdessétek, mondván: Elközelgett a mennyeknek országa. Ne legyen aranyatok, se ezüstötök, se pénzetek övetekben.” (Mt. 10, 7. 9.)

„Senki két úrnak nem szolgálhat. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak. Ne aggódjatok éltetekről, mit egyetek, se testetekről, mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél, és a test nem több-e az öltözetnél? Tekintsétek az égi madarakat... Ne aggódjatok tehát... Mindezeket a pogányok keresik. Keressétek először az Isten országát és az ő igazságát, és ezek mind hozzáadtnak nektek.” (Mt. 6.)

Amit az Úr tanácsol, azt gyakorolja is. Apostolaival végigjárja a városokat és falvakat. Isten országát hirdeti. Élelemmel és pénzzel a legszerényebben vannak ellátva. A jólelkű emberek adnak nekik. Néhány jámbor asszony, akit meggyógyított, követi Őt, és szintén segítséget nyújt neki.

III. Önmegtagadás.

Csak gondoljunk Urunk negyven napi böjtjére. Micsoda példa! Mekkora önmegtagadás!

Jézus ajánlotta a böjtöt és megjelölte a

helyes szándékot. Egész életén át micsoda józanság és egyszerűség! Árpakenyérből és friss vagy szárított halakból élt. Tanítványainak, a galileai halászoknak szerény étrendjét fogadta el. Az evangélium elmondja, hogy mi volt az apostoli kollégium ételmi kosarában. Őt árpakenyér és két hal. (Ján. 6, 9.) Más alkalommal hét kenyér és néhány apró hal (paucos pisciculos.) (Mt. 15, 33.) Ezek a Tibériás-tavi halak kevésbé voltak ízletesek és különösen szálkásak voltak. Ime, az Úr asztali fényűzése.

A feltámadt Jézus sem kíván e tekintetben többet. Szent János megmutatja, mint készíti az Úr a parázon sült halat és kenyeret apostolainak. (21.) Szent Lukács elbeszéli, hogy az Úr egy darab sült halat és mézet eszik. (24.)

Amikor apostoli elfoglaltsága megkívánta, elhalasztotta az étkezést. Szamariában fáradt és éhes. Apostolai sürgetik, hogy egyék, de Ő akkor nem szentel erre időt, a szamariai asszony megtérítésével van elfoglalva. „Van nekem ennivaló étkem, melyet ti nem tudtok, mondja nekik. Az én étkem az, hogy annak akaratát cselekedjem, ki engem küldött.” (Ján. 4, 32. 34.) Nyilvános működése elején annyira lefoglalta a betegek gyógyítása, hogy még egy darab kenyeret sem ehetett. Ezért övéi megháborodottnak tartották.

Étkezéséhez hasonló az Úr egész életrendje. A leggyakrabban pusztá földön hál és még egy kő sincs a feje alatt. „A rókának barlangjaik vannak és az égi madaraknak fészkeik, az Emberfiának pedig nincs, hová fejét lehajtsa.” (Mt. 8, 20.) Gyakran Péter

csónakjának deszkáján fekszik és az apostolok izgatott beszédjének zaja mellett alszik.

Mindez mekkora egyszerűséget jelent! A szerény viszonyok között élő vidéki pap is mennyivel jobb körülmények között lakik, mennyivel különb módon étkezik. A misszionáriusok még legjobban megközelítik az Udvözítő életrendjét.

Jézus életrendje legyen eszményem és zsinórmértékem.

18. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS A VILÁGGAL VALÓ KAPCSOLATOK.

Másoknak épülésére lenni és a jót szétárasztani: ez volt Jézus külső kapcsolatainak a célja. Szemlélhetjük Őt a zsidó vallástól távol levőkkel való kapcsolataiban, azután a barátaival és ellenségeivel való érintkezésében.

I. Jézus kapcsolatai az idegenekkel.

Jézus többször került kapcsolatba a nemzeti hittől távol álló pogányokkal és a szakadár szamariaiakkal. Jócselekedeteivel és szentségével megnyeri őket az igazságnak. Nem ér el sikert Pilátusnál, akit büszkeség és önző érdek tart vissza.

Itt van a kafarnaumi százados. Pogány ugyan, de tisztességes és jó ember. Sőt zsinagógát építtetett a zsidóknak. Egyenes lelkű és alázatos férfiú. Hallott Jézus csodáiról, és kéri, hogy gyógyítsa meg szolgáját. Jézus hozzá akar menni, de a százados ekkor ezeket a történelmi szavakat ejti ki: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj” — Jézus meggyógyítja a szolgát a nélkül, hogy hozzá menne, és magasztalja a százados hitét. „Bizony, mondom nektek, nem találtam ennyi hitet Izraelben.” (Mt. 8.)

A kananei asszony is pogány volt. Leánya meggyógyulását kéri. Jézus próbára teszi hitét és alázatosságát. Először nem felel neki, azután azt válaszolja, hogy nem jött az idegenekért, hanem Izrael fiaiért, a családi kenyér a gyermekeknek és nem a kutyáknak való. De a szegény asszonynak csodálatos a bizalma és alázata. „Úgy van, Uram, mondja, csak hogy a kis kutyák is esznek a morzsálékokból, melyek lehullanak uraik asztaláról.” Jézus bámulja az asszony hitét és meggyógyítja leányát. „Ó asszony, nagy a te hited, legyen neked, amint kívánod.” (Mt. 15.)

Bár a szamaritánusok szakadárok, Jézus mégis foglalkozik a szamariai asszonnyal. Szamaria város lakóinak kérésére két napot tölt közöttük, és többen hisznek benne.

Jézus nem talál sikert Pilátusnál, aki attól fél, hogy Jézus miatt elveszti a császár kegyét és magas állását. Visszaveti a feléje áramló kegyelmet. Lelkiismerete ellenére elítéli az Udvozítót.

Legyünk mindig jóságosak és hivatásunk magaslatán állók a hitetlenekkel és más hitűekkel való kapcsolatainkban.

II. Jézus érintkezése barátaival.

Szemléljük az Urat barátaival és a jóindulatú emberekkel való érintkezésében. Mindeütt jót áraszt és felemlí a lelkeket Istenhez.

Ime, a kánai menyegző. Jézus résztvesz azon, mert rokoni kötelék fűzi a fiatal párhoz. Ő és Mária figyelemmel vannak a család szükségletei iránt. Jóságuk megnyilatkozik az első csodában.

Mikor Jézus Mátét meghívja apostolai közé, ugyanakkor elfogadja Máté meghívását a lakomára. Felhasználja ezt az alkalmat, hogy az igazságot széthintse a vámosok körében. Elfogadja Zakeus meghívását is, hogy nagylelkűséget támasszon benne. Zakeus javainak felét a szegényeknek adja, az igazságtalanul szerzett javakat pedig négyszeresen adja vissza a károsultaknak.

Igen fontos a farizeus Simonnál rendezett lakoma. Jézus Magdolnát megigazulttá akarja tenni és elfogadja tőle a megkenetést, amely közeli temetésének előhírnöke. Jóindulatú Simonhoz, de üdvös oktatást is ad neki, amidőn farizeusi gögjét szembeállítja Magdolna alázatával.

Jézus fogadja Nikodémust az est csendjében, hogy felvilágosítsa, előkészítse a hitre.

Végül szemlélhetjük Jézust bethániai barátainál. Mennyire szereti ezt a családot! Magdolnát megtéríti, Mártát felbuzdítja, Lázár betegsége és halála miatt sír, és feltámasztja őt.

A papnak is megengedett a tiszta és természetfeletti barátság.

III. Ellenségek.

Nem lett volna szükséges, hogy Jézusnak ellenségei legyenek, de mégis voltak ellenségei. Így van ez a papokkal is. Jézus így szól papjaihoz: „Ime, én elküldelek titeket, mint a bárányokat a farkasok közé.” (Lk. 10, 3.)

Jézus főellenségei a farizeusok. A törvény szigorú megőrzőinek tartották magukat, de

alapjában véve gőgösek, irigyek, önzők és romlottak voltak. Megbotránkoztak azon, hogy Jézus a néphez megy, hirdeti az egy-szerűséget, alázatosságot, a földi javaktól való elszakadást. Mindent megtesznek, hogy Jézust népszerűségétől megfosszák, amely ár-nyat vet rájuk. Szemrehányást tesznek tanít-ványainak, mivel néhány kalászt esznek. Kifogásolják, hogy Jézus szombati napon gyó-gyít. Házasságtörő asszonyt visznek hozzá, hogy meglássák, vajjon elítéli-e őt? De a farizeusok minden csele megghiúsul, Jézus pedig megőrzi a nép barátságát.

A herodiánusok, az akkori idők politikusai szintén Jézus népszerűsége ellen dolgoznak. Megkérdik tőle, hogy szabad-e a császárnak adót fizetni. Jézus mindenkinek méltóság-tel-jesen megfelel, de a gyűlölet konok. Az ellen-ségek egyesülnek, hogy Jézust elpusztítsák.

Nekünk is vannak ellenségeink és lesznek is. Álljunk nekik ellen, részint hallgatással, részint komoly és nyugodt válással. Ha üldözést kell szenvedni, Jézussal egyesülve leszünk és szenvedésünk gyümölcsöt fog te-remni.

Jézus előttünk jár mindenben. Üdvözítő gondolattal van eltelve mindenki iránt. Jó az idegenekhez, hogy megnyerje őket. Isteni Szívének természetes vonzalmával jó barátai-hoz. Határozott és szigorú ellenfeleihez és üldözőitől, hogy meggondolásra és megtérésre készítse őket.

19. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS A CSALÁD.

Jézus harminc éves koráig a családban él. Családjával dolgozik, imádkozik, engedelmes és gyöngéd.

1. Názáretben.

Jézus Egyiptomból való visszatérésétől nyilvános működéséig Názáretben él. Iparos munkásnak a fia, faber et fabri filius, Mária fia. Szent Józseffel együtt nehéz kézimunkával foglalkozik, igákat készít az ökröknek, ekéket a szántáshoz.

Rokonsága Názáretben és Kánában él. Nagybátyja, Kleofás, nagynénje és unokatestvérei Názáretben laknak. Jézus találkozik velük, kedves mindegyikhez. Mindenki ismeri Őt. Mikor Názáretben tanítani kezd, a lakosok azt mondják: „Nemde azon ács ez, Mária fia, József és Júdás és Simon atyjafia?” (Márk 6, 3.)

Mária Szalomé, az idősebb Jakab és János anyja unokanővére, aki úgy látszik, Kánában lakott.

Jézus rokonságában egység és szeretet uralkodik. Mária három hónapig Erzsébet rokonának segítségére volt. Jézus és Mária résztvesz a kánai rokonok esküvőjén. Mária mily gondos figyelemmel örködik minden

felett, hogy semmi sem hiányozzék a lakomán. Figyelmességében annyira megy, hogy Jézustól csodát kér.

Jézus csukta le nevelőatyja kihűlő szemeit, mielőtt működését megkezdte volna.

A pap legyen a jó gyermek és a jó rokon példaképe. Hogy a negyedik parancsolatot gyümölcsözően hirdethesse, előzőleg életével is mutassa be azt.

II. Az elszakadás.

De eljön az idő, amikor a papnak és családjának az elszakadás áldozatát kell meghoznia.

Jézus családját tizenkét éves korában néhány napra magára hagyta. Ezt részben azért cselekedte, hogy jövő küldetését már előre megkezdje, és Jeruzsálem papjainak figyelmét felhívja a jövődölések közeli beteljesedésére. De egyszersmind arra is figyelmeztetni akart, hogy a keresztény családoknak gyermekeiket készséggel kell Istennek adniok, és a szemináriumba küldeniök, ha Isten valóban hívja őket.

Majd eljön Jézus nyilvános működésének órája. Elhagyja Názaretet. Oda megy, ahová küldetése hívja. „És elhagyván Názaret városát, jöve lakni a tenger melléki Kafarnaumba.” (Mt. 4, 13.) Kafarnaum második hazája lesz.

Most új családja van. Ehhez tartoznak tanítványai és mindazon lelkek, akiknek az evangéliumot hirdeti. Természetes családja nem állíthat eléje akadályt. Egyik napon Kafarnaumban azt mondja valaki neki: „Íme, anyád és atyádfiai kinn állanak keresvén té-

ged. Ő pedig felelvén a vele szólónak, mondá: „Ki az én anyám és kik az én atyámfiái? És kinyujtván kezeit tanítványaira, mondá: Ime, az én anyám és atyámfiái. Mert aki Atyám akaratját cselekszi, ki mennyekben vagyon, az az én atyámfia és húgom és anyám.” (Mt. 12.)

A pap nem engedheti meg, hogy családja vagy rokonsága papi munkájától elvonja.

Ha szerzetesi hivatása van, még teljesebben elszakad övéitől, hogy egészen mennyei Atyja szolgálatában legyen. „*In his quae Patris mei sunt, oportet me esse.*” (Lk. 2, 46.)

„Mindaz, aki elhagyja házát vagy atyja-fiait vagy nővérét vagy atyját vagy anyját vagy feleségét vagy fiát vagy szántóföldeit az én nevemért, százannyit nyer és az örök életet fogja bírni.” (Mt. 19, 29.)

III. Jézus apostolkodása családjánál.

Jézus családjának apostolává lesz és azt kegyelmekkel elhalmozza. Még meg sem született, máris kegyelmeket vitt Keresztelő Szent Jánoshoz, Zakariáshoz és Erzsébethez.

Megszentelte nagyszüleit: Szent Annát és Szent Joáchimot.

Szűz Anyját minden szentek fölé emelte. Szent Józsefet kegyelemmel megtelítette.

Nagynénje és unokanővére, Mária Kleofás és Mária Szalomé a szent asszonyok csoportjához tartoznak, amely az apostolok gyülekezetének szolgálatában buzgólkodott, és Jézust a Kálváriára felkísérte.

Az ifjabb Jakab és Júdás Taddeus, az idősebb Jakab és János apostolok az ő unoka-

testvérei. Egyik unokatestvérét, Józsefet Szent Mátyással az apostoli méltóságra jelölik, és később Eleutheropolis püspöke lesz.

Rokonai e meghívást és kegyelmeket nem a vérségi kötelék címén kapták, hanem kiérdemelték. Szalomé szeretné, ha két fia, Jakab és János a Jézussal való rokonság címén az első helyet foglalná el Isten országában. Jézus megfelel, hogy itt nincs helye természeti alapon való kedvezésnek, hanem a szerint nyerik el a rangot az égben, amint az üldözések kelyhét kiisszák.

Amikor a pap szüleit elhagyja, gondoskodni tartozik arról, hogy megélhetésük biztosítva legyen. Jézus mennybemenetele előtt anyját Szent Jánosra bízta.

Szeressük családunkat Istenben és Istenért. Tudjuk elhagyni, amikor kell. Igyekezünk megszentelni.

20. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS A TERMÉSZET.

Jézus Szívében kifinomult a természet szeretete. Embersége a természetben nemcsak az Atyához vezető biztos utat találta, hanem a nemes és tisztult örömök egyik forrását. Nálunknál jobban felismerte a természet szépségét, és vele Teremtőjét dicsérte.

I. Az Igéretföldje.

A föld egyik legszebb és leggazdagabb pontját választotta ki magának. Az Igéretföldje elnevezés nem volt pusztá szó. A tejjel-mézzel folyó föld beígérése nem jelentett csalétket. Jézus korában Izrael szép földje teljes pompájában virágzott. Nem nyujtotta a természet azt a mámorosító és bággyasztó gazdagságot, amit Boszporusz és a görög szigetek adnak, inkább józan, bő és természetes gazdagság meg talán Judeának melankóliája jellemezte Palesztina földjének szépségét.

A rónák és völgyek termékenységgel dicsekedtek; a hegyek magasságából a Jordán szimbolikus völgyét és a Holt-tengert lehetett látni, míg nyugatról a Földközi-tenger hívogatót Nyugat országai felé.

Jézus bölcsőjének a fehér várost, a kenyér városát, Betlehemet választotta, amely a

mélyen elnyúló völgy felett emelkedő fennsíkon fekszik, és valóban a bőség szaruja, amelyen szőlők, gabonaföldek, füge- és olajfák ontják a termést. Közelében terültek el Salamon medencéi és kertjei, a „fons signatus, hortus conclusus“, amelyekhez jegyesét hasonlította.

Názáret, ahol Jézus hosszú, csendes életét élte, a virágok városa. A város — akárcsak egy galambdúc — a Jezrael síksága feletti sziklákön húzódik meg. Szeme előtt ékeskedik Kármel erdős, virágos szép hegye, amely a vidéknek örömhangulatot kölcsönöz. Itt Názáretben, annak magányában és csendjében Jézus naponta megújítja a Ecce venio önfelajánlást. Mennyei Atyjának bemutatja minden gondolatát, minden szenvedését, minden munkáját, minden sóhaját, mindmegannyi megváltói cselekedetét.

Galilea, ahol Jézus három évet töltött, a tevékenység, a halászat, az aratás földje. Környezete alkalmas volt Jézus tevékeny életének kifejlesztéséhez.

II. Názárettől Jeruzsálemig.

Jézus sokszor tette meg a Galileából Judea felé vezető utat. Minden zarándok Szamarián ment keresztül. Jézus az Ezdrelon síkságán át vette az irányt Szamaria felé, mikor évenként háromszor Jeruzsálembe zarándokolt. Mindig a legszebb időszakban tette meg az utat, tavasszal a húsvéti és pünkösti ünnepek alkalmával, ősszel pedig a sátoros ünnepek-kor. Maga mögött hagyta a Libanon és Hermon hóval fedett hegyláncolatát. Keletről a dom-

bokkal szegélyezett Genezáret tava, isteni működésének színtere integetett feléje, nyugatról a nagy tenger kékje csillogott, amelyen át majd eljut az új örömhír Európa földjére.

Ezrelon nagy síksága tavasszal olyan volt, mint a hullámozó zöld tenger, amelyen mindenféle színű virágok, különösen a piros kökörcsinek ragyogtak és Salamon palástjánál gazdagabb szőnyeget alkottak.

Jézus szerette a mezei munkákat, a hegyek nagyszerű képét, a termékeny vizeket, az ezerillatú virágokat, Isten műveit, amelyek dicsőségét bizonyítják és hirdetik.

Tavasszal a mandula és citromfák árasztották el illataikkal a vidéket. Ősszel a magvetők széthintették az áldott magot, és akkor tértek haza, amikor a lenyugvó nap bíbor köpenyébe burkolta a hegyeket, és a juhnyájak porfelhőt támasztva, csendben akluk felé meneteltek.

Jézus nem messze haladt a Tábor hegyétől, dicsősége piedesztáljától, átment Dötáinon, ahol Józsefet eladták, Silón, ahol a frigyszekrény pihent, Béthelen, ahol Jákob álmában az égi lajtorját látta és a többi helyen, ahol történelmi események száguldottak, amelyek a megváltást előkészítették és jelképezték.

Jézus felhasználta utazásainak emléképeit, amikor a magvető, a szőlőkert, a jó pásztor költői példabeszédeit elmondotta.

Ismerjük meg, szeressük és élvezzük a természetet. Szentbeszédeinkbe szőjük be oly változatos és ragyogó képeit, amelyek nagy hatást gyakorolnak a hallgatóságra.

III. Judea.

Judeában hiányzott Galilea és Szamaria termékenysége és bája. Úgy látszik, Isten különbséget akart tenni a két föld között, amelyek közül az egyikben a jó igét vetette, míg a másikon már hallotta az istengyilkos faj szavát. A vidék hegyes, sziklás, kopár és vízben hiányos. Általános képe inkább elszomorító volt.

Jézus az Olajfák hegyéről leszállva, csodálta a templomot, a méreteit, díszait és faragványait. Majd e templom közeli elpusztítását, a látogatásának idejét meg nem ismerő nép pusztulását jövendölte meg tanítványainak.

A természet és művészet a lelkeket Istenhez emelik. Tanuljuk meg mindkettőt élvezni. Merítsünk belőlük sugalmazást imáink és szentbeszédünk számára.

Gabonánk az Oltáriszentségre emlékeztet, szőlőnk prése a Kálváriát juttatja eszünkbe. A természet virágai, összhangja és illata Isten dicsőségét hirdetik. Énekeljük a Benedicite zsoltárt kertünkben, a virágos réteken és a ringó búzamezőkön.

21. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE ÉS A KISÉRTÉSEK.

Miért akarta az Úr Jézus a pusztában való megkísértést elviselni?

Hogy az erősség kegyelmét kiérdemelje hívei, kiváltképen papjai számára.

A nagyravágyás, a bírvágy és az érzékiség vágya, e hármasság kísértés támadja meg az Üdvözítőt és vajmi gyakran papjait.

1. A nagyravágyás.

Az ördög Urunkat a templom tetejére viszi, és mondja neki: „Ha Isten Fia vagy, bocsásd le magadat...” (Mt. 4.)

Urunk visszautasítja azt az ajánlatot, hogy pusztán hiúságból hatalmát mutogassa.

A pap számára igen veszedelmes lehet az önszeretet, a nagyravágyás, a hiúság, vagyis a saját kitűnőségének hamis tudata és az ahhoz való ragaszkodás.

Van, aki tetszeleg állítólagos tehetségében, a másik inkább önmagát prédikálja, mint az Evangéliumot. Ismét másik címek és méltóságok után áhítozik és törtet. Kevésbé buzgólkodik Isten országaért, mint önmaga dicsőségéért. Jézus papi Szíve nem ismerte ezeket a hibákat. „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű.”

Hányszor megtiltja, hogy csodáit kibeszél-

jék! És amikor királlyá akarják kiáltani, elfut, hogy alázatosságra tanítson minket.

Szent Bernát Jézus Szíve szerint élt, és jól ismerte az isteni Szívet. A következő alázatossági tanácsokat adja: „Tedd fel magadnak gyakran e három kérdést: Mi voltál? Semmi sem voltál, amikor Isten előhívott és életet adott. Mi vagy? Szemét és vétek, akit Isten megőriz, hogy a semmiségbe ismét vissza ne essél. — Mi leszel? Egy zsák féreg Isten mindenható kezében. — Ha tehát van valami jó műved, add vissza azt hálával Istennek, mondd el neki a Magnificatót, mert megtekintette szolgájának alázatosságát. Ha vétekbe estél, tulajdonítsd magadnak, mert a szabadság alig követhet el mást, mint bűnt. Ha a törvényt megtartottad, mondd: Haszon-talan szolgák vagyunk, amit meg kellett cselekednünk, azt cselekedtük meg.”

Jézus annyira megsemmisítette magát, hogy szolgai alakot vett fel. Megalázta magát, engedelmes lévén mindhalálig. „Mikor menyegzőre hivatol, ne ülj az első helyre... hanem ülj az utolsó helyre. Mert mindenki, aki magát fölmagasztalja, megaláztatik, és aki magát megalázza, fölmagasztaltatik.” (Lk. 14.) Az Úr a lábmosással az alázatosság példáját adta apostolainak, hogy ők is hasonlóképen cselekedjenek.

Szent Vazul ajánlja: „Legyetek szelídek szolgáitokhoz, türelmesek támadóitokkal szemben, emberségesek a kicsinyekkel szemben. Ne dorgáljátok keménységgel, ne túrjátok meg, hogy dicsérjenek titeket, rejtsetek el erényeiteket és előnyeiteket, ne engedjétek

meg, hogy a távollevőket bírálják. Ha alantasaitokat meg kell fenyeíteni, tegyék azt a hit gondolataival."

II. A bírvágy.

Az ördög felviszi az Urat egy magas hegyre és mondja neki: „Ezeket mind neked adom, ha leborulván, imádasz engem.”

A papot is megkísértheti e vágy. Nagyobb jövedelmű beneficium után kívánczik, ezért hajlongva szerez egyházi és világi protektorokat.

Jövedelmét rendetlen vággyal gyűjtögeti. Csak keveset juttat abból a szegényeknek és a műveknek.

Krisztust választotta örökségének, de szíve most gazdagság után eped. Ez is bizonyos aposztázia. Többet gondol az előnyös helyekre és anyagi haszonra, mint Isten és a felebarát iránt tartozó kötelességeire. Irigy paptestvéreire, kedvetlenül imádkozik, elveszti az elmélkedés szellemét. „Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak.” (Mt. 6.) „Jaj nektek gazdagok, mert megvagyon a vigasztalástok.” (Lk. 6, 24.) A földi nagyság és javak után áhítózó apostolok elé az Úr egy gyermeket állít példaképül.

A gyermekek egyszerűek és nem törődnek a földi javakkal.

Szent Máté evangéliumának 6. fejezetében az Úr ékes beszédet mond a bírvágy ellen: „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és hol a tolvajok kiássák és ellopják; hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket az égben,

hol sem a rozsdá és moly meg nem emésztí, és hol a tolvajok ki nem ássák és el nem lopják. Mert ahol a kincsed vagyon, ott vagyon szíved is." „Ne aggódjatok éltetekről... Tekintsétek az égi madarakat... És a ruházatról miért aggódtok? Nézzétek a mezeli liliomokat... Ne aggódjatok tehát a holnap miatt..."

Vajjon így gondolkozunk-e mi is?

III. Az érzékiség.

Jézus a bőjt után megéhezett. A sátán megkísérti: „Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek kenyerekké legyenek. Ki felelvén mondá: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, mely az Isten szájából származik."

A papot is megkörnyékezi ilyen kísértés. A gazdagon terített asztal, sőt az alantasabb élvezetek is feléje tárják csábító vonzalmait. Krisztus egész élete tiltakozás az effajta élvezetek ellen. Ő szerette a szegénységet, az egyszerűséget, a szerénységet. Ő a feláldozott Bárány, a Szűz fia és a szűzi lelkek barátja. Az égben is a szűzek alkotják kíséretét.

A testi és lelki önmegtagadás a tisztaság oltalma és biztositéka. Szent Pál is ezt cselekszi. „Castigo corpus meum et in servitutum redigo, ne forte, cum aliis praedicaverim, ipse reprobis efficiar." (I Kor. 9, 27.)

Hathatós oltalom továbbá e kísértés ellen az alázatosság és az elmélkedés. Szemünket, képzeletünket és gondolatunkat elzárjuk az

érzéki képek előtt, és nem engedjük betérni a tisztátalan szeretetet. Lelkünket kitárjuk az elmélkedésekben, hogy a jó Mester tiszta és megtisztító szeretete töltse be.

22. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE ÉS AZ ELMÉLKEDÉS.

Jézus papi Szívének elmélkedését teljesen a szeretet alkotta. Az Ige örök elmélkedése a Szentlélek kiáradása, aki az Atya iránt való szeretetét fejezi ki.

E földön végzett elmélkedése az örvendező, jóakaró, hálás és engesztelő szeretet kiömlése.

Szent Ágoston tanítja: „*Non colitur Deus nisi amando.*” A vallásban a legmagasztosabb és legszentebb a szeretet. Ez a tökéletesség csúcspontja, amelyen a lélek Istennel legszorosabb egységet köt.

Jézus, az Atya legfőbb papja, az istentisztelet betetőzését hozta a szeretetben. Elmélkedésével kapcsolatban beszélni fogunk örvendező, hálás és engesztelő szeretetéről. A jóakaró szeretetről szóló részt a következő elmélkedésben hozzuk.

1. Jézus örvendező szeretete.

Az örvendező szeretet annak a léleknek érzelme, amely az isteni Lény végtelen, változhatatlan, örök, mindig régi és mindig új jóságát szemléli és ebben örömét találja. Szent Vazul szerint, természetünkől kifolyólag a szép dolgok után kívánczunk. „*Rerum pulchrarum natura appetentes sumus.*”

Van-e szebb, mint az isteni Lény az ő végtelen tökéletességével és dicsőségével, mint a Szentháromság az ő belső életével?

A szemlélődő lélek ezeknek a láttára elefelejtí a teremtményeket és Szent Ágostonnal felkiált: „Ő végtelen szépség, miért ismeretek meg oly későn, mért szerettelek meg oly későn?”

Ha már a jámbor lelkek e látomásra elragadtatásba esnek, mi ment végbe az isteni papnál, Jézusnál? Ő mindenkor az Atya jelenlétében volt. Nem az élő hit, hanem a dicsőség fényével szemlélte fátyolozatlanul az isteni Lény legfőbb és legdicsőbb szépségét. Hogy Szívét az örvendező szeretetnek micsoda óceánja borította el, annak a titkát csak az örökkévalóságban fogjuk megismerni.

Szalézi Szent Ferenc homályos fogalmat ad erről az elragadtatott szeretetről. „Az örvendező szeretetet gyakorló lélek örökösen ezt kiáltja szent csendjében: Elég nekem, hogy Isten Isten, hogy jósága végtelen, hogy tökéletessége mérhetetlen. Mit számít nekem, hogy élek-e vagy meghalok, mikor Kedvesem örökké győzedelmes életet él.” (Theotimus 5, 3.)

II. Jézus hálás szeretete.

Jézus szüntelenül szemléli, imádja, szereti a végtelenül tökéletes, szép és jó Istent, aki nemcsak önmagában, az Ő lényegében jó, hanem önmagán kívül is jó, és minden, ami létezik, az ő jóságának kiáradása.

Amikor a teremtmény látja és tudja, hogy így szeretik, és minden java ettől a szeretet-

től származik, erős, édes és hálás szeretet támad szívében.

Am kit szeretett Isten jobban Jézusnál? Ki kapott többet nála?

„Isten Fiául hatalmasan kijelentetett.” (Róm. 1, 4.)

„Ő a kezdet és a vég.” (Apok. 1, 8.)

„Ő (az Atya) dicsőségének fénye és valójának képmása.” (Zsid. 1, 3.)

„Minden őáltala és őbenne teremtetett.” (Kolossz. 1, 16.)

„Ő a királyok Királya és az uralkodók Ura.” (I Tim. 6, 15.)

„Ő Melkizedek rendje szerint főpappá lett mindörökké.” (Zsid. 6, 20.)

Ezért Jézus papi Szíve folytonosan hálaéneket zeng mennyei Atyjának.

A papnak is ugyanezekkel a hálaérzelmekkel kell eltelve lennie, mert ugyancsak nagyon sokat kapott Istentől. Papi hivatalának főfunkciója a hálaadás, különösen a szent áldozat bemutatásában és az officium végzésében. A papnak Szent Gertrud lelkével kellene rendelkeznie, hogy Jézus papi Szívével egyesülve, méltó hálát tudjon adni Istennek. A helftai nagy Szent irataiban gyönyörű hálakitöréseket találunk, amelyek e tekintetben mintaképül szolgálhatnak. Vele mondhatjuk:

„Legyen hála, ó Istenem, a te jószágodnak!... Hogy hálámat kinyilvánítsam előtted, egyesülök azzal a dicsőséggel, amelyet Urunk Jézus Krisztus áldott embersége dicsőséges Anyjával, az összes angyalokkal és szentekkel nyujt neked. Ezzel a felséges egyesüléssel imádlak, áldlak és hálát adok neked, ó én Uram és én Istenem azért a szeretetért,

amellyel teremtetél, megváltottál, megszenteltél, hívtál, megőriztél és mindenféle javakkal gazdagítottál.

A dicséret sajnos rosszul cseng a bűnös szájában, azért kérek, édes Jézus, jöjj segítségemre. Ó, méltóztassál azzal a szeretettel, amellyel Atyád jobbján lángolsz, érettem hálát nyilvánítani és örök dicsőséget zengeni.

Ó kedves Jézus, gyulladjon fel Szíved helyettem, küldj Isten felé hálakiáltást, amelyre csak Szíved képes.

Ó Úr és végtelen nagyságú Isten, dicsérd magadban, dicsérd bennem, dicsérd helyettem az isteni Fölséget istenséged minden erejével, szent emberséged minden érzelmével, a világ-mindenség nevében és érzelmeivel. Amen."

III. Jézus együttérző engesztelése.

Miként az Úr örömet talál azokban, akik neki szolgálnak, úgy benső és titokzatos szomorúságot érez azok miatt, akik megbántják. „*Tactus dolore cordis intrinsecus*” — mondja a Genézis. (6.) „*In me cor meum maerens*” — mondja az Úr Jeremiás könyvében. (8.)

A próféták gyakran feltárják az isteni szomorúságot és okait.

„Kiterjesztettem kezemet egész nap a hitetlen néphez, mely nem jó úton, az ő gondolatai útján jár, a néphez, mely engem haragra ingerel” — mondja az Úr Izaiás prófétának. (65.)

Bizonyos, hogy Isten változatlan marad az ő örök békéjében és boldogságában. De a bűn, amely Isten összes tökéletességeinek és irántunk való szeretetének ellentmond, rendetlen

cselekedet, gonosz dolog, amelyet az Úr megvet és örök gyűlölettel gyűlöl. A gonoszsnak ez a gyűlölete, ez a titokzatos bánat az Isten szívének mélységes szomorúsága.

Ha Istennek ez a szomorúsága és annak okozója: a borzalmas bűn, bőséges könnyeket fakasztott a szentek szeméből, mennyivel inkább megrendítette a Szentek Szentjét? Emberi nyelv nem mondhatja el, mily borzalmas agóniát okozott az áldozati Bárány Szívének bűneink látomása. Nem volt-e előtte ugyanakkor minden vétek, Ádám vétkétől az Antikrisztus káromlásáig?

Egész földi élete alatt, kezdve a betlehemi csendes éjtől nagypéntek véres délutányáig, legkínosabb szenvedése az Atya megbántásának rettenetes tudata volt. Szüntelenül mondhatta: „Szabadíts meg engem, Istenem, mert behatoltak a vizek lelkemig. Besüllyedtem a mélységes sárba és nincs megállapodás, a tenger mélységére jutottam és a szélvész elmerített engem.” (Zs. 68.)

Jézus Szívében az Atyja iránt való részvevő szeretet és a lelkünk iránt való együttérző szeretet egy és ugyanaz a szeretet volt. Magára vette minden vétkünket, hogy engesztelésével jóvá tegye Atyja dicsőségét.

Harminchárom évig hordozta ezt a terhet. A végén úgy látszott, mintha ez a borzalmas teher még isteni képességeinek is elviselhetetlen lett volna. A Getszemáni-kertben a ránehezedő súly — miként a szőlőprés — Jézus ereiből vért sajtolt ki. Az itt és a Kálvárián kifolyt vére által megmosott minket bűneinktől. (Apok. 1, 5.)

Oh mily üdvös és termékeny ez az együtt-
érző szeretet a pap lelkében! Ez arra készíti,
hogy imáit, munkáit, szenvedéseit, áldozatait
és önmegtagadásait az engesztelés nagy mű-
vének szolgálatába állítsa. Mert sem külső,
sem belső szenvedés nem hasonlítható ahhoz
a győtrelemhez, amely az apostoli lelket el-
tölti, ha Istent megbántják és ezt a sérelmet
nem teszik jóvá. A jóvátétel hiánya miatt el-
pusztult lelkek az isteni Szívnek mérhetetlen
fájdalmat okoznak.

Ezek az érzelmek hatották át Szent Pál
apostoli szívét, amikor így kesergett a ró-
maiakhoz írt levélben: „*Tristitia mihi magna
est et continuus dolor cordi meo. Optabam
enim ego ipse anathema esse a Christo pro
fratribus meis.*” (Róm. 9, 2—3.)

Ez a mi isteni áldozatunk, Jézus megtört
Szívének állandó hangulata. Bárcsak minél
több papi lélek sorakoznék melléje, és apos-
tolkodnék először az imádsággal, a belső fel-
áldozással, az engesztelő szeretet felemésztő
lángolásával, és azután (csak azután) a külső
apostoli művekkel. Belső tűz nélkül a buzgó-
ság minden cselekedete pusztá füst marad.

23. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS IMÁJÁT ÉS BUZGÓSÁGÁT PAPI SZÍVE TÁPLÁLJA.

Az Isten iránti szeretet, a dicsőségért való buzgóság és a lelkek üdvének szeretete tulajdonképpen majdnem ugyanazt az érzelmet fejezik ki. Mert amikor Istent szeretjük, azaz az Ő javát, az Ő dicsőségét kívánjuk, és amikor ennek kifejezést adunk az Úr Jézus szavaival: „Szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is”, ugyanakkor a lelkek üdvét is kívánjuk, akik Isten dicsőségét emelik.

Ez az imádság pedig Jézus Szívének imádsága. Ez papi Szívének uralkodó gondolata.

I. Az Isten iránti szeretet.

Bizonyos, hogy Isten nemcsak az igazak üdvösségéből, hanem a bűnösök szándékos pusztulásából is dicsőséget merít. Az utolsó ítélet igazságosságának diadalát fogja hirdetni. Isten azonban atyai szívének terve szerint csak a teremtmények hűségében és örök üdvösségében akarta dicsőségét találni.

Boldogító tudat, hogy mindaz a tisztelet és dicsőség, amit Istennek kívánhatunk, egybeolvad a lelkek üdvösségével. A lelkek alkotják dicsőségének anyagát. Isten semmiképpen

sem szerezne meg magának azt a dicsőséget, amelyet a világ teremtetésekor maga elé tűzött, ha a lelkek mind elpusztulnának. Valóban az Isten királyi műve és szeretete (*regium Dei opus*) nem céloz más érdeket e földön, mint gyermekeinek érdekét. (Alexandriai Kelemen. Pédagógia. I. 12.)

II. A lelkekért való buzgóság.

Isteni Főpapunk az Atya dicsőítéséért és az ő országának felállításáért és kiterjesztéséért jött a földre. Ezt azonban csak azáltal valósíthatja meg, hogy lelkeket hódít számára. Papi Szívében csak egy szeretet lángol: Atyja dicsőségének és a lelkek üdvének a szeretete. Egész életében ezt a célt tartotta szeme előtt. Imádkozik, szenved, dolgozik, magát áldozatul felajánlja Atyja dicsőségére és a lelkek üdvére. Ő mondja: „Tűzet jöttem bocsátani a földre, és mit akarok, ha nem azt, hogy felgyulladjon?” (Lk. 12, 49.) Jézus szeretetének tüze ez, mellyel az Atya tiszteletéért és a lelkek üdvéért lángol. Mindenképen szükséges, hogy Atyja diadalmaskodjék, a lelkek pedig megváltassanak és üdvözljenek. Harminchárom éves földi életét, kiváltképen nyilvános működését át- és átjárja ez a mindenben uralkodó isteni nagy szenvedély.

Mily gyöngéd érzelemmel beszél Atyjáról és hűségünkhöz való jogáról! Mennyire meg akarja nyerni a lelkeket az Ő szolgálatára! Mennyire a háttérbe vonja magát, hogy minden szeretet Atyja felé irányuljon! Egy fejedelemnek, ki őt jó Mesternek szólítja, azt válaszolja: „Miért mondasz engem jónak?

Senki sem jó, csak egyedül az Isten." (Lk. 18, 19.)

Jézus meghal, hogy eleget tegyen Atyjának, helyreállítsa dicsőségét és megváltsa a lelkeket.

Végül eljön a nap, amikor a szelíd Jézus győzedelmeskedik áldozata által: „*Victor quia victima.*” (S. August.) Ettől kezdve minden lelket misztikus testébe fogad. „Miután pedig minden alája vettetik, mondja Szent Pál, akkor önmaga a Fiú is alája lesz vetve annak, ki mindent ő alája vetett, hogy az Isten legyen minden mindenkben.” (I Kor. 15, 28.)

Ez a Fiú küldetésének befejezése. Mindennek a célja az Atya dicsősége, e dicsőség anyaga pedig a lelkek üdvössége.

III. A buzgóság a szeretet gyümölcse.

Erről a gondolatról gyakran kell elmélkedniök az apostoli lelkeknek. A buzgóság az isteni szeretet gyümölcse. Annál tevékenyebb és termékenyebb, minél lángolóbb, minél mélyebb, minél megszokottabb az Isten szeretete a papi szívben.

„Ez a szent szenvedély, ez az istenszeretet alkotja a szentbeszédek és hajtja a papok és szerzetesek sokaságát Indiába, Japánba, Marokkóba... Ez a szent szenvedély írja a sok lelki könyvet, ez készíti Istennek oly sok szolgáját arra, hogy a buzgóság égető és elborító lángjában virrasszon, dolgozzék és meghaljon. (Szalézi Szent Ferenc: Theotimus. V. 11.)

Jézus papi Szíve a mintaképünk. Ő a lelkeket csak Atyjában látja. Meg is mondja:

„Ismerem Atyámat és életemet adom juhaimért.” Odaadja életét részletben és örömmel. Kedves előtte minden áldozat, amelyet a lelkekért hozhat. Amint az egyik napon odaadja életét és véré, ugyanígy odaadja igéjét, tanácsát, buzdítását, kinyilvánítja szép és megható példabeszédeit.

„Én vagyok a jó Pásztor, és ismerem enyéimet, és ismernek engem enyéim. Amint engem az Atya ismer, és én ismerem az Atyát (ismerem terveit, irgalmas szándékait) és (ezért) életemet adom az én juhaimért. Egyéb juhaim is vannak, melyek nem ez akolból valók, azokat is el kell hoznom, és hallgatni fogják az én szómat és egy akol leszen és egy pásztor. Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem életemet, hogy ismét felvegyem.” (Ján. 10.)

Ez megtestesülésének a célja. Ez áldozatának a gyümölcse. Ez képezi diadalát is. „Elmegyek helyet készíteni nektek... hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.” (Ján. 14.)

Ezért adta nekünk édesanyját, ezért alapította Egyházát, ezért létesítette a szentségeket. Ezért van velünk mindennap a világ végezetéig az Oltáriszentségben.

Ó, mily szép és méltó minden dicséretre és hálaadásra Jézus papi Szívének szeretete! Ez a szeretet dobogott a betlehemi Kisded, a názáreti Ifjú, a bűnösök után siető jó Pásztor és a Kálvária áldozati Bárányának szívében. Vigyük szívünket a szeretetnek ehhez a tűzhelyéhez, hogy ugyanoly szeretetre gyulladjon.

24. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS A NYILVÁNOS ISTENTISZTELET.

Jézus, a mi Főpapunk szent és maga a szentség. Az életszentség és minden természetfeletti erény Krisztust sugározza. „Ipse enim Christus est natura virtutum.” (Origenes.) A papi erények közt első helyre kell tennünk az Isten tiszteletét. A pap azért rendeltetett, hogy mindazt a tiszteletet megadja Istennek, ami Őt megilleti. „*Constituitur in iis quae sunt ad Deum.*” (Zsid. 5, 1.) Jézus, a Magasságbelinek papja, már önmaga is az Atyának járó teljes tisztelet. Istentisztelet volt Ő eredetileg előképeiben, az volt személye szerint földi életének első pillanatától kezdve, az Ő az Oltáriszentségben és az lesz mindenkoron az égben.

Mily csodálatos cselekmény ez az örökös és kielégítő dicséret, imádás, hála és elégtétel, amelyben az Atyának kedve telik!

1. Jézus vallásossága.

A vallásosság az az erény, amelynek tárgya az Isten tisztelete. A vallásosság magában foglalja a hit, remény és szeretet erényeit, ezenkívül minden más erényt is irányít, amennyiben kapcsolatba hozza őket Istennel. A vallásosság mindazt megadja Is-

tennek, ami Őt megilleti, és annyiban, amennyiben a teremtmény azt megteheti. A vallásosság tulajdonképpen mindent felölel, mert arra készíti minket, hogy semmit sem akarjunk, sem cselekedjünk magunkért, hanem Istenért. „Akár esztek, akár isztok, akár valami mást műveltek, mindent az Isten dicsőségére cselekedjete.” (I Kor. 10, 31.)

A teremtmény a vallásossággal csak Istent tartja szem előtt, hogy Őt imádjá, áldja, dicsérje, kiengesztelje, neki kedvére legyen, országát gyarapítsa, nevét megismertesse és megszenteltesse, a világmindenséget pedig az Ő akarata alá hajtsa.

A vallásosság tehát a vallásos életnek és mindannak a forrása, amit Isten szándéka szerint cselekszünk. Ezzel az erénnyel a teremtmény elismeri, hogy csak azért van, hogy magát Istennek átadja. „Nem tudjátok-e, hogy amik az én Atyáméi, azokban kell lennem?” — mondja az Úr. (Lk. 2, 49.) „Eljön az óra, és most vagy, mikor az igaz imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyeneket keres, kik imádják őt.” (Ján. 4, 23.) Ő volt az az igazi imádó, akit az Atya keresett.

Jézus kinyilatkoztatta vallásosságát bensőséges imáiban, a zsinagógában vagy a templomban mondott közös imádságokban, az áldozatoknál, az évenkénti ünnepek alkalmával. Vegyük magunkra az Ő vallásosságának szellemét, különösen amikor breviáriumozunk és misézünk.

II. Jézus imádása és szeretete Atyja iránt.

Jézus papi Szíve a tökéletes imádás szerve volt. Faber írja: „Az ő élete Atyjának bemutatott hasonlíthatatlan imádás, szent ember-sége Teremtőjének alázatosan alávetett élet, az Isten iránt tartozó mélységes tisztelet élete volt. Vagyis Jézus igazi istentiszteletet nyújtott, amikor emberi lelkének semmiségét át-érezte... Szent Szíve minden érzelmének végtelen értéke volt, és minthogy érzelmei megszámlálhatatlanok voltak, mondhatjuk, hogy minden pillanatban végtelen dicsőségű tiszteletet adott Istennek.” (Le Saint-Sacrement. II. 3.)

Jézus papi Szívének az volt a folytonos és kifejezhetetlenül szerető tevékenysége, hogy Istennek teljes imádást nyújtott. Benső, kielégíthetetlen vágygal égett, hogy mindazt megadja neki, amihez joga van, csak az ő Lényét lássa, előtte megalázza magát és megsemmisüljön, és ezáltal felségét és végtelenségét méltóan tisztelje. Szeretetcselekedet volt ez, mert a vallásosság tulajdonképpen szeretet. A vallásosság a szeretetben cselekszik, a szeretetben végződik. A szeretet az alakja, szépsége és lénye. A szeretet imádkozik, a szeretet dicsér, áld, esedez, engesztel és megsemmisülve egyesül Istennel, ki mindene. Röviden, de kifejezően állapítja meg Szent Ágoston: „Non colitur Deus nisi amando.”

Jézus külső istentisztelete nem volt más, mint Szíve érzelmeinek, tiszteletének, hálájának, szeretetének és Atyja iránt való buzgóságának megnyilatkozása. Az éjtszakát imád-

sággal töltötte, szemeit Atyjához emelte, kijelentette, hogy csak Atyjáért él és mindig azt cselekszi, ami Atyjának kedves. Ő monddta még: „Hogy megismerje a világ, hogy szeretem az Atyát, és amint parancsot adott nekem az Atya, úgy cselekszem.” (Ján. 14, 30—31.) Az Oltáriszentség alapítása után apostolaival himnuszt énekel. Az Olajfák hegyén Atyja színe előtt leborul, hosszasan imádkozik, és mindig ugyanezt az imádságot mondja: „Atyám, ha lehetséges, múltjék el e pohár tőlem, mindazonáltal nem amint én akarom, hanem amint te.” (Mt. 26, 39.) Halála előtt az utolsó pillanatban Atyjához fordul: „Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet.”

III. Jézus a mi nevünkben is imádta Atyját.

Jézus nem csupán önmaga nevében imádkozott. Mindazt, amit cselekedett, önmagáért és érettünk, a mi nevünkben, mi helyettünk, a mi javunkra cselekedte, minthogy egyet alkotott velünk és sohasem különült el tőlünk. Mondhatjuk, hogy Jézus imája általunk válik teljessé, amint ezt Szent Pál is kifejti: „*Ecclesia quae est corpus ipsius et plenitudo eius.*” (Ef. 1, 23.)

Márpedig ebből a gyönyörű és megragadó tanításból következik, hogy Urunk — az imádás, dicséret és tökéletes istentisztelet papja és áldozata — egész életén át: a kereszten, az oltáron és az égben papokká és áldozattá tett minket önmaga által. Mert Ő minden teremtmény Feje és Királya. Ő a mi képviselőnk és helyettesünk. Papi Szívében meg-

hajtja lelkünket Atyja előtt, majd felemeli hozzá.

Vallásossága átölel mindent, minden helyet és minden időt. Mindannak a nevében, ami nem Isten, mérhetetlen és általános áldozatot, dicséretet és legfőbb tiszteletet ajánl fel az Atyának.

De különösképen egyesíti papi tisztségével a kegyelemtől ékes lelkeket. Nem csupán felajánlja őket, hanem azt akarja, hogy ők is felajánlják magukat vele és egész hitéletük bizonyos papi élet legyen. Megszentelt nemzetséget, királyi papságot létesített belőlük. „*Gens sancta, regale sacerdotium.*” (I Pét. 2, 9.)

Még inkább egyesíti magával az újszövetség papjait! Kezük és ajkuk által áldozza fel magát. Szükséges-e még ezekután hangoztatni, hogy a papi szíveknek mennyire egysülniök kell Krisztus papi Szívével? Vallásosságuk Krisztus vallásossága nyomán haladjon. Szívük az ő imádó és dicsérő himnuszát zengje.

Jézus vallásossága tehát teljesen feloldódik a szeretetben. „Hogy megismerje a világ, hogy szeretem az Atyát.” Szívéből szüntelenül szeretetlángok szállnak Atyja felé, amelyeknek heve elemésztí. Azt akarja, hogy e lángok papjainak szívét is hatalmukba kerítsék. Tegyük eleget Jézus Szíve kívánságának. Helyezzük imádásunk és szeretetünk áldozatát az Isten trónja elé.

25. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE AZ ULDOZÉSEKBEN ÉS MEGPRÓBÁLTATÁSOKBAN.

Izaiás próféta, aki legjobban előre látta az Udvözítő életét, megrendítő vonásokkal festi le a fájdalom emberét. „Virum dolorum et scientem infirmitatem.” (53.) Mi sem vagyunk mentesek a megpróbáltatásoktól.

I. Jézus szomorúsága.

Az Evangéliumban két helyen olvassuk, hogy Jézus sírt, de csak egy helyen, hogy örvendezett. „Azon órában Jézus örvendezte a Szentlélekben.” (Lk. 10, 21.) Lázár sírjánál és a hálátlan Jeruzsálem felett sírt, míg Atyjának hálát adva örvendett, hogy országának titkait feltárta az alázatosoknak és kisdedeknek.

A papnak is több oka lesz a szomorúságra, mint az örömré. A tanítvány nem lehet a Mester felett. Ha a pap hittel megvilágosított szeme a világban elkövetett vétkek undokságát felismeri, ha együttérző szíve sajog a pusztítások miatt, amelyeket a vétkek és a halál okoz a testben és a lélekben, szükségszerűen résztvesz a Megváltó fájdalmaiban.

Másfelől azonban sem a harminchárom év belső szenvedései, sem a külső fizikai fájdal-

mak és megpróbáltatások nem tették az isteni Mestert kedvetlenné vagy melankólikussá. A Szentlélek gyümölcsei betöltik Őt a maguk teljességében. Ezek a gyümölcsök „a szeretet, az öröm és a béke”. (Gal. 5, 22.) Soha emberi arc nem ragyogott úgy az isteni szeretettől és a mennyei örömtől, mint az Istenember arca. Mi sem hasonlítunk Mesterünkre, ha lelkünk komor és hangunk gyászos.

II. A bűn.

Jézus legnagyobb belső fájdalma, amely Őt földi élete alatt sohasem hagyta el, a bűnösökkel való mindennapi kapcsolata. Irtóztosan szenvedhetett, amikor látnia kellett azt a lealacsonyító és eltorzító munkát, amelyet a bűn a lélekben véghezvisz.

A pap szenvedésének egyik oka saját méltatlanságának tudata, ami Jézusnál nem játszott szerepet. Mít mondjunk magunkról mi, amikor maga Szent Pál ezeket írta magáról: „Hálát adok annak, ki engem megerősített, a mi Urunk Jézus Krisztusnak, hogy engem hívnek ítélte, e szolgálatba helyezvén, ki ezelőtt káromló voltam és üldöző és gyalázó.” (I Tim. 1, 12—13.)

Amikor arra emlékezem, hogy mi voltam, hogyan merem megnyitni ajkamat, hogy Isten igéjét hirdessem? Amikor az embereket a bűnöktől való óvakodásra intem, nem hallok-e, amint azt mondják: „Medice cura teipsum!” Amikor hibáikról beszélek, nem ér-e a szemrehányás: „Gerenda van a szemedben”, vagy amint Szent Gergely mondotta: „fekély van az arcodon”. És amikor az Isten

íránt való szeretetet, a buzgóságot és a lemondást prédikálom, egy belső hang azt súgja: Te fehéritett sír vagy.

Ha azonban a pap szíve Isten szeretetétől lángol, nemcsak saját hibái, hanem egész nyájának hibái miatt is szenved. A körülötünk elkövetett vétkek, a sátán pusztításai az emberek között, folytonos gyötrelmet okoznak nekünk. A bűn mint a poklosság árad szét a lelkekben, a családokban és a társadalomban. A jók lanyhasága is sok keserőséggel tölt el. Annyi jót tehetnének, de lanyhaságban senyvednek. Az önzés és kritizáló szellem elszárítja a lelkeket és megghiúsítja a művek keletkezését.

Még ezeknél keserűbb fájdalom is érheti a papi szívet: egy paptestvér elvesztése, egy papi lélek mély bukása. Ez a mi legfájóbb szégyenünk, szívünk nyílt és gyötrő sebe, önmagunk felének halála. Az Üdvözítőnek nem volt-e Júdása?

III. A rágalom.

Jézus a rágalmat is elszenvedte. Annyira megrágalmazták, hogy megvetették az emberek és elfordultak tőle, mintha szégyellették volna Őt megismerni. Hamisan bevádolták, amint még egy embert sem vádoltak be. Szamaritánusnak és ördögtől megszállottnak nevezték és tartották. A részegeskedő, vámosok és bűnösök barátja, csaló, lázító jelzőket kapja. Mindez monchatatlan megaláztatást hozott az Üdvözítőre.

A hamisan megvádolt pap is rettenetesen szenved. Akik Jézust vádolták, akik őt a

sziklafokról ledobni és elpusztítani akarták, előzőleg az Ő jótéteményeiben részesültek. Minden papnak készen kell lennie hasonló hálátlanságra. Hány jó pap viselkedését bírálják, félremagyarazzák, nyíltan vagy titokban elítélik! Még barátai is elhidegülnek tőle, talán előjárói is hitelt adnak a rágalomnak. Ebben is — akárcsak papi méltóságában — az Udvözítő élő képmása.

Végül az isteni Mester a hamis vádaskodások valóságos viharában halt meg. Barátai is elhagyták Őt.

„Szeretteim, mondja Szent Péter, ne ütközzetek meg az égető szorongatáson, mely a ti próbálástokra vagy, mintha valami új dolog történnék rajtatok, hanem Krisztus szenvedéseiben részesülvén, örüljete, hogy majd az ő dicsőségének megjelenésén is vigadva örvendezzete.” (I Pét. 4, 12.)

26. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE AZ ÁLLAMPOLGÁRI ÉS SZOCIÁLIS KÖTELESSÉGEK TELJESÍTÉSÉBEN.

Jézus papi Szíve gyöngéden szeretete hazáját. Teljesítette állampolgári kötelességét és minket is felhívott, hogy hasonlóképen cselekedjünk.

I. A hazaszeretet és az állampolgári kötelességek.

Jézus szeretete Názáretet. Igyekezett a várost szent ügyének megnyerni. A lakosok azonban elűzték, de Ő nem átkozta meg őket. (Márk 6, 4.)

Szerette Kafarnaumot, melyet lakhelyül választott, hogy ott első működését kifejtse. Kegyeivel elhalmozta a várost, de az is hálátlan lett hozzá. (Lk. 4, 23; 10. 15.)

Mennyire szeretete Jeruzsálemet! Bethániából jövet megállt az Olajfák hegyének lejtőjénél és siratta az alatta elterülő hálátlan várost, amely a történelem legszörnyűbb ostromát fogja elszenvedni.

Jézus arra tanít minket, hogy teljesítsük állampolgári kötelességeinket. „Adjátok meg tehát, ami a császáré, a császárnak!” (Márk 12, 17.) Szent Péternek meghagyja, hogy vesse ki a horgot, és a legelső hal szájában egy

statert fog találni, azzal fizesse meg adójukat. (Mt. 17.)

Szent Pál a rómaiakhoz írt levelében részletesen foglalkozik az állampolgári kötelességekkel. „Minden lélek engedelmeskedjék a felsőbb hatalmasságoknak, mert nincs hatalmasság, hanem csak Istentől. Aki tehát ellene áll a hatalmasságoknak, Isten rendelésének áll ellene... Adjátok meg tehát mindennek, amivel tartoztok, akinek adóval, adót, akinek vámmal, vámot, akinek félelemmel, félelmet, akinek tisztelettel, tiszteletet.” (Róm. 13.)

Csupán egy esetben nem engedelmeskedhetünk a világi előjáróknak: amikor Isten törvénye ellen való dolgot parancsolnak. „Az Istennek inkább kell engedelmeskedni, mint az embereknek.” (Ap. csel. 5, 29.)

Legyünk tehát jó állampolgárok, ragaszkodjunk hazánkhoz, minden erkölcsi és anyagi érdekéhez. Ne legyünk pártemberek. A farizeusok erre az útra akarták terelni Jézust, amikor az adópénzről kérdést intéztek hozzá.

II. Jézus papi Szíve és a néposztályok.

Jézus papi Szíve különösen vonzódott az alsóbb néposztályhoz. A világot meg kellett újítani. A római birodalomban a rabszolga közönséges árucikk volt. Tízmillió állampolgárnak százmillió rabszolga szolgált. Palesztinában a farizeusok gőgösek és szívtelenek voltak.

Csak Isten mondhatta az embereknek: „Mindnyájan testvérek vagytok.” (Mt. 23, 8.) „Szeressétek egymást!” (Ján. 15, 17.)

Ez Jézus küldetése, ennek a jegyében mutatja be Őt a Prótéta: „Az Úr lelke énrajtam, mivel hogy fölkent engem az Úr, a szelídeknek hírt vinni küldött engemet, hogy meg-orvosoljam a töredelmes szívűeket, és a foglyoknak szabadulást hirdessek, és a bezártaknak megnyitást, hogy az Úr engesztelő esztendejét hirdessem.” (Iz. 61.)

Minden gazdasági és szociális reform magja az Úr Jézus által hirdetett eszmékben van: Isten a mi közös Atyánk, mi pedig valamennyien testvérek vagyunk.

Jézus példát ad az egyszerűsége és a munkára. Műhelyt választ lakásul, pásztorokat első adorálóknak. Maga is munkás és munkásnak a fia. Ott látjuk Őt Názáretben munkásköténnyel, az ácsszerszámokkal. Nem tekint a gazdagságra, sem a fényűzésre, sem a tiszteletre.

A munkásoknak igazságosságot, tiszteletet és testvéri szeretetet követel.

1. Igazságosságot. A munkásnak joga van igazságos és méltányos munkabérre, emberi méltóságának és családi helyzetének megfelelő keresetre. „*Dignus est operarius mercede sua, cibo suo.*” (Lk. 10.; Mt. 10.) Szent Jakab apostol bővebben kifejti e tételt. „Most már, gazdagok, sírjatok . . . Haragot gyűjtöttek magatoknak az utolsó napon. Ime, a munkásoknak, kik tartományaitokat aratták, általatok csalárdul letartott bére fölkiált, és azok kiáltása a seregek Urának fülébe hatott.” (5.)

2. Tiszteletet. „Boldogok a szelídek . . . a békességesek . . . az irgalmasok.” (Mt. 5.) „Ha valaki pedig övéire és főkép házanépére

gondot nem visel, a hitetlennél alábbvaló. (I Tim. 5, 8.)

3. Testvéri szeretetet. „Mindnyájan testvérek vagytok.” (Mt. 23, 8.) „Szeressétek egymást.” (Ján. 15, 17.) „Mindnyájan Isten fiai vagytok. Nincs többé zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban.” (Gal. 3.)

„Egyenes szívből igazán szeressétek egymást.” Mindenkit becsüljétek meg, az atyafiságot szeressétek. (I Pét. 1, 22; 2, 17.)

III. Az Egyház és a néposztályok.

Az Egyház Jézus Szívétől sugalmazva felszabadította a rabszolgákat, megalapította az egykor oly virágzó munkarendiséget. Assisi Szent Ferencel kivonta a népet a középkori feudalizmus rideg törvényei alól. A legújabb kor szociális igazságtalanságai ellen a nagy enciklikákban szót emelt és kijelölte az utat az igazságos társadalmi rend felé. Szociális és emberbaráti műveivel ragyogóan hirdeti a Krisztustól és az apostoloktól tanított általános felebaráti szeretetet.

Úr papjai, menjetek a néphez az apostoli módszerekkel. Menjetek hozzá az igazságosság és a jog követelésével. Menjetek hozzá és védjétek meg érdekeit. Támogassátok, sőt vezessétek a szociális szervezeteket, intézményeket és műveket. Az egyházközségi egyesületekkel, lelkigyakorlatokkal neveljétek világi apostolokat a nép között.

„Az atyafiúi szeretetről pedig nem szükséges nektek írunk, mert ti magatok tanultátok az Istentől, hogy szeressétek egymást.” (Tessz. 4, 9.)

27. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE ÉS AZ EUCHARISZTIKUS ÁLDOZAT.

A felséges oltáráldozatnak három fázisa van; az előkészület, bemutatás, hálaadás. Jézus papi Szíve az áldozat valamennyi részében isteni példát mutat nekünk.

1. Az előkészület.

Jézus megtestesülésétől fogva előkészült az áldozatra. Úgy tekintette magát, mint az élet kenyerét. Teste és vére áldozatra volt szánva. Ő az Isten Báránya, akit feláldoznak. A jeruzsálemi templomban sajgott a Szíve, amikor a megváltó áldozat hatástalan előképeit látta. Szíve égett a vágytól, hogy az előképet a valóság kövesse. Egész életének vágyát fejezi ki az utolsó vacsora előtt: „Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum.” (Lk. 22, 15.)

Az eucharisztikus áldozatot megelőzi és előre jelképezi a kánai csodával és a kenyérszaporítással. Hosszasan beszél róla Szent János evangéliumának gyönyörű hatodik fejezetében. „Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában, és meghaltak. Ez a mennyből leszállott kenyér, hogy aki abból eszik, meg ne haljon.”

A távoli előkészület nem elégséges. Amikor közeledik az oltáriszentségi áldozat bemutatásának és a szentáldozás megalapításának ideje, Jézus megsokszorozza a közeli előkészületet. Több napon át a bűnbánatot és Isten ítéletét hirdeti tanítványainak. Elmélkedési pontokat ad az okos szűzek és a talentumok paraboláiban, bemutatja a bűnbánó Magdolna alázatos példáját.

Az utolsó órában a lábmosás megindító szertartásával példát mutat arra, hogy mekkora tisztaságot kíván a szentmise bemutatása.

Mi hogyan készülünk a szentmisére? Miben áll a távoli és közeli előkészületünk? Talán a közömbösség, hidegség, szórakozottság jellemzi azt? Vagy talán készület nélkül merünk az oltár elé lépni?

II. A szentáldozat bemutatása.

Amikor Jézus felszólítja Pétert és Jánost, hogy az utolsó vacsora termét hozzák rendbe és díszítsék fel, felhív bennünket arra, hogy az Oltáriszentség kultuszába fényt és méltóságot vigyünk. A jelképező vacsora után, amikor eljön a pillanat, apró részletekbe menő szertartást végez, amelyet az evangélisták és Szent Pál leírnak. A szentáldozás előtt apostolait szent félelemmel tölti el. Kijelenti, hogy egyikük elárulja Őt. Péter és a többiek megújítják hűségüket. Szent János a legtöbb buzgósággal és szeretettel áldozik, egyedül ő tartja meg az ígéretet mindvégig.

Miképpen mutatjuk be a szentmisét? Fordítunk-e gondot arra, hogy az oltár, a szent

edények és ruhák tisztaságtól ragyogjanak? Pontosan megtartjuk-e a liturgikus szabályokat? Szent félelem tölti-e el lelkünket? Ég-e bennünk Szent János buzgalma?

„Vizsgálja meg azért magát az ember, és úgy egyék azon kenyérből és úgy igyék ama kehelyből. Mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának.” (I Kor. 11, 28—29.)

III. A hálaadás.

Jézus hálaadást végzett és tanítványaival is végeztetett. Himnusz énekelt velük.

Jófeltételeket sugall nekik, hogy előkészítse őket a közeli megpróbáltatásokra. „Meg ne háborodjék szívetek.” Megerősíti őket a csüggedés ellen. „Szükséges, hogy én elmenjek.” De ismét el fog jönni és elküldi a Vigasztalót.

A hálaadás után Jézus a Getszemánikertbe megy apostolaival, hogy még imádkozzék. Útközben kitarja Szívét. Égő Szívéből szeretetlángok törnek elő. Egyedül Szent János értette meg azokat, a többi evangélista nem tudta megörökíteni.

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlőveszők... Maradjatok énbennem és én tibenetek. Amint engem szeretett az Atya, én is szerettelek titeket. Maradjatok az én szeretetemben... Ti az én barátaim vagytok... Mindent, amit hallottam Atyámtól, megjelentettem nektek... Szeressétek egymást...”

„Nem nagyobb a szolga uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. A zsinagógákból kizárnak titeket, sőt eljön az óra,

hogy mindaz, aki megöl titeket, szolgálatot vél tenni Istennek... De ezeket szólottam nektek, hogy mikor eljön az óra, azokról megemlékezzetek..."

E beszéd után, amely a hálaadásnál nyert megvilágosításunk jelképe, Jézus Atyjához fordul és tanítványaiért imádkozik. „Atyám, dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged, amint hatalmat adtál neki minden test fölött, hogy mindennek, akit neki adtál, örök életet adjon... Én őérettük könyörgök... Szenteld meg őket az igazságban... Hogy mindnyájan egyé legyenek... Hogy ők is velem legyenek, hogy lássák az én dicsőségemet, melyet nekem adtál.”

Ó Jézus, mennyire szeretted papjaidat! Újítsd meg cénákulumi imádat és alkalmazd reánk gyümölcseit. Mint Szent János, ragaszkodunk hozzád bizalommal és gyermeki szeretettel.

28. ELMÉLKEDÉS.

A VÉGRENDELET ÉS A HALÁL.

Vannak papok, kik kevésbé vagy rosszul készülnek a halálra. Túlságosan ragaszkodnak a jelenvaló dolgokhoz.

A halál gondolata alkalmatlannak és kelemetlennek látszik előttük. Végrendeletüket még nem készítették el, vagy talán megfogalmazták, de nem csinálták meg rajta az utolsó simítást. Urunk nem így cselekedett.

1. A halálra való készület.

Jó Mesterünk szeretett közeli haláláról beszélni. „Egy kevésbé, és nem láttok engem”, mondotta tanítványainak. „Nektek most ugyan szomorúságtok vagyon, de ismét meglátlak titeket, és örvendeni fog szívetek, és örömeteket senki sem veszi el tőletek.” (Ján. 16.)

Jézus megteszi végrendeletét. Lelkét Atyjának ajánlja, tanítványait szintén. Szent Jánost mintegy fogadott fiává teszi, amikor őt Anyjára bízta: „*Ecce filius tuus.*” Szűz Anyjának támaszra lesz szüksége, őt tehát a szeretett tanítványra bízta: „*Ecce mater tua.*” Ezután minden befejeztetett, és meghalhat.

Készen vagyunk-e a halálra?

Gondolunk-e gyakran a halálra?

Lelkünk abban az állapotban van-e, hogy

bármely pillanatban megjelenhessék Isten előtt? Gondoskodtunk-e eléggé a reánk bízott személyekről és művekről?

II. A rossz halál.

Jézus meghal a keresztfán. A két lator a jó és a rossz halál jelképei. A papok is halhatnak meg rossz halállal. A jó Mester az Apokalipszisben több püspököt mutat be, kiket rossz halál fenyeget. Az efezusi püspöknek mondja: „Tudom a te cselekedeteidet és fáradozásodat és béketűréseidet... de van valamim ellened, az, hogy előbbi szeretetedet elhagytad... Tarts bűnbánatot és tedd előbbi cselekedeteidet, mert különben ellened jövök, és elmozdítom helyéről gyertyatartódat.” (2.)

A szárdisi püspöknek ezeket mondja: „Tudom cselekedeteidet, csak a neved, hogy élsz, de meg vagy halva. Vigyázz és erősítsd a többieket, a halófélben levőket, mert nem találom cselekedeteidet helyeseknek az én Istenem előtt. Tarts bűnbánatot. Ha pedig nem fogsz vigyázni, úgy jövök hozzád, mint a tolvaj, és nem tudod, mely órában jövök hozzád.”

A laodiceai püspöknek ezeket üzeni: „Tudom cselekedeteidet: hogy sem hideg nem vagy, sem meleg; bár hideg volnál vagy meleg, de mivel langyos vagy, és sem hideg, sem meleg, elkezdelek tégedet kivetni az én számból. Mert azt mondod: gazdag vagyok... és nem tudod, hogy nyomorult vagy és ügyefogyott, szegény, vak és mezítelen. Tanácslom neked: végy tőlem tűzben megpróbált aranyat, hogy gazdag légy és öltözzél fehér

ruhákba... és szemgyógyítóval kend meg szemedet, hogy láss.” (3.)

A bűnös papot is meglepheti a halál a nélkül, hogy az előkészület állapotában lenne. Sok év elmúlt, amelyek eséseinek, visszatéréseinek és visszaeséseinek tanúi voltak; évek, amelyek alkalmakat és eszközöket nyújtottak a megtérésre, de amelyeket saját hibájából elvesztegetett. A rossz mind mélyebb gyökeret eresztett szívében, míg nem a lelki ismeret megszűnt hallatni a szavát.

Vagy gondoljunk a hanyag, lanyha és világias pap halálára. Az érdek, a szórakozás, a könnyű élet foglalja el elméjét. A papi jelleg alig vehető észre életében. Nem ismeri az elmélkedést. Negyedóra alatt minden bensőség nélkül, gépiesen elhadarja szentmiséjét. Hálaadást nem ismer, vagy azzal is hamar végez. Breviáriumát pontatlanul és áhítat nélkül mondja. Űnja a hitoktatást, a szentbeszédre való készüléket, a szentségek kiszolgáltatását. Inkább érdeklik a regények, az ujság, a politika, a társaság, a rádió, a színház, a mozi, a kártyajáték. Még nem készült el, mikor meglepi a halál. Talán az utolsó szentségek is későn érkeznek. Nemde, ez a kiszáradt fügefa, a haszontalan szolga, ki nem gyümölcsöztette talentumát?

A lelkek, kiket nem menett meg, bosszúért kiáltanak feléje.

III. A jó halál.

Tekintsük a jó és buzgó pap halálát. Ő nem volt a világból. Felszentelése óta, vagy ha hibázott, visszatérése óta sohasem felej-

tette el napról-napra lelkiismeretét megvizsgálni. Évenként komoly számadást végzett műveiről. Nem hanyagolta el a breviárium pontos és nyugodt elvégzését, szentmiséjét összeszedetten és áhítattal mondta, és legálább kéthetenként meggyónt. Isten szeme előtt odaadóan buzgólkodott papi kötelességeinek teljesítésében. Amikor a sorsdöntő óra elérkezik, minden nyugodt és békés a haldokló szobájában. Fél a haláltól, mert ismeri Isten szentségét és a bűn gonoszságát, de bízik Mestere irgalmasságában, akinek buzgósággal és szeretettel szolgált. A jó Mester világító sugarakat küld utolsó intézkedéseire, lelkiismerete végső megtisztítására.

A jó pap mindig készen áll a halálra. Gyakran mondja magában: Talán ez lesz az utolsó szentmisém, talán most utoljára fogadom a feloldozást.

Miként Jézus a Kálvárián, ő is békén és bizalommal ajánlhatja lelkét Istennek.

29. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZIVE ÉS SZŰZ MÁRIA.

Szűz Mária szoros kapcsolatban volt Jézus papságával. Ugyanúgy bensőséges kapcsolat fűzi őt mihozzánk.

I. Mária Jézus áldozatának oltára.

A megváltás nagy áldozata a kereszti oltáránál fejeződött be. De Jézus áldozatát már jóval a „Consummatum est” órája előtt megkezdte. Szent Pál megmutatja az emberre lett Igét földi életének első pillanatában. „Azért e világra bejövén, így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkotál nekem. Az égő- és bűnáldozatokat nem kedvelted. Akkor mondtam: Ime, jövök! A könyvben főleg felőlem van írva, hogy cselekedjem, Isten, a te akaratodat.” (Zsid. 10, 5—7.)

Ez volt a nagy áldozat felajánlása. Mária szűzi méhe szolgált oltárul. A megtisztulás napján Szűz Mária bemutatja a templomban az isteni Gyermekeket, Isten igazi Bárányát, ki megújítja a felajánlást.

A megváltó áldozat teljes megvalósulását a Kálvárián éri el, de lényeges részét alkotják a földi élete alatt elviselt szenvedések. Szemlélem Jézust Szűz Mária karjai között a

betlehem-i istállóban, a templomban, a számkivetés útján, a názáreti szerény hajlékban.

A Golgotán a keresztt tartja Jézust, de Szűz Mária ott is jelen van és a halál bekövetkezése után az áldozatot mégegyszer karjaiba veszi.

Amikor a szentmisében megújítom a Kálvária misztériumát, amikor kezeimben tartom az Áldozatot, Udvözítőm testét, magam mellé képzelem a Szűzanyát, és szelíden kezeibe helyezem azt a Jézust, kinek kihűlt testét nagypéntek este ölébe fogadta.

II. Szűz Mária résztvesz Jézus papságában.

Mária nemcsak oltára az áldozatnak, hanem részese Jézus papságának is, mégpedig nem csupán a Kálváriánál, hanem minden oltárunknál.

A Kálvárián Mária egyesítette a saját felajánlását Jézus áldozatával. Szívét a fájdalom töre járta át, mikor isteni Fiának Szívét lándzsával átszúrták. Egyedül ő mutatta be Jézussal az engesztelő áldozatot. A hóhérok nem tudták, hogy mit cselekednek. Szent János és a jámbor asszonyok beletemetkeztek abba a fájdalmas gondolatba, hogy jó Mesterüket elveszítik. Mária a keresztlábnál állva tudta, hogy Fiának halála a jövődölések beteljesedése, az előképek megvalósulása, az a nagy áldozat, amely az Eucharisztia megalapításával napkelettől napnyugatig bemutatattatik, hogy az emberek meg-szentelődjenek.

Amikor a pap misézik, a Kálvária áldozata megújul. Az eucharisztikus áldozat igazi

papja még mindig Jézus. Mi papok Jézus szócsövei vagyunk. Mária nincs távol, a magasból egyesül Jézus eucharisztikus életével. Tehát benső kapcsolatban van a pappal, vele együtt imád, hálát ad, engesztel és kér.

És minthogy ő az Isten ajándékainak osztogatója, Fia érdemeinek végtelen kincstárából merít és osztogat a szentmisén jelen lévő hívek áhítata és szükséglete szerint.

Úr papjai, ha szeretitek Máriát, ha gyermeki bizalommal vagytok iránta, ha anyai szívének örömeire akartok lenni, gondolatok reá az oltárnál, az áldozat óráján. Ő ott van, miként a Kálvárián volt, és egyesül isteni Fiával, hogy Istent dicsőítse, kiengesztelje és ajándékait kiossza.

III. Szűz Mária egyesül Jézus áldozatával.

Szűz Mária nemcsak az áldozópappal van szoros összefüggésben, hanem magával az áldozattal is. Mi nem élettelen kenyeret és szőlőléből sajtolt bort ajánlunk fel, mint Melkizedek. Kétségtelenül szükség van a kenyérre és a borra, hogy az áldozatot bemutathassuk. De mikor kiejtettem a titokzatos igéket felettük, előttem van az igazi áldozat, a végtelen értékű áldozat, Jézus Krisztus valóságos teste és vére. Márpedig Szűz Mária adta a testet és a vért. „Krisztus teste Mária teste”, mondja Szent Ágoston. A kereszten és az oltáron folyó vér Mária tiszta véréből képződött. Áldozatom teste az ő szűzi testéből alakult és szűzi tejével táplálkozott. Már ez is mutatja, mily szoros az egyesülés Mária és az áldozat között. Van azonban még egy

szorosabb kapcsolat is közöttük. Hatoljunk be Mária szívének titkába. Nem volt ő egyszerű szemlélője azoknak a szenvedéseknek, amelyek megváltásunkat kieszközölték. A Simeontól megjövendőlt tör nem jelentett üres jelképet. Szűz Mária szíve valóban szenvedett és gyötrődött Jézussal. El lehet-e képze ni, hogy nem ajánlotta volna fel magát vele együtt áldozatul? Nem mondták-e az apostolok is: „Menjünk mi is, hogy meghaljunk övele.” (Ján. 11, 16.)

Mária fájdalmait nagyságuk miatt a tenger hullámaihoz szokták hasonlítani. Gyötre!mei teljesen tiszták és önzetlenek voltak. Megfeledkezett önmagáról és csak azért szenvedett, mert Jézusát szenvedni látta. Végigszenvedte Fiának kínjait. Jézus nemcsak önmagában, hanem Máriában is szenvedett. Hogyan feledkezzem meg erről az oltárnál? Ott felajánlom Isten dicsőségére, lelkemért és az összes lelkekért Jézus és Mária áldozatát.

Ecce Mater tua!

Milyen édes ez a gondolat! Mily boldogító!

Jézus Anyja az én anyám, kivált az enyém, ki Fiának papja vagyok. Ő megengedi, hogy szeressem; ő is szeret engemet.

Fiává fogad engem, örökösödik felettem, oltalmaz és szeret.

Quid retribuam? Mit tegyek érte, az ő tiszteletére?

Szeretni fogom őt és hű maradok tiszte-

letében. Dolgozni fogok, hogy tiszteletét terjesszem, őt megismertessem és megszerettessem.

Ecce mater. — Ecce filius. Ő egészen az enyém, és én egészen az övé leszek.

30. ELMÉLKEDÉS.

SZENT JÁNOS JÉZUS SZÍVÉNEK PAPJA.

Szent János a szeretett tanítvány, Jézus Szíve apostola, ki elmondhatta magáról, hogy ő az a tanítvány, kit szeret vala Jézus. Ő adta az Isten következő meghatározását: „Az Isten szeretet”. (I Lev. 4, 8.) Ugyanő írta: „Mi megismertük és hittük az Istennek hozzánk való szeretetét.” (4, 16.)

I. Szent János Jézus Szívének első papja.

Urunk kinyilatkoztatta Szívét előtte, amikor az utolsó vacsorán keblén pihentette, amikor Szívét lándzsával átszúrták, de különösen amikor annak a szeretetnek ismeretét adta neki, amely az isteni élet alapja és az új vallás legfőbb jellegzetessége.

Amit az Úr Szent Jánossal közölt, ugyanazt a Paray-les-Monial-i jelenésekkel az utóbbi évszázad papjainak is tudomására adta. Szent János ismerte a szeretetet, mi megismertük a Szent Szívet, mely a szeretet szimboluma és szerve. Őt az Úr baráti megnyilatkozásával vezette Szívének szeretetére, minket szent Szíve kinyilatkoztatásával vezet ehhez a szeretethez.

II. Jézus baráti szeretete Szent János iránt.

Emlékezzünk Jézus és Szent János mély-séges barátságára.

Szent János Szent Andrással Jézus első tanítványa. (Ján. 1, 37—40.) Hallotta, amikor Keresztelő Szent János Jézust az Isten Bárányának nevezte. Ezt a címet az Apokalipszisben százszor is megismétli.

Szent János mindig Jézus mellett van, résztvesz legszebb csodatételein és színeváltozásánál. Csak ő írhatja le részletesen a vérizzadást, mert Ő volt azon leginkább jelen. Ő örököltette meg az utolsó vacsora utáni gyönyörű beszédet és imát, mert ő hallotta a legközelebről és ő értette meg a legjobban. Az utolsó vacsorán Jézus mellett ül. Szent Péter jól tudja, hogy János Jézus barátja és általa megtudhatja azokat a titkokat, amelyeket az Udvözítő nem jelent ki mindenkinek.

Szent János szeret és Jézus viszonzszereti őt. Szelíden pihen az Úr keblén. Közvetlen közélről hallja az isteni Szív dobogását. Hű a Kálváriáig. Jelen van Jézus halálánál, a lándzsadöfésnél, a temetésen. Közélről látja Jézus megnyílt oldalát, felfogja a belőle kifolyó vért, beteheti kezét. Minden bizonyjal átöleli, megcsókolja és könnyeivel mossa.

Pathmos-szigeti látomásában gyakran szemléli Jézus megnyílt oldalát és a feláldozott Bárányt. Azt írja róla: „Meglátja Őt minden szem és akik általverték Őt, és sírni fognak magokon Őmiatta a föld minden nemzetségei.” (Apoc. 1, 7.) A feláldozott Bárány elvezérli

a választottakat az élővizek forrásaihoz, azaz Szent Szívéhez és sebeihez. (7. 17.)

Szent János mindig és mindenütt Jézus átszúrt Szívét látja és arról beszél Szűz Máriával. Az ő szívét is átjárta az együttérző fájdalom töre.

III. A papok Jézus barátai.

Jézus Szívének sebe mint nyitott ajak szüntelenül felénk kiáltja az Alacoque Szent Margitnak mondott szavakat: „Ime a Szív, amely annyira szerette az embereket és amely csak hidegséget, közömbösséget és hátlátlanságot kap a legtöbb embertől, sajnos, gyakran éppen azoktól, kiket legjobban szeret.”

Jézus Szíve mindenkitől szeretetet kért, kiváltképen papjaitól.

Az isteni Szíven a legnagyobb sebet azok ejtik, akik a papszenteléssel és a szerzetesi fogadalommal neki vannak szentelve.

Számos és keserű panaszt hallott e tekintetben Alacoque Szent Margit, amelyeknek visszhangját adja irataiban.

„Egy alkalommal az Oltáriszentség előtt voltam, írja a Szent, amikor Istenem széttárta isteni Szívét és azt mondotta: „Az emberek iránt tanúsított szereletemért a legtöbb embertől a szeretetem szentsége iránt való hátlátlanságot kapom, de legérzékenyebben az érint, amikor a nekem szentelt szívek cselekednek így.”

Másutt ezeket írja a Szent: „Az Úr széttárta ütésektől egészen széttépett és átszúrt

szerető Szívét és így szólt hozzám: „Ime, ezeket a sebeket kapom választott népemtől. Mások megelégednek azzal, hogy testemre ütnek, ezek szívemig jutnak, amely sohasem szűnt meg szeretni őket.”

A Szentnek tízszer volt ehhez hasonló látomása.

Ó, Úr papjai, vajjon kőszívűek lennénk-e? Szemléljük Jézus Szívét. A legfájóbb töviseket a mi hálátlanságunk és közömbösségünk nyújtja.

Miért nem szeretjük Öt, aki minket anynyira szeret?

31. ELMÉLKEDÉS.

JÉZUS PAPI SZÍVE AZ OLTÁRISZENTSÉGBEN.

Jézus Szíve az Oltáriszentségben a legtevékenyebb életet éli.

Az Énekek énekének szava alkalmazható az Oltáriszentségben élő jó Mesterre: „*Ego dormio et cor meum vigilat.*” Semmi más kifejezés nem adja ennél hívebben vissza Jézus Krisztus oltáriszentségi életének titkát és azt a szerepet, amelyet Szent Szíve az Eucharisziában betölt.

1. Az Oltáriszentségben Jézus aludni látszik, de Szíve virraszt.

Külsőleg tekintve valóban úgy látszik, mintha Jézus a szentségi színekbe takarva aludnék. Sajnos, igen sok ember úgy is bánik vele, mint valami élettelen lénnyel. Erre viszi őket könnyelmű felületességük és az a körülmény, hogy hanyagul végzett imáik meghallgatás nélkül maradtak. Úgy vélik, hogy Jézus, akárcsak Szent Péter csónakjában, alszik és nem törődik az ő bajaikkal.

Ha hitünk erősebb és éberebb lenne, hallanók, amint az oltár dicsőséges sírjából a halhatatlan Krisztus szava hozzánk kiált: Al-

szom, de csak látszólag, mert Szívem virraszt, akinek pedig a szíve dobog, nem halt meg.

Szükséges volt, hogy Urunk aludni lássék e szentségben. Ezáltal hitünket gyakoroljuk, Jézus pedig mint éltető manna adhatja nekünk magát eledelül. A valóságban virraszt és dolgozik. Jób elmondhatta: „Az ég zengését ki altatja el?” (38, 37.) Több joggal mondhatjuk: Mi szakíthatja meg az oltáriszentségi Jézus virrasztását? Négy nagy erő akadályozza meg Őt abban, hogy aludjék: isteni élete, megdicsőült emberi élete, szeretete és fájdalma.

II. Jézus isteni és emberi életét éli az Oltáriszentségben.

Igen, ez a Szív Isten Szíve, és az Ő örök életét éli; e Szív a feltámadás után megdicsőült ember szíve, mely az ég üdvözültjeinek alkonyatlan életét folytatja. Ez az Isten Fiának Szíve, márpedig Isten nem tudna aludni. Hogyan aludnék az, aki maga az örök élet, azaz az örök jelenben való élet teljessége? Hogyan lepné el a fáradság a Mindenható tagjait és zárná le a szemeit annak, aki minden lény Világossága?

„Ime, nem szunnyadoz és nem aluszik, ki őrzi Izraelt.” (120. zs.)

Őrizkedjetez attól, hogy megsértsétek Őt leereszkedő és irgalmas, látszólagos szendergésében. „Akkor mintegy álomból felserkent az Úr, mint a bortól megrészegült hatalmas. És megveré ellenségeit hátul; örök gyálatatot tett rajtok.” (77. zs.)

A tabernákulumi Jézus Szíve egyúttal feltámadott és megdicsőült emberségének a Szíve. Márpedig a feltámadottak nem halnak meg többé és a boldogultak nem alhatnak. Az isteni arc fényességétől elbűvölt tekintetük mennyei örömet élvez, amely édebb, mint a legcsendesebb pihenés.

Jézus ismerte a halál álmát kínszenvedése estéjén, de Atyja dicsőségesen felébresztette, és nem hal meg többé. „*Fui mortuus, et ecce sum vivens in saecula.*” (Apoc. 1, 18.)

És élete szétárad Egyházában, apostolai-ban, a hű lelkekben mindenütt, buzgóságot és erényt élesztve.

III. A nagy szeretet nem viseli el a szendergést.

A Szent Szív nem alszik, mert csupa szeretet, és a nagy szeretet nem ismer sem pihenést buzgalmában, sem megszakitást boldogságában.

Az őr, ki a táborra vigyáz és a sereg nyugalmaért felel, a fáradtság és vihar ellenére nyitott szemmel és figyelmes füllel éberén áll. Jézus az éber őr az Oltáriszentségben, ki őrzi Egyházát.

Az újszülött bölcsője felett őrködő anya nem ismer alvást, és örömmel áldozza fel éjtszakáit. Márpedig Jézus Szíve anyai szív, telve gondossággal és szeretettel apró gyermekei iránt: „*Filioli!*” Tudja, hogy lelkünk természetfeletti élete jobban ki van téve a veszélynek, mint a gyermek törékeny testének természetes élete, ezért mintegy karjai-

ban hordoz minket. (Iz. 46, 4.) Szíve mint *barát* szeret minket és kedveskedéseinek nincsen vége. Mint *jegyes* szeret minket és túláradó szeretetének megnyilatkozásában fáradhatatlan. Szíve virraszt, mert *orvosi* szív, aki betegeit ápolja, és addig nem nyugszik, míg meg nem gyógyította őket.

Végül azért virraszt, mert *papnak* a szíve, kit két végtelen szeretet ostromol, Isten szeretete, kinek imádással tesz eleget és az emberek szeretete, kiknek buzgósággal tesz eleget. Szüntelenül közbenjár érettük, szükségükben segítségükre jön, vétkeikért engesztel.

Jézus Szíve mindenkor virraszt az Oltáriszentségben, mint örökösen bemutatott áldozat. Ezzel az áldozattal már nem jár szenvedés, de az áldozat lényege megvan, mert kínszenvedésének gyötrelmeit mennyei atyjának szüntelenül felmutatja. Eucharisztikus állapota sok tekintetben emlékeztet kínszenvedésére, amit a liturgikus imádság is kifejez: „Sub sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti.”

Jézus eucharisztikus Szíve a mi dicső példaképünk. Szívünk Jézus papi Szívével egyesülve virrasszon, imádkozzék, dolgozzék, szeressen és szenvedjen. Ne aludjunk a lanyhaság, a tétlenség, a közömbösség álmát. Virrasszunk és éljünk buzgó, szerető és áldozatos életet.

32. ELMÉLKEDÉS.

A PAP HALÁLA UTÁN IS TOVÁBB ÉL A FOLDON.

Jézus halhatatlan, mégpedig nemcsak az égben, hanem a lelkekben, az Egyházban, a papságban.

A lelkekben. Keresztény erényeket vetett beléjük, amelyek mindig újrateremnek. Magdolna bűnbánata, Szent Péter hite, Szent János szeretete oly magok, amelyek az apostolkodás szétáradásával és a példa termékenységevel szakadatlanul kihajtanak és gyümölcsöt hoznak.

Az Egyházban. Az Egyház szervezet, amely mindig több lelket ölel magába. Az Egyház épület, amely első alapjain nyugodva, mindig nagyobbodik.

A papságban. Jézus mondotta: „Ime, én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig.” Az apostolok a papi hatalmat kézfeltétellel átadták, és így tovább élnek a századokon keresztül.

1. A pap, miként Jézus, tovább él a lelkekben.

Ha a pap gondosan tanította és nevelte a gyermekeket, micsoda életmagokat hintett beléjük! Gazdag és szűzi televény az ő lelkük, amely százszoros termést hozhat. E gyerme-

kek maguk fogják a hitet továbbterjeszteni, és műveket alkotnak, melyek tovább élnek.

Ha a pap visszahozta az elvesztett bárányt, mekkora életművet cselekedett! Ez a lélek halott volt, sőt maga körül is halált terjesztett. Most ismét életre kelt, hogy másoknak is életforrásává legyen.

Ha a buzgó lelkeket gondosan őrizte és vezette az erények útján, ha a buzgóságot ápolta bennük, ha elitlelkeket, Istennel egyesült lelkeket tudott alakítani, ezek a lelkek is tovább fognak élni másokban, és életgyümölcsökben termékenyek lesznek. A pap őáltaluk, akárcsak saját művei által, ki nem száradó forrássá lesz. (Iz. 58, 11.)

II. A pap tovább él műveiben.

Jézus nagy műve az Egyház volt, amelyet Szent Péter hitére és az apostolok tekintélyére alapított. Az Egyház azóta állandóan fejlődik, nagybodlik és halhatatlan.

A papnak is lesznek művei. Talán templomot, kápolnát, oltárt épített, vagy társulatot, egyesületet és vallásos gyakorlatokat létesít. Vagy újabb műveket és szervezeteket alapít. Bőséges öröme lesz az alapítás napján. A vetés napja aggodalmas és nehéz, de amikor a mag kihajt, boldogság tölti el a pap szívét, mert élő és termékeny művet hozott létre. Ha a pap meg is halt, művei által tovább fog beszélni és jót fog művelni. Ha könyvet vagy folyóiratot adott ki, halála után tovább hirdeti Isten igéjét.

Úr papjai, legyetek buzgók és ti is tart-

sátok fenn az elődök alapításait. Kapcsoljatok ezekhez a kor szükségeinek megfelelő újabb műveket. Ezáltal túlélitek magatokat: a földön is halhatatlanok lesztek, és a műveitek beszélni fognak érdeketekben Istennél.

Létesítsétek műveiteket azzal a buzgalommal, szeretettel és gyöngédséggel, amely Jézus papi Szívét élte, amikor Egyházát alapította.

III. A pap tovább él papságában.

Jézus tovább él papságában. Apostolait ezekkel a szavakkal küldötte szét a világba: „Elmenvén tanítsatok minden nemzetet... és én veletek vagyok...”

Hierarchikus apostoli és papi csoportot hagyott hátra, amely megmarad, szaporodik és gyarapszik a világ végezetéig.

Amikor a pap a papszentelésen résztvesz, a püspökkel ráteszi kezét a felszentelendőkre, hogy mintegy papi méltóságából átadjon valamit. Ha pap nem is szentel papokat, de előkészít a papságra. Ő vezeti a gyermeket a jámborság útján, ő veszi észre és ápolja a hivatást az ifjakban. Sámuel nem értette meg a természetfeletti hangot és zavarba jött. Héli főpaphoz megy, ki megértette, hogy Isten hívja a gyermeket, hogy nagy dolgot cselekedjék vele. „*Intellexit ergo Heli quia Dominus vocaret puerum.*” (I Kir. 3, 9.)

A pap továbbél azokban a hivatásokban, amelyeket felismert, irányított és ápol. A papi utánpótlást szíven viselő pap figyelemmel kíséri gyermekeit. Észreveszi közöttük azt, aki készséggel és buzgón végzi áhítat-

gyakorlatait, szereti a szertartásokat. Azután megvizsgálja a gyermek családi helyzetét, a szülők vallásosságát és egyéb körülményeket, amelyek Isten tervének megismerésére vezetnek.

Hány pap követ el vétkes hanyagságot azért, hogy nem törődik a hivatásokkal! Sokakat az a félelem vezet erre a hanyagságra, hogy e miatt gondot vesznek magukra, és áldozatot kell hozniok. Pedig az általuk létrejött papi hivatás égi korona és földi továbbélés.

Vannak más hivatások is, amelyekért a pap Isten előtt felel. Vannak buzgó leányok, kiket az Úr zárdai életre hív, ifjak, kiket a szerzetesi, misszionáriusi élet kegyelme vonz. A pap kísérje figyelemmel a Gondviselés terveit és ápolja azokat. Ezekben a lelkekben tovább fog élni. „*Defunctus adhuc loquitur.*” (Zsid. 11.)

Úr papjai, törekedjünk ezáltal is továbbélni, hogy még halálunk után is sokáig közreműködjünk az Isten dicsősége és a lelkek üdvé nagy és szent művének folytonos ki-terjesztésében.

33. ELMÉLKEDÉS.

A PAP JUTALMA.

„Mindaz, aki elhagyja házát vagy atyjafiaiát vagy nővérét vagy atyját vagy anyját vagy feleségét vagy fiát vagy szántóföldjeit az én nevemért, százannyit nyer és az örök életet fogja bírni.” (Mt. 19, 29.)

Ez az ígélet közvetlenül az apostoloknak szólt, kiket az Úr fel akart lelkesíteni, de szól minden papnak. Az Úr itt is példát ad nekünk. Ő volt az első az áldozatadásban és Ő volt első a jutalomban.

1. Jézus öröme a földön és az égen.

A szenvedések elborították Jézus életét, de örömben is volt része. A megváltás előrehaladása és az üdvösség minden gyümölcse örömmel töltötte el.

Az Evangélium kifejezetten csak egyszer említi: „Azon órában Jézus örvendezett a Szentlélekben” (Lk. 10, 21.), mert látta, mint hisznek benne az egyszerű és alázatos lelkek. Azonban több evangéliumi elbeszélésből következtetnünk kell Jézus örömére. Bizonyosan örvendett, mikor látta, mint viszik hozzá a kisdedeket. Megöleli, megáldja, rájuk mosolyog, viszont megfeddi az apostolokat, mivel távoltartják tőle a gyermekeket. Elfogadja a meghívást a kánai örvendetes menyegzőre,

hogy ott előkészítse a keresztyény házasság kegyelmeit, valamint hogy kinyilatkoztassa hatalmát és anyja jóságát.

Zakeus és Máté nagy lakomát rendeznek, hogy kifejezzék hálájukat megtérésükért. Jézus résztvesz azokon és kétségtelenül csatlakozik a vendéglátók öröméhez. Az Úr örvend, amikor bűnösöket térít. Nem mondotta-e, hogy nagy öröm lesz az égben egy megtérő bűnösön? Örvend Lázár feltámadásán és hálát ad érte Atyjának. Ugyancsak résztvesz azon a lakomán, amelyet bethániai Simon ez alkalommal ad.

Jézus örvend az Oltáriszentség alapítása után. Papi Szíve túláradó örömében a vele és egymás között való egységet ajánlja apostolainak. Emlékezteti őket, hogy Atyja és Ő mennyire szereti őket, majd hozzáfűzi: „*Haec locutus sum vobis, ut gaudium meum in vobis sit et gaudium vestrum impleatur.*” (Ján. 15, 11.)

Jézusnak tehát voltak örömei a földön, de legnagyobb öröme az égben van. Színeváltozása napján fogalmat ad róla. Most az Atya jobbján ül, szent emberségét pedig a győzelem és a visio beatifica mérhetetlen nagy örömébe vezeti.

„*Ipsi gloria et imperium in saecula saeculorum.*” (Apoc. 1.)

II. A pap örömei a földön.

A pap legfőbb öröme, hogy mindennap az oltárhoz mehet, ahol a menny udvara övezi, és jelen van az Úr Jézus. Ha a pap buzgó, a menny előízét élvezti szentmiséiben, és a vilá-

gosság, szeretet, vigasztalás és üdvösség gazdagságában részesül.

Ha valóban Isten gyermeke, ha a hit szellemében él, a papság szentségi kegyelme és a Szentlélek ajándékai mindennap mint kifogyhatatlan forrás csergedeznek és működnek benne. „*Fons aquae salientis in vitam aeternam.*” (Ján. 4, 14.) És a Szentlélek adományai között van az öröm, béke és szeretet.

Mily tiszta, édes és felbecsülhetetlen örömet ad a papnak a lelkek előrehaladása az erényben! Szent János második levelében írja: „Igen örültem, hogy a te gyermekeid közül igazságban járókat találtam.” Minél jobban szereti a pap Istent és a lelkeket, annál jobban érzi ezt a természetfeletti örömet.

Mily vigasztalása van a papnak, ha látja, hogy a gyermekek lelke csillogó üdeségben marad, míg az ifjak és leányok megőrzik az eredeti ártatlanságot!

De talán még ennél is nagyobb öröm és jutalom a pap számára a bűnösök megtérése, a lelkek visszatérése Istenhez. Ekkor úgy örvend, mint a tékozló fiú atyja, mint az elveszett bárányát megtaláló pásztor. Hiszen halottat támasztott az életre és szerencsétleneket szabadított ki a tűzből. (Jud. lev. 23.)

A lelkek hálája is a pap jutalma. Vannak lelkek, kik oly boldogok megtérésük után, mint Mária Magdolna.

Mindezek az örömök annak a százszoros jutalomnak részét alkotják, melyet az Úr azoknak ígért, akik érette a földi dolgokról lemondtak.

A papok százszoros jutalmat kapnak, mert

a lelki javak százszorosan felülmúlják az anyagi javakat.

Bizonyos tekintetben a földi javak százszorosát is megkapják, mert mindig lesznek nagylelkű és hálás hívek, akik mindenben megsegítik.

III. A pap örömei az égben.

A földi javak százszorosánál hasonlíthatatlanul többet ér az ég, az örök élet. Ez maga az Isten bírása, az élet Istennel. Ehhez nem mérhető sem a gazdagság, sem a tisztelet, sem a dicsőség, semmi földi öröm.

A papok Istent bensőségesebben fogják bírni, mint a hívek. Miként az apostolokhoz, úgy hozzájuk is szól az Úr szava: „Mivel pedig ti vagytok, kik velem maradtatok kísérteteimben, én is elrendelem nektek, amint elrendelte nekem Atyám az országot, hogy egyetek és igyatok asztalomnál az én országomban, és üljete a királyi székeken, ítélen-dők Izrael tizenkét nemzetségét.” (Lk. 22, 28—30.)

Krisztus papjai, a ti dicsőségetek lemondásokkal lesz arányban. Számotokra mintegy különleges paradicsom lesz az Udvözítővel való nagyobb egyesülés, mennyei százszoros jutalom, miként Jézus volt már a ti százszoros jutalmatok a földön is.

Nagy Szent Gergely mondja, hogy a papok is ítélni fogják a világot, mert a földi dolgoktól való elszakadásukkal felette vannak a világnak. Mint a sasok, ők is megvetik a földet és az eget szemlélik. Az igazság mesterei

és tanítói ők, és mint ilyenek megítélik, vajjon a világ tanításuk szerint élt-e. Megítéltettek a világtól és megvetést kaptak az esztelenektől, és azért most rajtuk a sor, hogy a világ esztelenségét megítéljék. (Mor. 26.)

Ó Krisztus papjai, mily lelkesítő ez az ígéret! Az égben az Üdvözítő kiváltságos és bensőséges barátai lesztek! Közelebb lesztek hozzá, mint a többi választottak, — ha valóban mint papok éltetek a földön. Adhatott volna-e Jézus ennél lendítőbb buzdítást?

TARTALOMJEGYZÉK.

Előszó	3
Bevezetés	19
1. <i>Elmélkedés.</i>	
Jézus papságának eredete az Atya kebelében	25
2. <i>Elmélkedés.</i>	
Jézus papi hivatása. Az Atya elküldi Fiát e földre, hogy papja legyen	29
3. <i>Elmélkedés.</i>	
Jézus pappászentelése: A Szentlélektől való felkenetése	33
4. <i>Elmélkedés.</i>	
A mi Urunk Jézus Krisztus megtestesülésétől kezdve mindörökké az Atya egyetlen papja	38
5. <i>Elmélkedés.</i>	
Jézus Krisztus egész életében és minden cselekedetében pap és áldozat	43
6. <i>Elmélkedés.</i>	
Urunk papi hivatásában főképen Szívét szemléljük	47
7. <i>Elmélkedés.</i>	
Jézus Krisztus előkészülete a papságra. Az Udvözítő családja és gyermeksége . . .	52
8. <i>Elmélkedés.</i>	
Jézus a templomban	56

9. Elmélkedés.	
A papi lelkigyakorlatok	60
10. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és az igehirdetés . . .	64
11. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a tökéletesség . . .	68
12. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a bűnösök. A példa- beszéd	72
13. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a bűnösök. A mun- kában	76
14. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a szenvedők . . .	80
15. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a papi hivatások ápolása	84
16. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és az Üdvözítő kapcso- lata az apostolokkal	88
17. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve példaképünk az okosság és a mértékletesség gyakorlásában . . .	92
18. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a világgal való kap- csolatok	96
19. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a család	100
20. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a természet . . .	104
21. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a kísértések . . .	108

22. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és az elmélkedés . . .	113
23. Elmélkedés.	
Jézus imáját és buzgóságát papi Szíve táplálja	119
24. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és a nyilvános istentisztelet	123
25. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve az üldözésekben és megpróbáltatásokban	128
26. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve az állampolgári és szociális kötelességek teljesítésében	132
27. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és az eucharisztikus áldozat	136
28. Elmélkedés.	
A végrendelet és a halál	140
29. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve és Szűz Mária . . .	144
30. Elmélkedés.	
Szent János Jézus Szívének papja . .	149
31. Elmélkedés.	
Jézus papi Szíve az Oltáriszentségben .	153
32. Elmélkedés.	
A pap halála után is tovább él a földön	157
33. Elmélkedés.	
A pap jutalma	161

